Kapocs

LVI évfolyam, 79. szám Vancouver, BC, 2024 október15

A SOPRON ALUMNI IDŐSZAKOS KÖZLEMÉNYE

Big Lonley Doug

HONORIS CAUSA

MEGTISZTELTETÉSEK

2024 Tanévzáró ünnepély Sopronban

A Soproni Egyetem Erdőmérnöki Kara 2024 június 10-én tartott Tanévzáró ünnepség keretében tisztelet diplomákat adományoztak. Ezen évben a Soproni Erdőmérnöki Főiskola 1954-ben kezdő, de a 'University of British Columbia Faculty of Forestry-Sopron Division' keretében 1959-ben végzett diákjai is 'vasdiploma' megtiszteltetésben részesültek. A Kanadában végzett erőmérnökök nevében **Szamosi Gábor**, háromgenerációs családjától körülvéve, vette át a megtisztelő documentumokat. A kanadaiak közül '**Vasdiplomások'** lettek még **Für Károly, Jákoy Endre, Kiss Gyula, Kiss János, Nyers Ferenc, Poprádi László, Ravai János**. Szintén vasdiplomás lett **Bariska Mihály**, aki az ETH Egyetemen, Zürich, Svájcban fejezte be tanulmányait. A 'volt harmadévesek' Magyarországon végzettjei küzül sajnos egy sem tudott megjelenni az ünnepségen. *(A Szerk.)*

Bariska Mihály: **Tisztelt Rektor Úr, kedves fiatalabb és idősebb Kolléganők és Kollégák, kedves Vendégek!**

Kézbe kaptuk a díszdiplomát. A kitűntetett kollégáim nevében nagyon szépen köszönöm ezt a megtisztelést.

Én 1959-ben diplomáztam Zürichben, 44 évet dolgoztam különböző beosztásban 2003-ig. Már 21 éve vagyok nyugdíjban, mely idő alatt ugyan a soproni kollégákkal egy sor szakmai témát dolgoztunk fel, MÉGIS egy kérdés állandóan foglalkoztatott: hogy vajon mi minden újat fedezett fel az ember ezek alatt az évek alatt?

Már működésem idején szó esett a tudomány felezési idejéről. Ez a fogalom azt az időtartamot jelentette, mely alatt a tudás fele vagy elévült, vagy új ismeretekkel gazdagodott. Ez az időtartam szakmák szerint változó hosszúságú. Az erdésztudomány lassan bontakozik ki. Az én időmben – az ezredforduló éveiről beszélek – az erdésztudomány felezési idejét kb. 20 évre becsülték, a faiparban 15 évről volt szó. Hogy még egy további példával éljek: a fizikai tudomány felezési idejét akkor 5 évre tették. Azóta nagyon begyorsult az ismeretszerzés üteme. Az IBM, az Irodagépek Nemzetközi Trösztjének becslése szerint az ismeretmennyiség megkétszereződéséhez 1900-ban még 100 évre volt szükség, ma – nem hinné el az ember – ugyanez az ismeretmennyiség fél nap alatt keletkezik!

Ha mai felezési időkről beszélünk, akkor az erdészek még mindig elég lassúak, még mindig 15 évről rebesgetnek, a fások már 6-8 évről. A fizikai ismeretmennyiség viszont az akkori 5 év helyett ma kevesebb, mint egy év alatt duplázódik meg. Ezek a számok azt jelentik, hogy az erdészeknek mondjuk 15 évenként érdemes lenne megismételni a diplomájukat, fásoknak 8 évenként, nem is beszélve fizikusokról, akiknek állandóan nyüzsögni kénne azért, hogy diplomájuk aktuális maradjon. Nyilván, hogy az alapismeretek minden szakon belül hosszabb életűek, mint az említett számok, ebben az ütemben inkább csak a részletek gyarapodnak.

Ennek következménye van … Önökre nézve - kedves fiatal Kolléganők és Kollegák. Egy frissen diplomázott mérnöknek felelőssége magával és a szakmájával szemben, hogy továbbképezze magát. Ha meg is szerezte a diplomáját tegnap – képletesen mondva -, ma egy továbbképző tanfolyamra kéne beiratkoznia. Ugyan úgy az egyetemre nézve is kötelességek támadnak – ha az egyetem vezetői még nem tettek volna megfelelő lépéseket -, mert biztosítani kell a mérnökök rendszeres továbbképzését azért, hogy a szakma lépést tarthasson a tudomány és technológia fejlődésével. Időközben világszerte tudatosodott, hogy az erdő és termékei az előttünk álló nagy klimatikus problémákkal rövidlejáratúlag is birokra tudnak kelni, és tudatosodott az is, hogy az erdő és az emberi kultúra túlélése szorosan összefonódnak, következetesképpen a mérnökök rendszeresített továbbképzése eminens fontosságú!

Azzal a gondolattal is egyre gyakrabban találkozik az ember, hogy az iskoláztatást ne csak gyerekkorra, hanem az egész életre kötelezővé tegyék. Okunk lenne rá, hiszen az élet minden fordulójánál újabb kihívás vár ránk, ahol és amikor tanult segítségre szükségünk lenne. Egykori professzorom ezt így fogalmazta meg: „A fiatal emeber a legfelelőtlenebb korban hozza meg az életre szóló két legfontosabb döntését, hogy melyik pályára lép és ki lesz ez élettársa". Ezt én megtoldanám még azzal, hogy mint újdonsült szűlő gyerekeit ugyan szeretettel, de sokszor kevés hozzáértéssel neveli, mint fiatal munkavállaló nem ismeri a munkatörvényeket, a szociális struktúrákat, később mint főnök alig konyít az embervezetéshez, a gazdasági összefüggésekhez, többnyire egészségtelen életmódot folytat, myugdíjas korában meg inkább gyámoltalanul tekint a jövőjébe - csak, hogy néhány a szakmát nem érintő témát említsek.

Egy példát szeretnék ezzel kapcsolatban elmondani. Még mielőtt Zürichbe viszzakerültem, 1987-től 1995-ig Stellenboschban, Délafrika egyedüli erdőmérnöki karán voltam a 'Faanyagismerettan és az üzemtan' professzora. Egy szép napon megjelent a helybéli fafeldolgozó üzem főmérnöke azzal a kívánsággal, hogy doktorálni szeretne. Már évek óta ő látta el karunkat kisérleti anyaggal, jól ismertük, szívesen láttuk ezt a kérését. Mível már az 50-es éveit taposta, az egyetem szabályai szerint neki újra három évet kellett volna nyomnia az iskolapadokat, ami lekötelezettségei miatt megvalósíthatatlannak bizonyult. Így az egyetem rektora lelkünkre kötötte, hogy fokozott figyelemmel kisérjük munkáját, ami gyakori kapcsolatvétellel járt volna. Az úriember azonban eltűnt, majd megint megjelent úgy egy év múlva egy gondosan, szinte művésziesen becsomagolt papírköteggel a hóna alatt mondván, hogy ez lenne a doktormunkája ('A fatartók gépesített osztályozása valamint minőségüknek emelési

lehetőségei‘). A koreferáns kollégámmal mosolyogva összenéztünk, aztán elolvastuk a közel 300 oldalas dolgozatot, és mindketten alaposan meglepődtünk, hogy milyen magaszintű munkát nyomott a kezünkbe, tele jó meglátással, rengeteg adattal, helytálló következtetésekkel. Méltó volt a *summa cum laude* osztályzatra.

Ebből az a tanulság, hogy a vezetőállásban müködő menedzser és a magasbeosztású egyetemi alkalmazott – mondjuk tanár – között idővel elmosódnak a különbségek, csak a feladatok mások. Mert ilyen szakemberekre van szükség, akik továbbképzik magukat, problémák megoldásán töprengenek … ami által a doktori cím is elveszíti megkülönböztető jellegét.

Mi, erdő és faipari mérnökök nemcsak a szakmában, hanem a társadalomban is vezető szerepre leszünk kiképezve. Ez a feladat állandó továbbtanulásra kötelez. Az ezt célzó erőfeszítések egyelőre az egyén felelősségkörébe esnek, de valójában politikai követelmények is lehetnének, mert a társadalom szükséglete.

A díszdiplomások nevében ezekkel a gondolatokkal szeretném a megtisztelést mégegyszer megköszönni és minden jelenlévőnek Jószerencsét kívánni. *(Köszönő beszéd a vasdiploma átadása alkalmából - Sopron, 2024. július 10)*

IN MEMORIAM

GYÁSZJELENTÉSEK

2021 április 15-én elhunyt, Jasper, AB-ben **Bakonyi Nándor**, volt IV. éves erdőmérnök hallgató, Sopron Alumni társunk, életének **88**. évében

2024 január 25-én elhunyt, Vancouver, BC-ben **Rédey József**, volt II. éves erdőmérnök hallgató, Sopron Alumni társunk, életének **91**. évében.

2024 június 12-én elhunyt, Burnaby, BC-ben **Nagy Mihály**, gyémántdiplomás erdőmérnök, BSF (UBC ’60), Sopron Alumni társunk, életének **88**. évében.

2024 július 17-én elhunyt, Fredericton, NB-ban **Magasi László**, vasdiplomás erdőmérnök, BSF (UBC ’59), MF (UBC ’63), PhD (SUNY Syracuse ’72) Sopron Alumni társunk, életének **90**. évében.

2024 augusztus 10-én, Seattle, WA-ban elhunyt **Díbúz (Bruckner) Judit**, vasdiplomás erdőmérnök, BSF (UBC ’59), Sopron Alumni társunk, életének **89**. évében.

†

Béke poraikra! Részvétünk a gyászoló családoknak!

MEGEMLÉKEZÉSEK

Bakonyi Nándor

May 30, 1933 – April 6, 2021

“ Watching the news about the fire in Jasper on TV, and thinking about people who live there, I realized I didn't know if Nandor Bakonyi was still alive and living there. We used to stop in and visit Nandi in our early years together, but Pisti hadn't heard from him for a few years. His name is still on the back cover of the most recent Kapocs with no dates indicating he has passed.

I found his obituary with a Google Search. Nandi passed away three years ago, a few months after Pisti passed away”. (July 24, 2024, Margaret Bathy, Prince George BC)

□

With solem hearts we announce the passing of our beloved father on Tuesday, April 6, 2021. Nandor is survived by his two sons Dennis and Tim and granddaughter Leila Bakonyi.

To those who knew dad, you know he might have been small in stature but a giant in heart, always smiling, bringing joy to any room he entered, always ready to help anyone in need with endless generosity. Fleeing the Hungarian revolution in 1956 with nothing more than a shirt on his back, he ended up settling in Jasper. He pursued a distinguished career serving Parks Canada and the community for over 32 years creating a prosperous life for himself and his family.

We will forever love and miss our loving father and loyal friend to many.

(ex Obituary, Edson AB)

Rédey József
1933 - 2024

Joseph was born in Sümeg, Hungary on April 24, 1933, and attended Sopron University in the Faculty of Forestry Engineering. Joseph and Mathilda made their journey from Hungary to Canada with the Sopron University where they settled in Vancouver with their children. Thereafter they enjoyed many family trips to Hungary to spend treasured time with family and friends.

Joseph Redey passed away peacefully in January at age 90 after a lengthy stay in hospital.

A loving son, brother, husband, father, father-in-law, grandfather, great grandfather, uncle and friend, Joseph will be remembered for his love of nature and books, his kindness, patience, dignity and strength, and his love for those who passed before him and those he leaves behind. He will be dearly missed and lovingly remembered.

As there was no service by request, a private family memorial was held.

(ex Obituary by family)

Nagy Mihály
1937—2024

-Born Győr, March 17, 1937; parents: Mihály Nagy and Erzsébet Szabó. spouse: Elizabeth Pungor (1964); children: Catherine Michele Elizabeth (1966), Michael Robert At-tila (1971) and Andrew Thomas Árpád (1973).

Education: Due to my father's frequent transfer-s within the Hungarian Forest Service I seldom stayed longer than two years in any of the elementary schools. The dormitory served as a home during high school years, completed in 1955 in Kisbér. The same year I started my studies at the Faculty of Forest Engineering in Sopron. Left from Sopron after the 1956 Hungarian Revolution, and emigrated to Canada in January 1957, where I continued my education at the Faculty of Forestry, Sopron Division, University of British Columbia and graduated in 1960 with a BSF degree. Jobs were not easy to come by during the summers of 1958 and 1959 I was laid-off often from short·lived jobs due to fire shutdowns and labor disputes, therefore it was necessary to borrow money, and by the time I completed my university years, 1 accumulated a sizeable loan.

Work Experience:

- 1960-63 The first forestry job that I held after graduation was with Gormley Forestry Service (operated by the late Marc W. Gormley, one of BC's distinguished foresters) as a compassman to be introduced to true bushman-ship, timbercruising and doing logging layouts in isolation,
- 1963 -75 After gaining valuable experience as a timber cruiser, topographer and forester, I joined Rayonier Canada (BC) Ltd., Northern Division at Port McNeill, as an assistant, and later as a divi-sional forest engineer, where logging layout, logging planning and road construction were the mainstay of my work. l was transferred from one logging camp to another. My wife and I enjoyed the free life in the small logging com-munities where we raised our children.

We spent our vacations by travelling abroad, in the US and in Canada. During these years I was also involved with community work [Sport Clubs (soccer, broomball, f1oorhockey); photoclub, Comm. Assoc. (Director); Reg. Govt. Planning Brd (member), Parks Brd (member); Recr. Comm. (-Chairman); School Brd (Trustee, Vice-chairman of Plan. Finance and Dorm. Cmtes); North Island College: Councillor (founding member and organizer. Chairm. Financ. Cmte), Prov. Govt: College Education Comm. (member).

- 1975-76: Forester and logging engineer, T M Thompson and Associates, Victoria, BC, (a forestry consulting firm with a good reputation).
- 1976 to date: Project leader in the newly formed Egineering Research Institute of Canada in Vancouver, specializing in research of forest road construction and west coast logging. This position provided me with continuing education into the intricate problems of logging and the institutional problems of harvesting operations. I also had a great opportunity to travel. In the course of my job, I published a number of books and reports. a fair number of magazines articIes and delivered lectures and presentations often in BC and Northwest US.

Affiliations: Assoc. of BC Prof.- Foresters, Assoc. of Prof. Eng. of BC, Canadian Institute of -Forestry, Our Lady of Hungary Church, Hungarian Social Club. *(ex The Sopron Chronicle, 1986)*

The following additional information was provided by dughter Michele Nagy:

- After working for others, he branched out on his own and started a silvicultural survey company in the early 90s.-In the late 90s he retired and traveled by RV throughout BC and the USA -In 2012, he was hospitalized and had heart surgery. -In 2022, his health took a turn for the worse. -In Feb 2024, his health condition put him in a care home.-He died June 12, 2024.

He is survived by his wife Elizabeth (Böbi), his three children, Michele, Michael, and Andrew and their families. *(A Szerk.)*

Magasi László
1935-2024

On July 17. Laszlo (Les) Magasi ascended to heaven. A consummate family man. Les leaves behind the love of his life, Charlotte, his wife of 62 years. He took great pride in his daughters, Angela and Susan, and loved them deeply. They felt the same about him. He wholehealtedly welcomed his sons-in-law Scott and Wade into the family and enjoyed hanging out with them on the back deck, talking about their girls. He adored his grandchildren: Halle, Keegan, Duska, and Laci, and his great-grandson, Amias.

He grew up in Hungary, the oldest of seven siblings. He fought for democracy and independence as a student during the Hungarian Revolution in 1956. Laszlo and nine of his classmates from Sopron University escaped across the Austro-Hungarian border one harrowing night in November and immigrated to Canada.

He earned his bachelor's degree from the Sopron Division, Faculty of Forestry at the University of British Columbia, his master's degree also from UBC, and his PhD from the State University of New York at Syracuse. Through it all, he made and sustained lifelong friendships.

He served his entire career with the Canadian Forest Service and was a long-time member of the Fredericton Tree Commission. Meticulous and detail-oriented, he was an exemplary scientist and leader of the Forest Insect and Disease Survey (FIDS). He continued his monthly FIDS reunions until last month.

While his biography and accomplishments are many, he will be most remembered for his warmth, his kindness, his genuine interest in people, and his ability to find the good in everyone. He was a wonderful man.

He is missed and loved, but may we find peace in his faith and certainty in the love of God. As his great-grandson, Amias, said, he is an angel ghost watching over us all. *(ex Obituary)*

Born: Székesfehérvár, June 30. 1935; parents: László Magasi and Ilona Göschi; spouse: Sarolta, 1962, children: Angie (1966) and Susan (1969).

Education: -Highschool in Székesfehérvár (József Attila Gimnázium), -BSF, 1959, -MSc (Mycology), 1963 both at University of British Columbia, Vancouver, BC, - PhD, 1972 (Mycology and Forest Pathology) at SUNY, Syracuse, NY.

Expenence: -1962 Canadian Forestry Service mycologist, -1974 Head, Forest Insect and Disease Survey, Maritimes Research Centre, CFS, Fredericton, NB (Research and advisory work to private companies and provinciai governments). Later taught mycology at University of New Brunswick, Fredericton, NB. Numerous research reports and scientific journal articles.

"1 am content with my professional status and my work. I believe I am respected. My position provides challenges up to my own choice and all the independence a person can expect within the Public Service. I am truly convinced that our presence and achievements benefit our adopted country as well as ourselves and and establish respects for Hungarians in general"
(ex The Sopron Chronicles, 1986)

□

Talán a csillagok közt volt megirva, hogy erdőmémökké legyek. Erdőmérnök volt édesapám (Magasi László), édesanyám egyik nagybátyja (Bogyay Gyula), az ő egyik fia (Bogyay László). Sokkal később erdőmémök lett egyik öcsém is (Magasi Pál).

Székesfehérváron születtem, 1935 június 30.- án az anyai 'ősházban'. Családunk, apám áthelyezései miatt, sokszor költözött (Tapsony, Dömös, Galgamácsa, Csákvár). Negyedik elemi után, 1945-től Székesfehérváron jártam iskolába és nagyszüleimmel éltem, kivéve a szüneteket. A József Attila Gimnáziumban érettségiztem 1953-ban kitünő eredménnyel. Apám rossz 'káder' volt, így az Erdőmérnöki Főiskolára való bekerülésem főleg Dr. Haracsi Lajos rektor úr beavatkozásának köszönhető. Harmadéves korunkban egy évfolyamtársammal kiköltöztünk a diákszállóból. Mint kiderült, háziasszonyomnak apám főiskolás korában nagyon komolyan udvarolt. Az 1956-os forradalom legtöbb napját és nagyon sok éjjelét a MEFESZ titkárság irodáján töltöttem. Magyarországi életem november 4.- én zárult.

Ausztriából az egyetemi csoporttal jutottam Vancouverba és 1959-ben kaptam meg az erdőmérnöki diplomát a British Columbia-i egyetem soproni részlegén (BSF '59). Ha jóI emlékszem második lettem az évfolyamon. Tovább tanultam a UBC egyetemen és 1963-ban mykológiából szereztem meg a 'Master' diplomát (MSc '63). 1962 decemberében feleségül vettem egy magyar kislányt [Sárikát] - és 1963 január végén kelet-Kanadában találtam magam.

A kanadai központi kormány kelet-kanadai erdészeti tudományos kutató intézetében dolgoztam egész munkásságom alatt, Frederictonban, a New Brunswick-i tartomány fővárosában élünk. 1972-ben megszereztem a doktorátust (pathológia/ lmykológia) a New York Állami Egyetem (SUNY-Syracuse) Erdészeti és Környezet Tudományi karán (PhD '72). Addigra már neveltük két kislányunkat is - akik eddig három aranyos kis unokával örvendeztettek meg bennünket.

Az Erdei Rovarok és Fabetegségek Felmérési Csoportjában (Forest Inseet and Disease Survey) kezdtem mint gombameghatározó mykológus, 1974-ben a csoport vezetője lettem, egy ideig pedig az intézet erdővédelmi osztályának voltam főnöke és mint az erdő-egészség felmérési csoport tanácsadója mentem nyugdijba 1997 tavaszán. Bár közvetlen felelősségi területem a három kelet-kanadai tartományra - New Brunswick, Nova Scotia és Prince Edward Island - terjedt ki, a program jellege nemzeti lévén, a hat, az enyémhez hasonló, régionális csoport együttmüködése szoros volt és jelentéseink gyakran voltak állami jellegüek.

Mint tudományos kutató jónéhány rovarral és gombabetegséggel foglalkoztam. Legbüszkébb mégis a "Kanadai légszennyeződés erdőkre káros hatásának és az erdők egészségváltozásának követésére szánt felmérések módszerei" -nek kidolgozására vagyok. A kanadai Acid Rain National Early Warning System programmal kapcsolatos munkám eredményeként mint nemzetközi megfigyelő jártam Európában, az Egyesült Államokba tanácsadóként hivtak meg az amerikai program tervezése alatt, Mexicóban egy kollégával mi képeztük ki az erdészeti tudósokat és felmérőket, miután ők a kanadai program követése mellett dön-

töttek. Harmincnégy évi munkásságom alatt több mint 240 tudományos és technikai cikkem, jelentésem, értekezésem jelent meg.

Munkám és a családdal töltött időm mellett elnökhelyettese voltam városrészi elemi iskolánk tanitók/szülők együttműködési bizottságának, egyik igazgatója a környék sport osztályának, a város fa-védelmi tanácsadó bizottságán belül több mint harminc éve irányitom a szilfavész elleni küzdelmet, tanitottam mykológiát a helybeli egyetemen, évente szerepeltem mint erdőkórtani vendég-előadó - játszom a villanyvasutammal, kertészkedem, fényképezek és sokat gyaloglok.

Mindig is szerettem a munkám, jól érvényesültem, megbecsültek kollégáim, munkatársaim - és a kliensek is. Ugy érzem, hogy Sopron jó hirnevét növeltem az idők folyamán. *(Önéletrajz)*

Susan Magasi: **Dad, Papa, Laci, Les, Ter, Dr. Magasi**

Wonderful man, kindest man, family historian, great boss, advice giver and confidant are just a few of the ways that people talked about my dad.

He was a sentimental guy, and like me a bit of a crier when overcome with strong emotions (happy or sad). I may shed a few tears in the next few minutes but that's ok I'll blame it on genetics and the wonderful man who raised me and taught me what love should look and feel like. Since he's my dad, I'll focus on the version of him I knew best – the family man but hope that through a few stories his spirit and character shine through.
Dad was the oldest of 7 kids born and raised in Hungary. His dad was a forester and devout catholic, as a result the family struggled under communism, which valued neither education nor faith. This helped shape his character as he learned by example to stand up for his beliefs and for his family. When his father was taken to a Russian Prison Camp, he was forced to be man of the house and as a 10-year-old boy he stepped into his dad's shoes made sure that all the neighboring men continued to pay for their forest allotments. He also talked about hiding the women in his family after WW2 as first the Germans then the Russians took over their village. I didn't truly appreciate what that meant when I first heard the story, but unfortunately, I do now and can't help thinking about what incredible strength and bravery that demonstrated.

Bravery is a great adjective to characterize my dad. When he was a kid, he took a bike trip to the countryside and cut his leg on an old fence and got a bad bone infection. They thought he might lose his leg. Someone hung an old pair of soccer cleats on the end of his bed. He said, he'd stare at those shoes everyday and vow he would run and play again. Now as a disability studies scholar, I don't believe you can think yourself whole or healthy, but I do believe in his bravery, his belief, and his positivity. While the effects of that bone infection stayed with him throughout his life, he exceeded that goal and so many others. Brave.

Dad was also among the Time Men of the Year for 1956 – A Hungarian Freedom Fighter. As an undergrad at Sopron University he joined the student revolutionaries fighting against Russian occupation. His job was to confiscate the guns from Russian soldiers and if you know dad, you know he did this by the book with excellent documentation and attention to detail. When Western countries failed to act and Russian Tanks rolled in to crush the revolution, he was forced to flee across the Austrian border in the middle of the night leaving behind everything and everyone he knew except for a small band of brothers from the Sopron Faculty of Forestry. From a refugee camp in Austria, they wrote to universities across the world to take them in and allow them to finish their degrees together.
Luckily, the University of British of British Columbia answered the call. They were welcomed to Vancouver to finish their degrees and by the vibrant Hungarian community to make a life and home for themselves.

Enough politics, let's turn to love. This may not be exactly how it happened but this is how I imagine it. It's the mad cap days of the late 1950s and there's a party at the Hungarian Community Center (sort of like the dance party scene from West Side Story) except there are no gangs and everyone is Hungarian. Spotlight on young Charlotte Duska on one side of the room and swarthy Hungarian Freedom Fighter, Laszlo Magasi, on the other. Their eyes meet, love at first sight and everything else fades to grey. There is only the 2 of them and that's the dominant narrative for the next 66 years. Brave again, to love someone that completely for the rest of your life, to get married, and move across the country again leaving behind everyone and everything. A team of 2 against the world.

Until their 2 delightful daughters came along and wow did he love us. He was at every gymnastics meet, basketball & soccer game. He was honest in his feedback, yet unwavering in his support. My friends still talk about him carpooling us to girl guides, soccer tournaments, and many trips to the Hilltop and the Social Club. Although his grandkids were scattered, he showed up for them, too. Even when he couldn't be there, he'd watch the scratchy cell videos of hockey game, concerts, robot tournaments, tumbling meets, and their random weirdness - making everyone feel appreciated and loved.

Angie and dad had a special father/daughter bond and would talk for hours on the phone or the back deck. Giving advice, sharing dad jokes and an odd appreciation for acronyms, ELB (Elm Leaf Beetle), EBB (Elm Bark Beetle), OFTCP (Official Forest Tent Caterpillar Picker). Yes, entomology-related puns were dinner conversation at the Magasi house. He always provided a safe non-judgemental space and unconditional love. That's why so many people near and far came to him for his listening ear and wisdom. Over the years, he became more and more a "go to" person for his extended family. For example, just yesterday when we were putting together the slide show you saw, I learned that he walked my cousin Nelli down the aisle and challenged/ encouraged my Aunt Zizi to buck tradition and do the walk together.

Nag-yon ser-ai-tai oz egg-As Magyar chaw-law-djat. (Nagyon szerette a Magyar családját)

In 1996, when Halle made her first trip to Fredericton, Papa ended up in the hospital with an aneurysm and we had her baptized at the DECH. Dad wheeled down in his wheelchair and insisted video recording it. He was a bit loopy post-surgery and I was sure we were going to get 30 minutes of the ceiling. But archivist that he was, it was perfect and joined the dozens and dozens of perfectly labeled boxes of home movies, photos, and videos that my girls have been mining for the lobby slide show. While dad was notorious for making us pose too often and for too long, I have to admit his library is a family treasure. s So once again dad knows best. Baby Halle helped us through that awful time 28 years ago by giving us joy to focus on and now Papa's great-grandson Amias is doing the same thing.

Then came along his favorite grandson, Keegan, finally another man in the family. Keegan loved playing the puck game with Papa (this sort of tabletop shuffleboard game that dad made and that only emerged on special occasions, like a visit from the grandkids) and when Keegan moved to PEI last year, he was finally bequeathed the game. Papa loved his annual Christmas trips to Ontario, wearing matching pajamas and playing games. He also loved whisking them back east for solo visits in the summer and one on one lunches with Papa.

Papa never throws anything away he's notorious for his

collections – matchbooks, wine labels, coasters. He saves everything for special projects like his trainset made from cigarette boxes, cardboard, masking tape and the straps off of the Daily Gleaners, Angie and I used to deliver. Duska got her love of building and engineering clever objects from Papa, like the toy box they build together. Blessed with great timing, Papa showed up in Chicago the same day his name twin, Laci, was born. They shared a deep love for nachos, crazy 8s, and each other. Ever the protector, he even snuck them off to be secretly baptized.

He had the good fortune to see all his grandchildren grow into wonderful young adults and build grown-up relationships with you. He loved the children you were and the people you are. It's nice to see his kindness, intelligence, and integrity in each of you. He loves you very much.

My dad was so unselfish, whether it was making mushroom soup sandwiches for me and Angie (they were disgusting but we loved them) and taking us to the park or swim lessons so mom could get a break and work on her correspondence courses. He was her biggest cheerleader when she went to UNB in her 40s for her BBA or when she got the apartment in St. John to work for Revenue Canada.

At home, he was constantly up and down the stairs and asking where's mom, because there was always something he wanted to share with her and talk to her about, like the hockey scores, news from far flung family and friends, and random tidbits from the paper or internet. 66 years and they never ran out of things to talk about. They even spent their final day together talking about all the love and prayers and efforts being made on his behalf. He was bathed in the knowledge that so many people from across the globe were laser focusing our love and prayers on him. He claimed not be a joiner, but he built relationships and connections everywhere he went. He'd come back from every walk and every trip to the store with a new friend, whether it was the little girl and her family on the riverfront, the grumpy old clerk at the corner store by my house, or recently the beautiful exchange that he had with an unhoused individual living along the river. Rather than avert his eyes or avoid the man, dad struck up a conversation asking him about what it was like to live outdoors in the Canadian weather. The conversation ended with the man offering dad his sweater because he was concerned that dad might be cold. He lived his life with love, with confidence, with humility, and with bravery.

Love grows love, compassion yields compassion. He was a great man who radiated kindness, we are all better for having loved and been loved by him.

I love you and I miss you. Thank you for everything. Don't worry we'll take good care of mom.

Grátzer Miklós: **Magasi Laci**

Laci elment – csendesen. Itt hagyott bennünket. Az élet nagy vonatján egy kocsiban utaztunk már hosszú évek óta. Manapság csaknem minden megállónál, minden görbe fánál, aAhol a vonat megáll valamelyikünk halkan távozik. Egy meg nem írt, de törvényszrű menetrendet követünk. Fénytelen szemmel nézzük az üres helyeket. A mozdony fütyül, a kattogás lassul, ismét jön egy megálló. Új utas nem, csak egy másik üres ülőhely.

Laci 71 éve volt közeli barátom. A köteléket még jobban megerősítette az, hogy a 'kópházi csata' után nem az egyetem zömével hagytuk el hazánkat, hanem a következő éjjel tizes csoportunk észak felé Mörbisch-nél jutott át a már megerősített határon. Mi egyfajta vérszerződést kötöttünk, életre szóló kapcsolatot, ami az évtizedek során még jobban megszilárdult. Laci emlékiratában így szólt hozzám: „most megnyitom magam, a hozzám legközelebb álló, fertőrákosi sárban összeforrott testvéremnek". Kétségtelen, hogy „azok a napok" és az „az éjszaka" emberformáló és életirányító erők voltak. (Ahogy ő ír a forradalomról és menekülésünk éjszakájáról). Laci diákéveink után távolságban messze volt tőlünk, Frederictonban, a kontinens második felén, de a szoros kapcsolat megmaradt. Feleségéve, Sárikával gyakran jöttek vancouveri látogatásra és én is néha elmentem feléjük. Frederictonban egy kis magyar, soproni kolónia alakut ki. Az erdészeti karon tanított Sebestyén László (itten álnevén Sebastian), az erdészeti kutatóintézetnél voltak professzoraink Roller és Jablánczy. Laci szintln a federális kutatóintézetnél dolgozott velük, de az egyetemen is dolgozott. Mikor 1957 januárjában, hajónk megérkezése után meglátogattuk Frederictont és az egyetemet, ki gondolta volna, hogy évekkel később ez is soproni végvár lesz. Még a dékán is (Prof Kerr) annak idején még a UBC-n tanított bennünket, szoros kapcsolatot tartott velünk azután is hogy keletre ment és ha jól emlékszem a Kapocsba is írt. (Igazi soproni barát volt és megbocsájtó ember. Még Vancouverben egy erősen kezdő autó vezető soproni diák neki hajtott kocsijának, elnézően könyvelte el).

Laci első nyáron a BC Forest Servicenél dolgozott, mint 'compassman'. A számára nagyon nehéz fizikai munkát erős akarattak, panasz nélkül elvégezte, pedig gyerekkori súlyos betegsége lábait igen legyengítette. 1973-ban szakmai pályánk csaknem kereszteződött. Ő nyár elején befejezte PhD tanulmányait a newyorki Környezettudományi és Erdészeti Egyetemen és én a nyár végén jöttem oda tanítani. Laci mentora és tanácsadója egy szakmában híres kínai professzornő volt. Mikor megtudta, hogy én is soproni vagyok, mindjárt azzal kezdte, hogy Laci milyen tehetséges, igéretes jövő előtt álló szakembernek tartja. Jól esett hallani ezt, mert a másik három ott végző soproniakról is hasonló jó volt a vélemény. Sok-sok gyökér táplálta a soproni divisió jó nevét a kontinensen.

Laci előre látó ember volt. Nem értettem, hogy miért, de elküldte nekem önéletrajzát, hogy ha kell ne kelljen fáradni írással a Kapocsnak. Engem meglepett, mert fejemben úgy volt elkönyvelve, hogy én majd biztos elmegyek előtte. Önéltrajzában nagyon szerény. Tudom, hogy milyen nagy megbecsülésben állt. A kötelező nyugdíj határ után is nagy szükség volt rá. Ő dolgozt ki az átszervezett Kutató Intézet távlati kutató tervét. Laci önéletrajzában említi, hogy évtizedekig társadalmi munkában a város 'zöld állományának' védnöke és megörzője volt. Fredericton szép fekvésű, gondozott város. Büszkék az utcai fasorokra, a folyó menti zöld övre, az árnyas parkokra. Egyszer, amikor meglátogattam, vacsora után kimentünk sétálni a folyó menti töltésen szépen kiépített ösvényre. Megálltunk egy hatalmas kőben elhelyezett bronz táblánál. Neki volt dedikálva. Mint a város fáinak megmentőjének. Arra gondoltam akkor is, meg most is.

1957 január 8-án a közeli Saint Jonh-ban kikötött egy hajó. A hideg ködös reggel a 'rakomány' egy messze földi, koldús szegény erdész diák a partra lépett. Első ránézésre nem valami lélekemelő, emlékezetes látvány. Dolgoztak, gyökeret vertek. Megköszönték, amit kaptak, munkájukkal kamatostul visszaadták. Mindenki a maga módján. Laci, mint erdővédelmi kutató és mint családapa. Előbb vagy utóbb a feledés ködében minden eltűnik. De most Lacira gondolok. Családtagok, szerető hűséges barátok sohasem távoznak. Megmaradnak a szívben. S talán a szív az más, mint a valós világ. Ott nincs köd, nincs feledés és az emlékeknek élete van. *(2024 augusztusa, Bellingham, Wa.)*

Anni Martinek: **Till we meet again dear friend.**

Tis with a very heavy heart I say my last goodbye to my dear friend Laci.
As tears creep down my cheeks.
I find solace in knowing that faith sustained you though out your life;
and now faith gives you new life.
The greatest thing I have learned, is how to love, and be loved in return.
I love you dear friend.
Until we meet again á Dieu.

Dibúz (Bruckner) Judit
1936-2024

Born: Balassagyarmat, Hungary, May 29. 1936; parents: Sándor Bruckner and Erzsébet Rédei; spouse: Jenő, 1962; children: Balázs (1965) and Péter (1967).

Education: Forestry-Technical Highschool (Erdészeti Technikum), Sopron, 1954, BSF, UBC 1959 (graduating with honors at top of class).

Ex-perience: Technical-engineering positions mainly in municipal engineering in Seat-tle, WA, area - Computer program development for calculating laboratory test data and for printing of test reports for wood chemistry lab. - Design Engineer engaged in hydraulic computations and design.

Special interest: Ecology, protection of en-vironment, preventative, anticipative, correc-tive management of same, particularly pre-vention of pollution of natural bodies of water. Enjoy classical and folk music, play piano, love reading. Skiing, hiking, travelling are favorite activities with family.

"Whenever someone asks me whether I am glad or sorry that I left Hungary in 1956, I always say that I wish that fate had not ordered me to do so, but now I have much to enjoy and value in my life here. – We, refugees of the 1956 revolution are a different breed. Growing up in one culture, then suddenly leaving it, and leaving it with most of those who were closest to us in our young adult years, then living our adult life in another culture, staying with our peer I group for the first few years of that emigree life, we are a product that is unmatchable both in our native and adoptive land." *(ex Sopron Chronicles, 1986)*

VISSZATEKINTÉSEK

KÖZELMULT

Grátzer Miklós: **Magyar Gulág – Sztálinváros**

Nyári szünetben legtöbben fizikai munkát végeztünk anyagi szükségből. Kellett a munkaerő. Még évekkel a háború után is ment a háborús károk helyreállítása, és dühöngött a Rákosi-korszak erőltetett és értelmetlen iparosítása, köztük Sztálinváros. A gimnáziumnak is jött a parancs, kell egy ’önkéntes’ csapat Sztálinvárosba. A gimnázium vezetősége bajban volt. Parancsot végre kell hajtani. Nyáron nem volt kapcsolat a diákokkal, úgyse lett volna önként jelentkező. Valaki ’megsúgta’ a toborzóknak, hogy szombaton többen bejönnek a sportolók edzeni. A toborzók elkaptak bennünket. Egyetemi felvételünk függ a jelentkezéstől. Puhítás, fenyegetés. (Most mikor látom a televizióban az ukrán katonai toborzást erre az esetre gondolok). Megfélemlítve jelentkeztünk. Elvették személyi igazolványainkat. Egy órát adtak hazamenni, és mukaruhában, bakancsban visszajönni. Rövidesen már egy nagy teherautó rakterén szorongtunk 10-15-en. Mentünk a Dunapartra, közel a Ferenc-József híd mellé (Szabadság híd nem passzolt a helyzethez). Itt már várt bennünket a ferdekéményű Tahi hajó (Régebben gyakran utaztunk rajta Esztergomba nagymama látogatására). Mentünk le Sztálinvárosba (lánykori nevén Dunapentele) ami nem város volt, hanem két négyzetkilométer feldúlt káosz. Egy sáros ösvényen felmentünk egy sátortáborba, ahol pont vacsora korábbi turzusban besorolt társainknak. Szét választottak bennünket. Nagy figyelmet fordítottak arra, hogy a gimnáziumi csoportok ne legyenek együtt. Húsz személyes sátrak egyben egy munkabrigádot jelentettek. Együtt dolgoztunk, ettünk és aludtunk, de vad idegenek maradtunk. Ritkán beszéltünk egymással a szó igazi értelmében. Gondolom ez egy bevélt megoldás volt szovjet munkatáborokban megakadáklyozni a közösségi szellem kialakulását. A tábor: egy több méter hosszú bádogvályú mosakodni, latrinák, egy nyitott tető alatti fészer, deszka asztalokkal, padokkal étkezni, egy magas villanyoszlop vörös zászlóval és sarlóval, kalapáccsal, egyetlen lámpa és hangszoró. Reggel mozgalmi indulókra ébredtünk. Monoton, gépies elfakult napok. Minden brigád hat napot dolgozik, hol 8, hol 12 órás műszakban. Nem naptár szerint, a pihenőnap minden brigádnak más és más. Egész nyáron minden nap a munkába menők száma mindig ugyan az. A munka nagyon nehéz, minden hat nap legalább 50-60 óra. Léleköló napok. Számolok minden napot mikor telik le a hónap. Ráadásul ingyen dolgozunk, mert önkéntesként építjük a szocializmust. Sztálin pedig jól eső megelégedéssel néz ránk a bajsza mögül. Lényegében két munkaterületünk van. Építünk egy iparvágányt anyagmozgarási célból. Nem tudom, hogy van-e valami nehezebb, mint a vasbeton talpfák. Négyen vaskarmokkal emeljük és visszük őket. Az az érzésem, hogy a kezem kiszakad és a lábam meggörbül a súly alatt. Egyetlen pozitív tényező – látni a napi haladást. Másik a betonozás. Amíg alapfalakon dolgozunk elviselhető saroglyában hordani a nehéz friss betont. De emeleti szintre hordani rézsűtös pallókon igen nehéz. Mezítláb jobb a kapaszkodás a lábnak a rászögelt keresztléceken, de fájdalmas. Nem kellett hozzá nagy tudás, és már két nyáron dolgoztam kaszárnya építkezésen látni milyen csapnivaló az építkezés. Frissen rakott téglafalra egy óra mulva már jöttek a vasgerendák, vasbeton oszlopokra már öntöttük a betont mielőtt a vasrudakat összekapcsolták volna dróttal. Mukaverseny, hajtás, hamis eredmények, hamisított napi haladás. Nem zavart. A bábeli torony is összedőlt, és ha Sztálin városát ugyanez a sors éri az megnyugtató. Nagy építéshez közakarat, hit, munka etika kell.

Egész hónap alatt két esemény történt. Az egyik egy tanmese: hogyan működik a politikai vélemény formálás. Kell

hozzá sok hiszékeny, jó indulatú ember, néhány elszánt sokszor lelkiismeret nélküli szellemi prostituált, akikből egy érdekcsoport kiszolgálója lesz. A hidegháború kezdetén sok ilyen volt nyugaton a francia színész házaspár Yves Montand és Simone Signoret, Paul Robson amerikai néger énekes és a Cantenbury anglikán érsek, a 'vörös püspök'. Mindnyájan Lenin béke-díjasok. Mindnyájan a kommunista társadalmi rendben látták a világ boldogságát, reményét és jövőjét. A vörös püspök ellátogatott Sztálinvárosba, személyesen megnézni a lelkes fiatal diákokat, akik építik a szocializmust és a jövőt. Mi csak messziről láttuk, mert mi a sovány, fáradt, piszkos ruhájú melósok csak elrontottuk volna a képet. Jött két autobusz rakomány fehéringes, piros úttörőkendős fiatal valahonnan. Meg volt terítve számukra az étkezőhely asztalai bőséges vacsorával és még friss gyümölccsel is. Filmezték, ahogy a püspök velük vacsorázott. Egy tökéletes társadalom idillikus epizódja. Ki tudná megcáfolni egy feketefehéren felvett valóságot. Két órával a szokásos vacsora időn később mi is megettünk egy tál tökfőzeléket és fejenkény negyedkiló kenyeret. Nem létező szereplői voltunk egy dokumentfilmnek, amiből nyugat láthatta, hogy a vasfüggöny keleti oldalán napfényes az élet, a rágalmak ellenére.

A másik eset viszont egy életre szóló sebet, hényinger szerű, kegyetlen emléket hagyott bennem. Ahol betonoztunk ott volt kis felvonulási deszka iroda, néhány személlyel. Egy idős, jobb napokat élt öreg mérnök, egy frissen végzett segéd mérnök, két irodista, akik az anyagmozgatást intézték és kipipálták munkaóráinkat. Volt egy önkéntes diáklány is. Lányok nem voltak az önkéntesek között a nehéz fizikai munka miatt. De ez a lány, akinek volt valami testi fogyatékossága is, kiharcolta, hogy ő is szocialista építő munkát végezzen. Zárkózott személy volt, és igazából semmilyen személyes kapcsolat. Legfeljebb amior a bódénál vizet ittunk, akkor néha szajkózott egy-két banális politikai jelmondatot. Egyik reggel két ávós megbilincselve elvitte a fiatal mérnököt. Délre megtudtuk, hogy a lány besúgta (állítólag előző nap azt mondta az irodában valami megsürgetett határidőre, hogy az egész építkezés inkább szovjet érdek, mint magyar és egyszer korábban azt is, hogy nem hiszi az USA-nak nem fontos az építkezés szaboltálása). Este, vacsora után kivezényeltek bennünket. Egy félig befejezett épület előtt egy padon ült a helyi pártbizottság és még néhány személy. Mi mögöttük álltunk. Négy öt lépcső magasan egy oszlophoz bilincselve volt a fiatal mérnök. Borzasztóan nézett ki, alig tudott állni. Egész nap verhették. Mögötte két fegyveres kék ávós (kék parolin, a belhatalmi szolgálatosok). A párt szónok hadarta a szót az éberségről, az ellenség leleplezéséről. Borzasztóan rosszul éreztem magam. Egy pillanatra még a 'Jézus Pilátus előtt' kép is felvillant bennem. A padról felállt egy helyi munkásnő. Felment és leköpte a megbilincselt mérnököt. Elitélte a munkásosztály nevében. Akadozva és értelmetlenül elhadart pár szót, a belévert szöveget. Utána egy gimnazista önkéntes jött, aki nevünkben is bejelentette, hogy mindnyájan a szün napon is dolgozunk. Ez a válaszunk a kapitalistáknak. Őket is úgy sajnáltam, mint a mérnököt. Többet már a még szokásos pár szó helyett se beszéltem idegen társaimmal. Gondolom őbennük is égő sebet okozott az esemény. Lejáróban volt a 30 napunk. Tizenegyet ledolgoztunk megállás nélkül. Fillér nélkül, fáradtam visszamentem Sashalomra, ahol a konzervgyár lebontásán dolgoztunk, amiből orosz katonai épület lett (a falu 'Dühöngő' nevű részén). Volt bennem egy kis keserűség a gimnázium ellen is. Abszolút indokolatlan volt, de úgy éreztem, hogy a toborzók kezébe játszottak bennünket. *(2024 május, Bellingham, WA)*

H O N T A L A N S Á G

Gőgös Ferenc: **ÉBRENLÉT**

Az ágyamon fekve, cserepes ajakkal
Várom az éjjelt,
Az éjjelt, mely jön
Sötét rémeivel, s rámfekszik
Nyomasztón.
Csak ne lennék ilyen egyedül!
Marám!
Lehet, hogy te már elfelejtesz,
De én álmaimban még mindig
Veled vagyok.
A te kebledre hajtom le fejem,
Nem érzem durva vánkosom;
Te vagy anyám, szerelmem,
– Mindenem.

Menekülök hozzád,
Simító kezedhez,
Feslő ajakadhoz,
Puha kis testedhez,
Mert üldöz a magány.
Érzem, hogy a múló percekkel
Az akaratom miként tűnik el,
S én, a lázadó,
Hogy hajtom fejem
Sorsom lábai elé.
S ez a szörnyű:
Nem tervezek többé,
Nem gondolkozom,
Hagyom, hogy sodorjon az élet.
S azt érezni,
Hogy körültem senki sincs, ki szeret,
S kit én akartam…
– Más nevet diadalmasan
Az elmart konc fölött.
– Az erdő, mely
Mindig vigasztalt,
Ahol tépázott lelkem mindig
Nyugalmat kapott,
Most, ha hozzámenekülök,
Csak suttog rejtelmesen. –
– Szörnyű ez az álom!
Vajon lesz ebből ébredés?

Ausztria, 1956. nov. 24.

Gőgös Ferenc: **HEGYEK KÖZÖTT**

Mámoros kedvvel tör ki belőlem
Az ősi csodálat,
Az emberi érzés
A szépek iránt.
Szikrázó fényben
Mélyszínű fenyves,
Havas-kopár és
Sziklás oromzat,
Tündéri tájban
Tárul elém.
Itt él az ember
Hegyi szokásként
Fa-kalibában.
Mosolygó arccal,
Tiszta szemekkel,
Bűntudat nélkül.
A százados fákig
Nem hatol el ma
A mosásra váró
Emberi szennyes
Bűzös szaga.
Tisztulok én is a
Napsugaraknak
Fényözönében,
S felejtek mindent,
Mit tanultam ott lent
A sűrű homályú
Hazai mélyben,
Mely szörnyű erővel
Húz haza egyre.

Ausztria, 1956. dec. 2.

K E Z D E T E K A Z Ú J V I L Á G B A N

Gőgös Ferenc: **Napló töredékek** (3.folytatás)

(Ezen napló töredékek Pintér László munkálkodása révén jutottak el hozzám. Tartalma a Soproni Egyetem 1956-os 'kivándorlásának' eseményei és az 'Újvilágban' való megkapaszkodás. Gőgös F vajúdásai személyesek de hangulata sok más hasonorú fiatal akkori érzéseit is tükrözi. A Szerk.)

1957. szept. 23. Megkezdődött az egyetem és én itthon naplót írok, amíg a többiek előadásokat hallgatnak. Jól kezdem az évet!? Vagy ez az egész csak szimbóluma az elkövetkezőknek? – Nem tudom, bár egyelőre komoly az elhatározásom, hogy teljes energiával dolgozni fogok, és ha mégis abba kell hagynom, az csak pénz, nehézségek miatt lesz. Sosem voltam optimista. Most is félek a jövőtől. Lehet, hogy leszek valami, de a legkevesebb a valószínűsége annak, hogy erdőmérnök. Sajnos írni sem tudok. Titokban mindig reménykedtem, hogy hátha. – De ha valami csekély kis tehetségem is lenne, valami jel már mutatkozna tán. Elég nehéz időket éltem meg akkor, és már a huszadik év felé kacsintgatok. A verseim gyengék, erőtlenek; a novelláim? … pfuj! S rendkívül keveset írok.

Attól nem félek, hogy éhen halok, mert nem félek a munkától sem. De attól írtózom, hogy úgy éljek le egy életet, hogy ne tegyek semmit, ne alkossak semmit, amire a vén Kaszás hívásakor azt mondhatom, ezért érdemes volt a földön lenni.

A nők? – Úgy látszik, ez örök problémám marad. Mindig úgy érzem, szeretem a Marát. De képtelen vagyok lekötni neki az egész szívemet. Vannak napok, amikor fantasztikus kínzó vággyal követelem az Ammy-t. S megint máskor, mások jutnak az eszembe. Most leggyakrabban az Ildikó. (Talán jobb is, hogy nem fogadtam el náluk a lakást.) Most még nem érdekes ez a szétforgácsoltság. De egyszer ha már itt lesz az idő, s komolyan választani kell (nem óhajtok agglegény maradni), ki tudom-e elégíteni 'őt' lelkileg és testileg egyaránt és tökéletesen?

Ahogy eddig a jó Istennel vitatkoztam örökké (ez már lecsillapult), most állandóan a halál gondolatával birkózom. Ne ragadjon még el, bár nem félek tőle, de még semmit sem csináltam, még semmit nem éltem. Istenem! úgye nem engeded? Ó, s mennyi még a visszafizetni valóm!

1957. okt. 18.Látszólag nagyon egyhangúak a napjaim. Kivülről nézve talán unalmasak is. De csak látszólag, és csak kívülről! Mert itt bent, ahová nem lát el senki, ahová csak én is félve, tiszta kézzel merek benyúlni, itt zeng, dübörög, épül és omlik, zokog és kacag, haldoklik és él – valami. Valami, amit nem tudok a nevén nevezni! Ez a valami talán abból az egy szóból csírázik és nő ostorozó lénnyé bennem, hogy: hivatás. Nem tehetek róla, évek óta próbáltam magam lebeszélni arról a balga álomról, hogy egyszer író, mégpedig jó író legyek. Érvelek magam előtt, hogy lásd, ez meg az a tulajdonság is hiányzik ehhez belőled! Hát mit akarsz így? Ilyenkor elismerem a magam ellen emelt vádak helyességét, de szívemben nem enged, nem tágít a gondolat, az ösztönzés, hogy neked íróvá kell lenned. A szívem és eszem késhegyre menő harcából csak őrült, gyötrő, minden akarásomat derékba törő keserűség és levertség lesz.

Ez a magamban viselt végnélküli háború tönkreteszi a napjaimat. Már sem vágyódni, sem szeretni, sem a hazámat félteni nem tudom. És így írni sem tudok, pedig ezt nagyon szeretnék, ezt nagyon akarom! Tehát, – most kell rájönnöm, – akkor ez az örökös tépelődés nem más, mint egy körforgás. Mint amikor a macska pörög, pörög maga körül, de a farkát el nem érheti sohasem. Vajon én is így járok ezzel a problémával? – Nem! – Egyszer kiszakadok a körpályáról, és bolygó utam egyenesre tér! De mondd Uram! mikor?

Sokszor azért vádolom magam, hogy nincs elég erős akaratom a komoly munkához, a tanuláshoz. Társaim mégis azt vágják a fejemhez, hogy akaratos vagyok, és akaratomat másokra is rá akarom erőszakolni. Azt hiszem, hogy ez csakugyan igaz. Rossz tulajdonságom van bőven, dehát hol vannak a jók? Hiszen még a többszörös gyilkosnak is van jó oldala. S nekem ne lenne?

Balzac életrajzát olvasom most. Remélem, jó hatással lesz rám az ő hallatlan munkakedve és munkabírása. Talán én is írni kezdek, – biztatgatom magam, hogy nem baj ha az első száz oldalat el is kell dobni, majd jönnek aztán olyanok is melyekre büszkén mondhatom: ez már alkotás!

Éldegélünk. A négy különböző fiú közt még nagy a béke. Remélem, marad is. Bíráljuk, kicsufoljuk egymást, de ez csak a hasznunkra válhat. Néha ha esténként ellágyul a hangulat, előveszek valami verset, (mindegy kitől, Wasstól, vagy Adytól) és olvasok. Olyankor mindegyikünket elragad a pillanat varázsa, s érezzük a régit, az otthont. A magyart soha nem feledhetjük el. Minél több ilyen pillanatot tudunk megfogni, annál biztosabb, hogy nem veszünk el ebben az idegen óceánban, hanem egyszer még vissza-találunk az eldugott apró kis szigetre, mely a mienk. Lagalább ebben az egyben felelősek vagyunk egymásért!

Megpróbálok látni, körülnézni magam körül. Ismerkedem az emberekkel. Feljegyzem őket. Igy talán mégsem fuvódnak a semmibe ezek a látszólag tétlen napok. El is határoztam, hogy ha valami érdekesebb történik, vagy látok valamit, rögtön jegyezni fogom.

1957. október 23. A napokban majd egy egész éjjelt a városban töltöttünk a G. Bélával. Körülnéztünk az utcákon, mikor, hol, és hogy milyen embereket lehet találni ilyenkor. Aztán elmentünk az éjféli moziba. Itt gyűlt össze az alvilág minden képviselője. Rabló pofáktól a furcsa lovagokig mindenkit lehetett itt látni.

Igen, ma 23.-a van. Ünnepelünk? Gyászolunk? Ki van ezzel tisztába?! Délben, zuhogó esőben, fedetlen fővel, impozáns fegyelemmel végigvonultunk kart karba fűzve a UBC-n. Hogy kinek milyen gondolatok jártak a fejében? A nagyobb része meg volt hatódva, de hogy miért? Nem hiszem, hogy sokan elemezték volna magukban ezt az érzést!

Most? Nálunk ég a villany, a szoba meleg, a három fiú alszik, a rádióban lehalkítva bömböl a jazz, s én írok az asztalnál. Nem volna jobb aludni nekem is? Miért kell nekem akkor tépelődnöm, gondolkoznom, mikor mindenki más nyugodtan alszik? Miért vagyok én érzékenyebb, mint más? Talán, mert az apám …? Mi lehet vele most? Mi lehet azzal a sok szétszórt, és otthon sinylődő rengeteg magyarral? – Óh, mondd Úristen, nekünk kötelességünk a szenvedés?

1957. nov. 22. Nem találok magamra! Valahogy az a jóruhákba öltözött ficsúr, akiről kivülről csak úgy árad az önbizalom, sugárzik a hódító erő, belülről nyavalyog, unatkozik, fél, s néha a fogát csikorgatja. Az a valaki számomra idegen.. Most ráérek: nézzünk csak bele hát ennek az idegennek furcsa lelkébe. – Egy héttel ezelőtt az olasz hallban mentem táncolni. Mondanom sem kell, találkoztam vele. Egyedül állt a sarokban csípőre tett kezekkel, s mozdulatlan arccal figyelte a forgó, színes tarkaságot. Régi barátok voltunk. Odaléptem hozzá: – Szevasz Feri! – Miért állsz? Miért nem táncolsz? –Szevasz. Hogy vagy! – tért ki a kérdésem elől, anélkül, hogy szemét csak egy pillanatra is levette volna a táncolókról. Azt azonban határozottan láttam, hogy nem valakit figyel, hanem a tömeget. – Jó nők vannak. – Próbáltam folytatni a beszélgetést. – S milyen jól táncolnak. Mintha csak Európában lennénk. – Ja, nem rosszak. Volt a rövid válasz.

Mit csináljak? Ezt úgyse tudom szóra bíni ma. Elköszöntem gyorsan, átvágtam a termen, s egy kis sötétebb részben megállva figyelni kezdtem őt. – Leült. A büszke, unott, lenéző

mozdulataiból mit sem vesztett röpke mozgása alatt, amíg a székbe ereszkedett. A nyugalma viszont egy kicsit erőltetettnek tetszett, Nézte az előtte eltáncoló párokat. Nem, mint a férfiak, csillogó, vagy összehúzott szemmel, hanem csak úgy, nem-nélküli közömbösséggel. Néha egy-egy kéjes arcba hosszabban pillantott bele. Talán a test vágya mellet a lélek után keresgélt. Furcsa foglalkozás. Azelőtt, ha zene szólt, még otthon, pillanatokig sem tudott egyhelyben ülni. Ment, suhant egyik nőtől a másikig. Nevetett, tréfált, vagy komolykodott, ahogy a helyzet megkívánta. És tette dolgát. Hódított, de ő maga sose vette komolyan a nőket. A sors iróniája, hogy annál jobban bomlottak belé. Ezt az arcát, ezt a mutatott merevséget nem ismertem nála. Vártam egy kis ideig, hogy talán fellobban benne a régi szikra, és táncolni megy. De nem. Meguntam, átmentem a közeli magyar hallba. Alig, hogy körülnéztem, már ő is ott volt. Az egyik páholyszerű kis fülkében ivott. A barátjai kínálták, ő ivott, és beszélt. Láttam mozdulatairól, hogy fényes parketten táncolókról élcelődik. Cimborái olykor hangosan felnevettek. S ő velük. Aztán hirtelen elkomorult, és csendben ivott tovább. Azon az estén hol nevetett, hol meg nagyon komoly volt. Ilyenkor arcán mindig ott volt egy mély vonás: a figyelem, a megfigyelés jele. – Eltelt pár nap, s nem gondoltam többé megváltozott barátommal, míg az egyik esős délután ismét eszembe nem jutott. Gondoltam, leszaladok hozzá, megnézem hogy' van. Úgysem láttam még a szobáját. – Egyedül találtam, és nem akartam hinni a szememnek: tanult. – Hát te micsinálsz? Hisz azelőtt sosem voltál ilyen szorgalmas! – A ménkübe! hisz ez matematika! Te, én úgy emlékszem, hogy ezt a tárgyat nagyon utáltad! – Igazad van, most sem szeretem. Tudod, néha úgy rámjön, hogy tanulnom kell, hisz oly kevés, amit tudok. Na persze nem az egyetem miatt, csak úgy… 'csak úgy'… Hm! ez is furcsa , – gondoltam.) Ilyenkor előveszem a dolgokat, és erőltetem magam. Kedv nélkül. Sokszor megkérdezem magamtól: minek? mi a célod ezzel? Aztán nem tudok felelni, s megint nincs tanulás. Vágyam is csak annyi, hogy egyszer haza mehessek egy kis szeretetért. Talán majd otthon jut még az is. – Kezdtem megérteni. Kijött külföldre, és elvesztette a talajt a lába alól. Idegen neki ez az élet. Szaglálódik körbe-körbe, s nem találja az illatot, amit keres.

Megpróbálok tanácsot adni neki: Mondd csak, miért nem szerzel valami nőt. Azzal talán könnyebben elviselnéd. A nők talán tartogatnak számodra is valamit a szeretetből. – Ugyan hagyd! – A hangja most rendkivül fáradtan, szite fakóra kondult. – Megpróbáltam azt is. Az ittenieket nem bírom. Csupán hitvány mámor-állatok, gennyes kinövéssel az Ember-ideál testén. A miénkek, akik kijöttek… Hármat, négyet ismerek, de szinte gyerekek még. Megnéztem őket. Nem! megvizsgáltam, mint a biológus a mikroszkóp metszeteit. Behatóan, de nem megfelelően. Nem tudták megérteni, hogy én a szerelemben sokat követelek. Nemcsak a testet, de belül keresem a támaszt, az ihletet az élniakarásra. A bennem lévő felhalmozódott, de betokosodott erőt a választott nőnek kell kibontogatnia. Ők nem értettek meg. Legtöbbször el sem jutottunk eddig. Akaratommal már az első lépéseknél elakadtam észvesztő apróságokon, emberi kicsinyességeken. Igaz, még van egy, az utosó próbálkozásom az eljövendő években. Ha ez nem sikerül? … Koptatom az életemet, mint anynyian mások, amíg el nem fogyok mindenkitől észrevétlenül. – Hm! sokat beszéltem! Na térjünk át másra.

Szótlanul hallgattam a szóáradatot, amely tulajdonképpen a lélek vallomása volt. Most megint a régi volt a barátom. Felhevült, nekitüzesedett az arca, ragyogtak a szemei. A felvett álarc, a zárkózott merevség most lekopott róla. Szívből kívántam neki, hogy az utolsó próba sikerüljön. Persze tudom, hogy ha nem sikerül, akkor sem ez lesz az utolsó. Egy időre letöri, de aztán a benne égő tüzek, a kis elbujtatott parázsszemek úgy sem hagyják nyugodni.

Harmadszor ismét a táncteremben talál koztunk, azaz, hogy láttam. Ezuttal táncolt. Partnere egy szőke, kinézésre elég jó, 17 év körüli lány volt. Barátom felhevülve magyarázott, érvelt, de a lány csak fejét rázta. Közben odaértek a sarokba, ahol én magamba gubózva üldögéltem. Mondd csak, miért csinálod azt a cirkuszt? – hallottam. – Hisz az elmúlt este oly helyes voltál. Azt hittem, akkor megértettél. S most újra kezded… De miért? Miért? Hisz hajtogatod, hogy szeretsz. Az én arcomról is lerí, hogy szükségem van rád…, hogy … – Na miért hagytad abba Feri? Te még sose mondtad, hogy egy kicsit szeretsz. Nem, nem is hinnék neked. – Hagyjuk ezt most. Nagyon komolyan beszélek, és utoljára kérlek: gyere el vasárnap! Több időnk lesz megbeszélni a dolgokat. No nézz a szemembe, s mondd, hogy jössz. – Nézték egymást, s közben ringatóztak a zene kissé langyos ütemére. A fiú a társat kereste a lány szemében. Társat, ha nem is örökre, csak egy-két évre is, aki árvaságán segíteni tud. A lány nemet intett: – Nem Feri! Nem megyek! – és mosolygott. – Bingooo! – Ők elváltak egyszerűen, könnyedén, mint a többi párok a tánc végén. S hogy hány éjszaka, tantárgy és egyéb keserüli meg ezt az estét, azt csak én tudom, az a másik, az a közeli idegen.

1957. dec. 14 Két óra mulva vizsgázom! Most ülök az asztalnál és gyötrődöcsikorgatom a fogam, szorítom az öklömet, hogy szinte felreped rajta a bőr. Őrülten, rettenetesen szeretek! Nem, az idő és a távolság nem orvos. Hiába mondjátok emberek! Ennek a megátkozott szerelemnek a rezgései nem csillapodnak, de egyre sűrűsödnek, egyre nőnek, s végükkel belevágnak korán öregedő arcomba. Úgy nől, mint nől a Szaharában kezdődő homokvihar: A kis fellegek telnek, gömbölyödnek méhükben hordva az apró, vágó homokszemeket. Sárgán, bőszülten rohan felém, és érzem száraz, halálos lehelletét. Futnék előle, de nagyszerűsége, fenséges hatalma, impozáns szépsége lebéklyózza lábaimat, s nem tudok menekülni. Félek, de nem imádkozom. Kerekre nyílt szemekkel bámulom a közeledő, fojtó aranyszínű csodát.

Emberek! Az idő nem felejtet, és nem mos el semmit. Az idő kegyetlen, mert az idő csak érlel. Az aratást már más végzi el.

Nem is tudom, mit kívánok belőled. Hogy belenézhessek szemedbe? Hogy lássam az ajkad, hogy föléhajolhassak, hogy érezzem forró leheleted? Vagy testedet, melynek simuló feszességét örökre konzerválják érzékszerveim? A hangodat vagy puha stílusodat? Vagy boldog, rajongó terveidet? … Téged nem lehet felboncolni. Te egész vagy és tökéletes. Téged csak imádni lehet és szeretni olyan őrülten, olyan határtalanul, mint ahogy én.

Mennem kell vizsgázni. Izgalom és érdek nélkül vagyok. Maradék ambiciómat is letörte az első vizsgámon kapott nyomorult közepes. Büszkeségemből nagyon sokat vesztettem. Ma már csak futólag csap mellbe az, ha valaki jobb eredményeket ér el, mint én. Ebből sem marad meg semmi, legfeljebb egy kis keserű lenézés önmagammal szemben.

1957. dec. 31 Szilveszter éjszakája! Hosszú barangolás után hazajöttem. Igaz, hideg van, de forró fejemet nem tudtam kiszellőztetni az utcákon. A lehető legsötétebb helyeket kerestem, és nyugalmat. A sötétet megtaláltam, a másikat nem. Vidám, kacagó nép a kivilágított ablakok mögött, s az útszélen parkoló autókban oly édesen borultak össze a szerelmesek, oly nagy a boldogság íze mindennek, hogy felzaklatott szívvel rohantam haza. Útközben verset mondtam. Szívből jött. Nem írtam le, csak úgy fel a csillagoknak mondtam, vagy talán azokon felül is valakinek. Káromoltam-e, vagy panaszkodtam neki, már nem emlékszem.

Egy év elment. Úgy illene, hogy most számadást csináljak. Összegezni kéne a Jó és Rossz számláit, és hidegen, szigorúan mérlegre tenni, – De nem. Minek? Ez az év éppen úgy nem érdekelt, mint ahogy közönbös lesz a nemsokára beköszöntő is. Legszívesebben elzavarnám a régit, és nem engedném be szobámba az újat. Olyan jó lenne valahol lubickolni az aetherben, élvezve a sokat kutatott végtelent, s nem szenvedni a zsugorian, féltékenyen határt szabó Zsarnok Időtől.

Gondolataim hátrább hatolnak az ó-évnél. Vissza a két

évvel ezelőtti Szilveszter éjszakához. (Ez a mai napló lesz? Vagy csak az emlékeidet akarod megörökíteni? Bolond vagy Feri!)

Már táncoltunk! S Istenem, milyen gondtalanul, milyen nagyon vidáman. Akkori lányok! Nektek is eszetekbe jutnak ezek? Csöppi, Teri, Cingó, mikor az éjféli poharat ürítettétek, gondoltatok-e rám? Biztos nem. Csak én vagyok ilyen bolondul emlékező. S te Mara! Azt mondták, máshoz simultál akkor, mikor két éve ütött az óra. Te tagadtad, s én se hittem. Ma, ma biztos! Mondd, édesebb a másik csókja, mint az enyém? Jobban esik az ölelése? Nem iszom ma, de a kongatás pillanatában fogok rád emlékezésül üríteni egy pohár – vizet. S ha sikerül, akkor ez lesz a te emléked temetési szertartása is. Menj, éljél! BUÉK neked, s a másiknak is.

Három évvel ezelőtt: Badacsony. Apám, te koccintottál velem. Poetikusan, csendesen voltunk, de lelkünket sem nyomta semmi súly. S ma…! – Valamikor úgy bíztam az Istenben. Nem hittem, hogy a mi családunkat felforgathatja a sors. A te szenvedésed sokkal nagyobb, mint az enyém. A te Szilvesztered…, szörnyű…, nézz ide! Nézd ezt a két könnycseppet az arcomon.

Apám! Neked nem tudok boldog újévet kívánni. Te is, én is sokkal jobban meg vagyunk törve. Megpróbálom így mondani: Reméljünk egy boldogabb újévet! – Jó éjt Apám!

Barátok? – Eltűntek! Nagyon mélyen, nagyon messze. Vagy nem is voltak talán? Pedig vágyom utánuk. Kellenének! De én nem tudok utánuk futni. Menjenek. Eleresztek mindenkit. Ne szomorodjanak meg a környezetemben. Maradok magam, teljesen, teljesen egyedül. – Szülők, szerelmek, barátok! Jó utat!

Rétfalvi László: **Viharos év, 1962**

Majdhogy két év telt el előző éveim történéseinek megírásától és közbeni igyekezetem nem volt elegendő megtalálni az ihletet a folytatáshoz. Pedig az események későbbi folyamata ugyan olyan fontossággal bírt jövőm alakulásában, mint a korábbi éveké. Sürget az idő is, mivel nyolcvanas éveim közepén túl keserűen észlelem erőm fogyását és emlékeim halványulását, ezért illene összekötni a már leírt korábbi és későbbi évek eseményeit az 1962-1965 periódus alatt történtekkel. Emellett, elvárhatná az ember önmagától, hogy rendezettségről, esetleges nyugodtságról szóljon élete azon szakaszának beszámolója, amikor már túl a korábbi évek megpróbáltatásain, Sopronban megkezdett erdőmérnöki tanulmányainak sikeres befejezése után, félig-meddig már felnőtt korban, a nevezett fogalmak határozzák meg életvitelét, de emlékezeten alapuló mondandóm más irányba mutat.

DASHING DANCER with skirts and ribbons awhirl is Leone Parker, one of many who will appear in Slavic dance program at Queen Elizabeth Playhouse Sunday at 8:30 p.m. Show is sponsored by Association of United Ukrainian Canadians.

Tettem már korábban is megjegyzést ‘érettségem’ késésére, de 1962 visszaidézett eseményei és azokhoz való viszonyulásom mai szemmel nézve azt mutatják, hogy 24 évem ellenére, ‘a fejem lágya még nem nőtt be’. Három, időben és térben összefonódó témakör dominálta az évet: kapcsolatom a frissen megismert Leone Parker leányzóval, ‘Graduate School’ programom terepmunkája és azzal kapcsolatos életvitelem San Juan Szigeten (SJI), és a szűnni nem akaró elmélkedés, tépelődés cselekedeteim és viselkedésem helyénvalóságáról - filozófia kifejezéssel - azok erkölcsiségéről.

Első találkozásunkkor érzett vonzódásom Leone-hoz nőtt minden további találkozási alkalommal, amelyek szorgalmazását csak időm és az illendőség korlátozta. Röviddel a sikeres ’61-es szilveszteri ’party’ után hívtam a UBC-n nemrégen nyílt ’Graduate Student Center’ látogatásra. A Grauer család jóvoltából a ’Faculty Club’ tőszomszédságában épített komplexum büszkeséggel töltött el minden ‘végzett diákot’ mert általa státuszunk nagyobb rangot kapott a ‘Campus’-on rohamosan növekvő diáksereg között. Több helyisége között a nívós étterem volt talán a leglátogatottabb. Szintén ‘dicsekedésként’ érthető hamaros meghívásom, Sylvia nővérével együtt a Kis Budapest étkező helyre, ami nem küllemével, hanem jó konyhájával kapta és tartotta meg a Soproniak tetszését. Ezen esemény kevésbe kellemes emlékként is maradt meg fejemben, mert buzgóságomban - mondandóm hangsúlyozására használt hirtelen kézmozdulattal - a kávéscsésze fogantyújába szorult újjammal az ölembe rántottam a forró folyadékot. Volt is szisszenés meg szimpátia kinyilvánítás, de azért maradtunk az újratöltött csészém elfogyasztásáig. Ekkoriban Leone oszlopos tagja volt az Ukrán Ház népitánc csoportjának *(1)* és gyakori próbáik befejeztével nem egyszer vittem onnan haza egyre rozogább autómmal. Egy alkalommal a (mára már eltávolított) Georgia Viadukton át haladva, gyorshajtásért 20 dollár mértékű büntetést kaptam, amit Leone - felelősnek érezve magát az útért - azonnal kompenzálni akart pénztárcájában félve őrzött hason összegű bankjegyével. ‘Szó se lehet róla’ féle kijelentéssel hessegettem el a komoly segítőkészséget, de a keletkezett jó érzés mindkettőnket áthatotta.

Különös jelentőséggel bír a közeli tengerpart Spanish Banks nevű részén készített fényképek Leone-t és jómagamat ábrázoló egyike (2), amit hamarosan szüleimnek is hazaküldtem mutatóba, a hátuljára írott szöveggel: “Lehet, hogy ez a lány lesz majd a feleségem”. A notáció akkori érzéseimet tükrözheti, de jó pár évvel megelőzi a végleges megoldást. (A számunkra érdekes notáció csak sok év múlva, szüleim házának kiürítése után került figyelmünkbe, amikor otthoni rokonaim szortírozták a ‘családi hagyatékot’). Leone ekkor már a UBC ‘Arts and Science’ fakultás első éves hallgatója volt és személyes érdeklődésem mellett megtiszteltetésnek is vehette a meghívást a ’Zoology Department’ végzett diákjai által szervezett kiruccanásra Bellingham, WA-ban meglátogatni ottani táncos helyeket. Minden jól ment, de az emlék azért rögződött meg bennem, mert tánc közben Leone melltartópántja elpattant s annak helyreállítására segítséget kellett hívnia a csoport nő tagjai közül. Ezek mind éveleji emlékek. Találkozásainkat telefonhívással rendeztük s a találkák rendszeresen a házuk bejáratánál végződtek. Valamikor a szülőket is jobban megismerhettem mert meghívást kaptam részt venni a szomszédok és az Ukrán Házi ismerősök által rendezett, szép számú résztvevő jelenlétében lezajlott 26. házassági évfordulójuk megünneplésére. Mint sok más emlék, ez is régi fényképeim segítségével jutott figyelembe. *(3)*

Mindez alatt természetesen zajlottak az egyetemi ’végzett diák’ életmód mindennapjai. A magasabb végzettséghez vezető úton magasabb szintű tárgyakat kellett hallgatni és ezek egyike volt Miklós Udvardy által leadott ornitológia. A madarak tudományos neveinek ismerete szinte nélkülözhetetlen a nemzetközi kommunikációkban és publikációkban, amit professzorunk rendszeresen hangoztatott is. Egyik előadásán, közel a kurzus végéhez, nem jutott ’kapásból’ eszébe egy példaként felemlített madár latin neve s felénk, a tucatnyi hallgatóhoz fordult őt kisegíteni. Amikor kérését zavaró csend követte, kérdezett rá, hogy hányan vagyunk otthonosak a madarak tudományos neveiben. Az egy vagy két ’félénk kéz’ felemelése után határozta el, hogy igen is lesz évvégi vizsga (ellenben a ’graduate school’ szokással, hogy az érdemjegyet a

kurzus alatt készített értekezések alapján állapítják meg), mégpedig British Columbia madárvilágának latin neveiről. Az utóbbi évek nyarain végzett, a Zoológia Múzeummal kapcsolatos munkám alatt majdhogy magától 'rám ragadt' a kezelt különböző madár és emlős példányok tudományos, azaz latin neve, tehát nem volt sok félni valóm. De a kurzust hallgatók többségének ugyancsak 'magolni' kellett a következő hetekben.

Talán ornitológia professzorunk kegyeinek megszerzése érdekében, kurzusának majdnem teljes hallgatósága határozta el, hogy részt vesz a University of California, Berkeley, CA-ban ez év tavaszán tartandó, a 'Coopers Orhithological Society' tudományos találkozóján. Négyen-öten autókba zsúfolva, valahol egy éjszakai megállóval jutottunk el a San Francisco közeli egyetemre, ahol diákszálláson kaptunk helyet. Érdekesek lehettek az előadások, de valahogy én a szomszédos nagyvárosba, San Franciscoba tett látogatásra emlékszem jobban - felkeresni a 'Hungry I' nevű éjszakai klubot, ahol a mindannyiunk által ismert és kedvelt 'Kingston Trio' üstökösként emelkedő hírneve vette kezdetét. De akkorra ott már csak a hírnevük maradt. Közülünk többen maradtak turistáskodni, de nekem nem volt pénzem a költekezésre, ezért egy Vancouverbe gyorsan vissza igyekvő társunkhoz csatlakoztam. Az éjszakán át, megállás nélkül felváltva vezetve VW 'Beetle' autóját, reggelre már ismét Kanadában voltunk.

Tantárgyak hallgatása mellett készülnöm kellett az eljövendő nyári terepmunkára is, ami majd alapjául szolgál a magasabb minősítéshez készítendő disszertációnak. A kutató munka milyensége és tartama nagyjából a választott probléma megoldásához szükséges adatgyűjtésen múlik. Problémakörök, amelyek megoldhatók laboratóriumban szabályozható kísérletek végzésével, általában rövidebb tartamúak, mint a szabad természetben végzett, megfigyeléseken alapuló adatgyűjtéssel elérhető megoldások. Ezen meggondolások akkor nem voltak döntőek választásomban, hogy neki kezdjek Udvardy professzorom (MDFU) által javasolt projektbe: megismerni az amerikai Bald Eagle, azaz Fehérfejű sas (*Haliaeetus leucocephalus)* biológiáját a közeli Washington állambeli San Juan Szigeten (SJI). A problémakör alanya, valamint a helyszín megválasztása professzorom személyes tapasztalatán alapult. Egy Hawaiiban keletkezett kapcsolata révén jött figyelmébe a szigeten nagy számban előforduló sasok helyzete és ottani ismerőse látogatásakor, március 16-án részt is vett egy a helyiek által javasolt és bérelt rövid légi felmérésben. A nagyszámú sas-fészkek fellelése alapján találta a helyet alkalmasnak a madarak tanulmányozására. Mindezek hátterében az USA-béli National Audubon Society által kezdeményezett kontinens-széles sas számlálás állt, válaszul a széleskörű aggodalomra, hogy az amerikaiak nemzeti szimbólumnak számító madarak megmaradása veszélyben van. Legelső feladatom lett egy tanulmányi terv készítése, ami széles vonalakban jelezte az elvégzendő feladatokat: időrendben meghatározni a reprodukciós fázisokat, étkezési szokásokat és sasok szezonális mozgásait. A tervhez szükséges volt áttanulmányozni a Fehérfejű sasokra vonatkozó irodalmat és ismeretséget szerezni hasonló érdeklődésű kutatókkal.

Mielőtt nyári terepmunkám részleteibe bocsátkoznék említenem kell két nagyon fontos korábbi történést. Időrendben, de talán fontosságban is elsőnek említendő kanadai állampolgárrá válásom április 6-án. Akkor még öt évet kellett (a mai három évvel szemben) kanadai lakosként eltölteni a megtiszteltetésig, de így is egy kicsit hosszabbra szabták a várakozást, mivel ide érkezésünk 1957 január 8-án történt. Nem volt nagy 'cécó', többedmagammal el kellett ismételni valami esküt, amit egy hivatalnok felolvasott és kész. Nem szándékom lebecsülni az aktust, mert magát a kanadai állampolgárságot akkor és most is nagyra becsülöm, de az eskü szövege inkább a brit királynőről szólt. Leone barátnőm nem volt jelen a ceremónián, de az elsők között volt a gratulációval.

A másik fontos esemény április 8-án, a 'vadonat új' Volkswagen 'Bogár' autóm vásárlása volt. Azt, hogy megengedhettem magamnak olyan nagyarányú költekezést, részben a múlt év ősze óta tartó Teaching Assistantship (TA) fizetésnek, de többnyire a Bank of Nova Scotia kölcsönének köszönhettem, amit a professzorom által biztosított NRC ösztöndíj alapján folyósítottak. Nem emlékszem hogyan jutottam a merész döntésre, de a vásárlás részleteire igen. Öreg, rozsdaette Plymouth autómat ajánlottam fel, mint 'trade in', azaz előleget és a buzgó eladó - előnyömre - a vártnál többre értékelte a kimustrált masinát. A helyzet akkor vált komikussá, amikor az egyezség megtörténte után, kezemben már az új autó kulccsal nézhettem, ahogy a beindulni már nem akaró gépet két szerelőnek kellett betolnia az üzlet hátsó udvarába. Ragyogóan fehér új autóm könnyen feledtette a hátrahagyott roncsot.

A megbízható motoros jármű beszerzése szükséges volt a nyárra tervezett kutatás elvégzésére, mivel maga a helyszín megközelítése nem volt másképpen elérhető. SJI az USA-hoz tartozó része annak a 'Gulf Islands' néven ismert sziget csoportnak, amelyik Vancouver Sziget és a 'Mainland' (a kontinens) között helyezkedik el és elérhetősége az Anacortes, WA és Sidney, BC között működő komphajó járaton alapszik. Kora reggel, május 2-án indultam el Vancouverből délnek és az 'International Peace Arch' (Béke Ív) nevű határátkelőn jutottam Blaine, WA-ba. Az említett kanadai országútnak is nevet adó 'Route 99'-on és az azt helyettesítendő 'Interstate 5' itt-ott már megépített szakaszán folytatva jutottam el Bellinghamon keresztül Burlingtonig, ahol mellékútra térve értem az Anacortes-ben lévő 'Washington State Ferries' termináljához. A rövid komphajó út alatt, éhségemet csitítandó, volt alkalmam megismerkedni a későbbiekben gyakran fogyasztott 'French Dip Sandwich'-el, s amit emlékemben azóta is ezen időkkel társítok. Még dél előtt megérkeztem SJI Friday Harbor nevű 'központjába'. Ezen hosszú útleírás azt is próbálja érzékeltetni, hogy akkor mennyire újdonság volt nekem az ismeretlen utakon való eligazodás és a vele járó élmények.

Érkezésemről tudhattak professzorom által küldött üzenetekből, mert felkeresésük után a Collins házaspár és később Charlie Nash régen várt vendégként fogadtak. A vendéglátás inkább az utóbbira vonatkozott, mivel elszállásolásom a sziget belső részében, a tulajdonában lévő, de használaton kívüli 'Johnson Farm'-on lett elrendezve, ami annyiból állt, hogy a tanya fedett, de ablaktalan, szélfútta házában teríthettem ki hálózsákomat és raktározhattam el a főzéshez szükséges eszközeimet. Másnap már jött is MDFU családjával együtt, gondolom megmutatni, amit ő korábbi, márciusi útján talált. Végig jártuk a már megismert sasfészkek környékét, azután kutatva, hogy me-

lyik lenne megfelelő a részletes tanulmányozásra. Ezen alkalommal szereztem tudomást professzorom kitűnő jártasságáról a madár megfigyelés és felismerés tudományában, de közeli megfigyelésre alkalmas használatban lévő sasfészket nem találtunk.

Magamra maradva, kutatni kezdtem a 142 km^2 területű, utakkal jól ellátott szigetet, majd helyi ismerőseimtől kapott, a partokon lakók megfigyeléseit használtam a lehetőségek leszűkítésére. Pár nap múlva helyben bérelt kis repülővel végig is pásztáztam a már ismert és a lehetőnek tartott lokalitásokat, aminek eredményeként találtam rá egy új, általam 'C nest' -nek elnevezett, egy tengerparttól félreeső fészekre. Gyorsan megszerezve az új fészek körüli terület tulajdonosainak engedélyét a belépésre, körbe jártam a fészekfa környékét - ahol egy kisebb másik fészket is találtam – majd helyi ismerősöktől kapott mászóvas segítségével felmásztam a fészekfa közelében lévő, bő másfélméter átmérőjű fa kb. 30m magasára. A fészek kinézete használatban lévő állapotra utalt és nézőpontom belátást kínált a fészekbe. - Na, de! - Maga a famászás kimerítette virtuskodásig elmenő készségemet megoldást találni problémámra és a segítség nélkül végzett nagyon is veszélyes famászás potenciális napi megtétele pedig nem tűnt elfogadhatónak. Bármilyen baleset esetében nem csak a segítség érkezése, de még annak tudomásvétele is napokba került volna. Ott a fa tetején kezdtem morfondírozni, hogy tervezett kutatásom át volt-e kellően gondolva s hogy egy ilyen feladat megoldható-e egykezűleg, minimális támogatással, primitív és kölcsönzött felszereléssel. Napokig jártam a 'C nest' környékére s bár láttam felnőtt sasokat a közelben, fészkelő tevékenységet nem észleltem. Ezzel elkerülők is lettek az említett aggodalmak.

Ezután a legismertebb SJI-i sasfészekre (aerie/eyrie), a keleti parthoz közeli Turn Island nevű kis sziget közepén, a legmagasabb fán található, általam 'A nest' -nek titulált 'építmény'-re koncentráltam. Sasfészkek általában, építőik testnagysága miatt is, de leginkább az időjárás szélsőségeinek kitettségük okán impozáns méretűnek építődnek. Köztudott az is, hogy ezen ragadozó madarak fészkeiket éveken keresztül használják s az évi fészkelés kezdetekor azokat rendszeresen tatarozzák, miáltal azok egyre nagyobbá válnak. Olvasmányaimból tudtam, hogy a másfél méter széles és két méternél is mélyebb 'A nest' a kontinens ismert fészkei között is az egyik legnagyobb. 'Tulajdonosai' több év óta sikeresen használták és ezen évben is, érkezésemkor már két, több hetes fiókát tartalmazott. (Ezen utóbbi felismerés viszont azt is jelezte, hogy a fészkelési ciklus korábbi részleteire nem lesznek adataim s korán előre vetítette a megfigyelések korábbi kezdésének jövő évi szükségességét). A fészek és az ott történtek megfigyelése csak SJI a fészekhez való legközelebbi pontjáról, mintegy 200 m távolságból volt lehetséges. A távolságot egy állványra szerelt, a vízparton felállított Bushnell 30X nagyítású teleszkóppal 'áthidalva', elfogadható élességben lehetett a történéseket megfigyelni. Mindjárt az első megfigyelő napon találkoztam a part dagályvonala felletti parcella tulajdonosával, a nyugalmazott 'ITT executive' Wally Walling-al, aki nagy érdeklődést mutatott kutakodásom iránt és bizonygatta, hogy ottlétem semmiben nem zavarja nyugalmukat. E korai találkozás előjele volt a tőle és Georgina nevű feleségétől kapott későbbi segítségnek, ami minden vonatkozásban megkönnyítette munkámat.

Május 16-án, korán reggel egy kellemetlen incidens megtörte kibontakozó kutakodásom lendületét. Szigetközépi 'rezidenciám'-tól a figyelendő fészek felé vezetve, szemem túl sokáig követhetett egy fejem felett átrepülő felnőtt sast, és mire figyelmem visszatért az autó vezetésére, az előttem lévő éles kanyart nem sikerült kellően kezelni. A laza kőtörmelékkel fedett útról a mellette húzódó árokba borultam, majd tovább gördülve,

egy szögesdrót kerítést is elsodorva, kis autóm a feje tetején maradva jutott nyugvópontra.(4) Emlékemben az egész incidens majdnem hang nélkül és lassú tempóban történt s amikor gyorsan kikászálódtam a felborult járműből égő pipám még mindig fogaim között szorult. A hamarosan érkező segítség, Hal Rogers állami vadőr és a helyi sheriff helyettese szimpátiától kísérve segítettek talpra állitani a felborult masinát és az össze-vissza horpadt 'Beetle' életben maradt motorja megengedte, hogy bevezessek vele Friday Harbor 'város' egyetlen garázsához. Vic Capron tulajdonos habozás nélkül vállalta a nem kis karosszéria-lakatos gyakorlatot igénylő munkát s a károk kijavítására szükséges alkatrészek és munkabér megbecsült árát azonnal benyújtottuk a Vancouver, BC-ben székelő biztosítómhoz, aminek 'go ahead' válasza egy héten belül meg is érkezett. Nem emlékszem, hogy a sokk megkörnyékezett-e, de szégyenérzetem tettemért határtalan volt. A keletkezett problémák pedig megoldásra vártak. Egyik ismerősöm jut most eszembe, akit 'burokban született' féle szerencse sorozata segített ki minden slamasztikából. Lehet, hogy nekem is kijárt most hasonló szerencse, mert röviddel balesetem után a nagyszülőm korú Wally és Georgina Walling bőkezűen felajánlották, hogy autóm 'helyrekalapálása' alatt ideiglenesen megszállhatok a fészekmegfigyelő pontom tőszomszédságában lévő, akkor üresen álló bungalójukban. Beköltözésem a Paradicsomnak számító lakhelyre viszont csak a hónap vége felé történt, amikor az alkatrészek megérkezésekor meg kellett válnom a megroncsolt, de még mozgóképes kis autómtól.

Mind ez idő alatt a napi 8-10 órás sasfészek megfigyeléseim folytatódtak. A teleszkóp mellett strázsálva figyeltem és jegyeztem le a fészek körüli mozgásokat, a ki és berepüléseket, azok időtartamát, a fiókák tollazatának változásait és azok etetését az időnként behozott prédával. Érdekes volt, hogy a félelmetes ragadózó madár majdnem kizárólagosan az utakon elütött nyulak tetemét vagy a közeli halfeldolgozó üzemből kikerült halfejeket hozta be fészkébe. A megfigyelő helyem mellett elhaladó út használói gyakran megálltak érdeklődni és örömmel vették a lehetőséget belekukkantani teleszkópom lencséjébe, közelebb hozva a nagy madarakat. Ezen rövid beszélgetések és a Walling házaspárral töltött percek meg-meg törték a hosszú órák egyhangúságát, de nem voltak elegendőek helyettesíteni a hátrahagyott diák társadalmi életet. A ritka levélváltások otthoni rokonaimmal és Leone-nal Vancouverben szintén segítettek, de a 'mindig várni valamire' hangulat egyre jobban dominánssá vált. A pár héttel korábbi zsörtölődés helyzetemmel kapcsolatban a 'C nest' közeli fa tetején újra feltolult agyamban. Visszatekintve most sok év távlatából, talán a (balesetből származó) sokk mégis csak bekövetkezett.

Rövid egyhónapi ittlétem alatt sok helyi lakossal találkoztam s mind egytől egyig, nagy érdeklődéssel viszonyult a Fehérfejű sas projekthez. Az amerikai embereket általában ismeretségi körön legbarátságosabbjainak tartottam. Élelmiszer vásárlási városi jelenlétem alatt, alig ismert emberek gyakran érdeklődtek a munka haladásáról, biztattak a folytatásra és ajánlották fel segítségüket szükség esetén. Legkorábbi ismerőseimhez csatlakozva egyre több család hívott meg formális ebédre, lazac grillre, érdeklődésüket és támogatásukat kimutatva. A helyi lap, a Friday Harbor Journal két alkalommal is megkért, hogy írjak eddigi eredményeimről és a 'High School' meghívott előadást tartani utolsóéves diákjainak. Tehát jelenlétem ismert és nagyban támogatott lett.

Június elején, Victoria, BC-be vezető útján MDFU ismét meglátogatott és töltöttünk együtt számomra nagyon hasznos madarász órákat. Madárvilág ismerete ismét nagyon jó benyomást tett rám s remélhetőleg ragadt is rám valami belőle. Victoriába találkozni ment a világhíres angol ornitológus David Lack-al, aki akkor ott D. Chitty UBC professzor kollegájával túrázott. Megtisztelés-

nek vettem meghívását, pár nap múlva találkozni vancouveri lakásán a híres tudóssal, de autóm hiánya nem tette lehetővé a részvételt. Helyette látogatást tettem a közeli Mandarte Szigeten, ahová utazni nem kellett autó. Komphajóval mentem Sidney, BC-be, ahol UBC diák kollegám Kees Vermeer várt s motoros csónakjával vitt el a kis szigetre. Mandarte Sziget lényegében egy kopár szilatömb a tengerben, viszont költésre alkalmas otthont nyújt nagyszámú tengeri vízimadárnak. Ezen jellegzetessége ad neki fontosságot a madár és madarász világban és több évvel visszamenőleg MDFU's UBC diákjai ott végezték kutatásaikat Master és PhD minősítések eléréséhez. Ezen alkalommal Kees kollegám az egyik legnagyobb BC-ben előforduló sirályfaj *(Larus glaucescens)* fészkelő biológiáját, míg a látogatásomkor távollévő Tompa Ferenc a sűrű bozótokban fészkelő 'énekes verebek' *(Melospiza melodia)* populáció dinamikáját tanulmányozta. Pár napig maradtam segíteni Kees-nek és közben kicsit jobban megismerni az ott lakozó madarakat. Visszaúton, erősen hullámzó vizeken belém szállt a félelem a felborulástól, amit barátom nevetésnek szánt sikoltozással próbált enyhíteni. Mire a komphajóra szálltam a tenger már lecsitult. Visszaérkezésemkor autóm javítása még tartott. A kezdetkor mutatott nagy önbizalom a garázs tulajdonos és a munkát többnyire végző Bronco nevű szerelője által alábbhagyott mert ekkorra rájöttek, hogy az új tető heggesztése különleges felszerelést és szaktudást igényel. Az igényt egy Mt. Vernon, WA-ban található műhely tudta kielégíteni, ami jókora extra költséget jelentett a helyi vállalkozónak. Tisztességére vall, hogy vállalta a felelősséget.

Lakásom a Walling bungalóban (5) lehetővé tette az egyre hosszabb napi megfigyeléseket, mivel teleszkópomat felállítva hagyhattam a ház előtti gyepen s más elfoglaltságok közepett is lehetett gyors megfigyeléseket tenni. Két alkalommal (csillagos) éjszakán át vettem adatokat a fészek körüli helyzetről, bizonyságot szerezni a szülő madarak gondoskodásáról. Június 17-én áteveztem Mr. Walling-al Turn Islandra és a hatalmas fészekfa (3 méter körüli DBH, azaz mellmagassági átmérő) környékéről begyűjtöttem a fészekből kihullott vagy kidobott ételmaradványokat - együtt tartozókat külön-külön műanyag zacskókba - eredetük későbbi meghatározására. Ezen nap más szempontból is említésre méltó. Kanadában föderális választás volt és a terepnoteszomban talált megjegyzésem az eredményre: "The darn Conservatives got in again" mai politikai szimpátiámmal teljesen ellentétes. Magyarázatul szolgálhat a Kanadába érkezésünk kori kormánycsere, amikor az 'újak' nem honorálták a 'régiek' nekünk tett ígéreteit.

Közel egy hónapig tartó 'távolléte' után végre visszaülhettem az eredeti formáját visszanyert autóm kormánya mögé és másnap már indultam is Vancouverbe. Mozgásképtelenségem miatt halogatott utam több szempontból volt esedékes, amelyek legfontosabbja talán a Leone-nal való találkozás volt. Visszautam emlékei kedvezőbbek lettek, mint korábbi érkezésemé, mert a főútvonal körüli útépítések ide-oda eltérői helyett a csodálatosan szép tengerparton kanyargó Chuckanut Drive-on vezettem északnak Bellingham felé. Kanadába érve pedig a Boundary Bay partján frissen épített összekötő szakasz tette az utat rövidebbé és egyszerűbbé. Ajándékként vittem magammal egy, a Wallingék két fekete Labrador kutyája által földalatti fészkükből pár nappal korábban kikapart kis koromfekete 'bunny' nyulat. A határátlépéskor eszembe se jutott említeni a karton dobozban tartott kis állat létét, így minden komplikáció nélkül jutott Leone birtokába. Vancouverben (valószínűleg a nyári iskola szünet miatt) kiadatlan korábbi szobámban szálltam meg. Terepnoteszom bejegyzéséből tudom, hogy másnap búcsú-party keretében ünnepeltük Székessy László, volt Sopron Divízió oktató Columbiába való távozását a Graduate Student Centerben. Harmadnap Leone és Sylvia társaságában meglátogattuk a Hope, BC közelében, a UBC birtokába újonnan jutott területen kutató két másik MDFU 'graduate' diákot, irodatársam Kevin Kellehert és Sopron Alumnus Horváth Ottót. Kevin kutatási területére nem emlékszem, de Ottóéra igen, az akkor BC-ben egyedüli fészkelő kolibri faj *(Selasphorus rufus)* biológiáját tanulmányozta. Az egész napos jó idő kellemesen telt el és a két egymásra utalt diáknak is jól jött a női társaság. Érdemes lejegyezni, hogy a jóval idősebb Ottó volt 'házkörüli' ügyeikben a meghatározó személy és hogy főztjét magyarosan - jó zsírosan – készítette, amit a kanadai koszthoz szokott Kevin gyomra nehezen viselt el. Idővel, mindketten sikeresen befejezték 'mester' diplomájukat. Látogatásom utolsó vancouveri napján találkoztam MDFU-val megbeszélni eddigi kutatási eredményeinket és tervezni a további lehetőségeket. A sasfiókák közelgő fészekből való kirepülése előtérbe hozta a fiatal madarak esetleges megjelölését lábukra erősített, US Fish and Wildlife Service (kérvényezett és régóta várt) fémgyűrűkkel és festékkel, hogy mozgásaikat követni lehessen. A megjelöléshez, természetesen szükséges a madarak elfogása, amit lábcsapdákkal terveztünk véghez vinni.

SJI-ra való visszatértem után is esemény dús napok következtek. A napi fészekmegfigyeléseket a fiókák egyre gyakoribb és erőteljesebb szárnypróbálgatásai dominálták. Akkori lehangoló tónusú jegyzeteim ellenére ("Mi haszna van regisztrálni tollaik növekedését és szűnni nem akaró szárnycsapkodásaikat?") ezen szakasz talán megfigyeléseim legérdekesebb részei voltak. Július 7-én egyik fióka elhagyta a fészek biztonságát és a szülők által használt ágak (perch) egykére ugrott, majd onnan hatalmas szárnyait kiterjesztve, a szabad végtelenbe. Rövid fészekkörüli keringését nyitott szárnyas 'huppanással', egy közeli fa lombdús tetején fejezte be. A szülő madarak ezután is hoztak eledelt a fészekbe, de egyre kevesebbet és egyre kevesebb lett részvételük az etetésben.

A hónap negyedik napján, Friday Harborban is felvonulással ünnepelték legfontosabb történelmi eseményük évfordulóját, az Independence Day-t (amit „How about us?" megjegyzéssel kommentáltam noteszomban). Nekem a nap fontossága az akkor közelebbről megismert Jim Hudson, Hal Rogers és más barátokká váló emberek társasága, no és az ott először megkóstolt 'barbequed salmon' finomsága volt a mérvadó. Akkori hormon vezérelt nyugtalanságom okozta nyavalygásaimat az apám korú Jim Hudson szimpatikus megértéssel hallgatta és tanácsaival segített is azokat csökkenteni. A korábban említett 'várni valami történésre' hangulat -süllyedéseimet gyakran megtetőzte a 'nem találom helyemet' féle érzés is. Ezen lelki problémák megoldására, de legalább maszkírozására sodródtam bele a későbbiekben gyakorivá váló 'kicsapongásnak' nevezhető viselkedési formába. A Roche Harbor bár látogatásakor kezdődött a folyamat, amikor Collinsék vacsorája után, kérésükre elvittem hozzám hason korú 'Mainland' vendégeiket a nevezett helyre és az ott töltött idő orvosságnak tűnt bajom enyhítésére. Nem hiszem, hogy a fogyasztott koktélnak ('Scotch and soda', a jól ismert Kingston Trio szám hatására), inkább az érdekes beszélgetésnek volt köszönhető a javulás. Időtöltés mással, mint csak a sasok figyelésével szükségesnek bizonyult a továbbiakban is. Jó irányba mutatott közeledésem és ismerkedésem a 'Friday Harbor Laboratories' (University of Washington Marine Biology helyi intézete) diákjaival, ami könnyen ment mivel korom béliek voltak és a tanulás mellett ők is keresték a városban található szóra-

kozási lehetőségeket. Azokból pedig a Rip Tide nevű café alkalommal táncra is használt hátsó helyisége és a 'Club'-nak becézett American Legion Hall mellett nem volt más a városban. Az utóbbi, a katona 'veteránok' számára szolgált és privát jellegét mutatva csak becsengetéses bemutatkozással lehetett bebocsájtást nyerni. Eleinte közismert helyi ismerőseink társaságában jutottunk be a Clubba, de hamarosan megtanultuk, hogy becsengetéskor bármely név bemondására nyílik az ajtó. A sziget másik találkozási, de tánc nélküli helye a Roche Harbor bár volt, ahová eljutni csak autóval lehetett.

Ez idő több említésre méltó epizódja között a legfurcsább a helyi középiskolai igazgató ebédmeghívása volt. Gyakran kaptam hasonló meghívásokat, többnyire a szigetre karrierjüktől nem régen visszavonult jómódú emberektől, akik egymás közt említhették meg helyzetemet és mutatták érdeklődésüket a project iránt. Az agglegény igazgatóval töltött idő tartalmas beszélgetéssel telt el, de elbúcsúzáskor kiejtett mondata - miután megköszöntem kedvességét – hogy „ennél még jobban is tudna szeretni" hirtelen menekülésre késztetett. Érdekes, hogy az addig úriemberként viselkedő illető nem haragot, hanem félelmet váltott ki belőlem.

Furcsa nem, de szokatlan volt részvételem egy 'rabbit netting' akcióban. Az autómat kikalapáló szerelő és barátja meghívására, 'miért ne' indíttatásból csatlakoztam ezen SJI-i 'egyedi' tevékenységhez. Korábban már említettem a szigeten nagy számban előforduló üregi nyúlakat *(Oryctolagus cuniculus L.)* a sasokkal kapcsolatban. Nos, a SJI-on évtizedekkel korábban szabadon engedett és addigra végletekig elszaporodott nyúlfaj idővel helyzetet teremtett egy szokatlan vadászati/sportolási(?) lehetőségnek: éjszakai sötétségben, kimustrált és vázukig lebontott autók reflektor fényében lerohanni és hosszúnyélre szerelt hálókkal elkapni a menekülő kis állatokat. Nem tudom mikor kezdődött, de a szigeten való jelenlétem alatt Seattle, WA környékéről érkezők által teremtett kereslet miatt nagyban ment az aktivitás. A zsákmányt, mint élelmezésre használt 'vágott húst' vitték magukkal a látogatók.

Ritka élménynek számított viszont Walling jótevőim általi egésznapos meghívás csatlakozni más vendégeikhez és nagy motoros jachtjukon végig hajózni a szigetcsoport közötti vizeken, aminek csúcspontja a Jones I. körüli nagyszámú (10-15) '*Orca* pod'-dal való találkozás volt. Röviddel ezután Wallingék hosszabb tengeri túrára mentek és megkértek bungalómtól nem messzire épített új házuk és két fekete Labrador kutyájuk felügyeletére. A feladat elvállalása nagyon kis viszonzása volt az általuk adott többoldalú segítségnek és egyedüli árnyoldala csak az egyik felém barátságtanul viselkedő kutyájuk volt.

A fiatal sasok kirepülésével egyre gyakrabban csak üres fészket láttam látcsövem vagy teleszkópom végén, ami egyre sürgette elfogásuk és megjelölésük kipróbálását. Mivel a hivatalos gyűrűzési engedély időben, de gyűrűk nélkül érkezett meg, a csapdák felállításába csak 'üres járatként' kezdtem bele. Felszerelésként már tulajdonomban voltak egyszerű lábcsapdák, amelyek használata másutt eredményesnek bizonyultak. Csaléteknek az utakon elütött nyulak tetemeit használva, sikerült elfogni számos varjút *(Corvus caurinus)*, több Vörösfarkú ölyvet *(Buteo jamaicensis)*, elvadult házimacskát és két nyércet *(Mustela vison).* Kioldott csapdák és eltűnt csalétkek együttese jelezte, hogy sasok is lehettek a használók között. Nem tettszettek az elfogott egyedekben a csapdák által okozott sérülések, amiket a későbbiekben próbáltam a csapdafejekre tekert fedőszalaggal enyhíteni. Az ölyveket szabadon tudtam engedni, de a vékonyabb csontú varjukat sérülésük súlyossága miatt el kellett pusztítanom. Hasonló sors várt az elvadult macskákra, mert az adoptációra felajánlott egyedek nem kellettek. Elpusztításuk okozta lelkiismeret-furdalásomat azzal csökkentettem, hogy azáltal nagyszámú énekesmadár életét mentettem meg. A nyércekkel más volt az eset. Mindenáron menteni akartam őket, de harciasságuk miatt az nem volt egyszerű. Egyikük kezembe is harapott. (Hogy miért nem használtam én vastag bőrkesztyűt?) Tetanusztól félve egyből felkerestem a sziget egyedüli orvostát, D. Heath-t, aki komolyan vette esetemet és két injekcióban kaptam tetanus antitoxin szérumot és penicillint bakteriális fertőzés ellen. A gyűrűk csak a hónap vége felé érkeztek meg, amikor már a 'Bandtail' galamb *(Columba fasciata)* vadászati szezon kezdetekor felhangzó fegyverropogás ellehetetlenített minden további próbálkozást. Személyes tragédiának vettem az 'A nest'-ből elsőnek kirepülő sasfióka pusztulását augusztus 10-én egy esztelen, Turn Islandra csónakkal érkező turista lövöldözésének eredményeként. Mindegy, hogy csak szórakozott vagy egyenesen pusztítani akart, az eredmény egy önállóság küszöbén álló fiatal élet kioltása volt. (Emberiség ≠ emberiesség!)

A csapdákkal való babramunka alatt akadt időm mással is foglalkozni, ahol a 'más' ismét az ismerősi és baráti kapcsolatok további keresése volt. Sok barátságnak is számítható kapcsolatom alakult ki több a Szigeten nyaraló, a 'Mainland'-ról származó iskolai oktatóval és egyre többször találkoztam a már ismert Friday Harbor Laboratóriumi diáktársakkal is. Egyre több időt töltöttem a 'Club'-ban velük és korábbi 'őshonos' SJI ismerőseimmel. Az ivás (majdnem kizárólagosan sör) nem annyira vonzott oda, mint a lehetőség tánc közben átkarolni ifjú hölgyeket. Egy alkalommal szép fogsorát dicsérvén, csinos fiatal táncpartnerem ott helyben kivette szájából műfogsorát, bizonyítani annak hamisságát, ami egy pillanatnyi hátralépésre kényszerített. Csendesebb napjaimon otthon olvastam, szobrászkodtam 'plasticine' anyaggal s írtam leveleket haza rokonokhoz és Vancouverbe, Leone ismerősömnek. Lelki gyötrődésnek is hívható periódusaim alatt írt leveleim nem lehettek szívesen fogadottak, de Leone-t vagy nem zavarták, vagy ahogy noteszemben bejegyeztem: „nagyon okosan nem reagált mondanivalómra". Hasznos foglalatosságnak tartottam és kellemesnek találtam meghívottan előadást tartani fiatal 'teenager'-korú ifjúknak a SJI-on működő Webb Summer Camp keretében s elvinni többüket 'madarászó' sétára a Mt. Dallas magaslat környékén. Különös élménynek ígérkezett Chuck Nash meghívása augusztus 20-án elkísérni kis 'gill-netting' hajóján egy éjszakai halászatra. Késő délután, a szűk csatornákból kiérve szokatlanul háborgó vizekre jutottunk, de ennek és a több kikötőbe visszaigyekvő hajó látványának ellenére folytattuk utunkat. Emlékezve az Atlanti Óceánon elszenvedett tengeri betegségemre, hoztam magammal és gyorsan be is vettem egy *Dramamine* nevű ellenszert, ami olyan gyorsan hatott, hogy az egész éjszakai halászatot átaludtam a berregő hajómotor melletti 'kuckónak' is beillő fekvőhelyen és így a várt élmény elmaradt. Reggel, már hazafelé tartva láttam meg a sikeresnek számító eredményt: 75 még ficánkoló nagy 'sockeye' lazacot *(Oncorhynchus nerka)* a tartályban.

Szeptember kezdetén, már készülődve SJI-i tartózkodásom befejezésére, a hétvégén nagy meglepetésként a szigetre érkezett egy kis bérelt Austin Mini autóban Leone és testvére Sylvia volt Sopron Divisió évfolyamtásam Kapitány Gyuszi kíséretében. Az akkor Seattle- ban megrendezett Világvásár látogatására igyekeztek s talán Leone ötletére tették meg a mellékutat SJI-ra. Örömteli, de rövid volt a látogatás, másnap reggel már mentek is tovább. Éjszakázásuk a bungalóban Wallingék tudomására jutott, amiért magyarázkodnom kellett. Bár nem tartottam velük, mivel a Világvásár láthatóságai nem keltettek bennem érdeklődést, de pár nappal később én is Seattle-n keresztül jutottam vissza Vancouverbe, hol egy korábban elrendezett rövid látogatást tettem az egyik SJI-n megismert diák barátomnál.

Vancouverben, korábbi lakóhelyemen tavasz óta üresen maradt szobámba költözhettem vissza és egyetemi irodám is egyhelyben maradt. A jövedelmet biztosító Teaching Assistant állás is biztos lett, sőt megkaptam egy harmadik, fél-létszámú 'C Lab' osztály felügyeletét, ami a többlet kereset mellett 'presztízs'-t is jelentett. Ugyanis, a kisebb létszámú osztályba a magasabb érdemjegyeket elérő diákokat helyezték, hogy több TA figyelmet kaphassanak. Érdekesség megemlíteni, hogy az Orvosi Fakultásra visszatérő, '58-ban a Sopron Divízión végzett erdőmérnök Csapó Imre és a későbbiekben UBC erdész professzori rangot elérő Fred Bunnel erdészdi-

ák is ebben a ’Zoology 105’ Lab-osztályomban volt. Beiratkozáskor az 1962/63 tanévre, a tandíj már nem játszott nagy szerepet, mert programomban a lehallgatandó tantárgyak leszűkültek s ami maradt azt inkább a ’directed studies’ kategóriába lehetett sorolni: ’essay’-k formájában összegezni különböző kutatási területek publikált anyagát. Hamarosan a korábbi években már végzett hétvégi ’Game Check’ munkák is elkezdődtek és a sok elfoglaltság között alig találtam időt személyes dolgaimmal foglalkozni.

Kapcsolatom Leonnal, visszatértem után is szoros maradt, de nem érezve magunk között elkötelezettséget, egymástól függetlenül alakítottuk ki és tartottunk fenn barátköri kapcsolatainkat. Nem kerestem más lányok társaságát, de nem tartottam hűtlenségnek egyszer meghívni a SJI-on megismert Mical M. diáklányt egy kávéra a Graduate Student Centerbe, amikor a UBC-n oktatói állást kapott férjével kora ősszel Vancouverbe költözött. Leone, pedig gyakran járt össze az Ukrán Népitánc csoportos barátaival, bár eddigre részvétele a gyakorlatokban elmaradt. Egymáshoz való vonzalmunk erős volt, de nagyon különböző etnikai hátterünk és a korkülönbség okozta eltérő világnézetünk túl gyakran civakodásokhoz vezetett. Időbe tellett, például meggyőznöm igazamról a ’Ban the Bomb’ mozgalommal kapcsolatban és elérni a jelképes kitűző viselésének elhagyását. De, mindezek előtt talán nézeteltérésünk a csókváltásról volt vitáink legfőbb okozója. Leone szemében, érzéseimet vonta kétségbe idegenkedésem a hosszabban tartó csóktól. Randevúink végén, a házuk ajtajánál váltott kis ’viszlát-csókok’ elhúzódását idegesítőnek találtam, mert az csak felajzotta bennem az amúgy is nehezen kezelhető hormon vezérelt kívánalmakat. Azok pedig nem lehettek beszélgetéseink tárgyai. Mivel találkozókat kezdeményezni nekem illett, telefonhívásaim gyakorisága nagyon attól függött, hogy legutóbb milyen hangulatban váltunk el egymástól. Talán találkozásaink egy hosszabban tartó hiátusában történhetett, hogy hívást kaptam a több mint egy éve nem látott Karen H. barátnőmtől, akinek újabb figyelmébe lakótársa, egy ’Zoology lab diáklány’ hozhatott. Futólag összejöttünk, de a további kapcsolat elmaradt.

Leonnal való erős kölcsönös vonzódásunk sokáig kibírhatta a kis perpatvarokat mert gyakori találkozásaink az év végéig tartottak. Tisztán emlékszem, hogy valamikor már december körül milyen nagy hűhót csináltam egyik szomszédjuk tettéért, amikor az szemtelenül elfoglalta a házuk előtt általam a mély hótól kitakarított parkolóhelyet és hogy karácsonyra (esetleg születésnapjára) , magamat is meglepve magassarkú csizmát ajándékoztam Leone-nak, Ezen triviális esetek csupán kapcsolattartásunk időzítése okán említendők mert még az év befejezte előtt Leone kezdeményezésére találkozásaink megszűntek. Ma már egyikünk sem emlékszik a ’végzetes döntés’ kiváltó okára, de akkor Leone édesapja bevonásával lakóhelyemre hozta, s hagyta ott a korábban neki adott JL barátom által olajfestett képmásomat. Mintegy dráma utolsó felvonásának szimbólumaként?

Megviselt-e a szakítás? – Nem tudom, mert az ünnep körüli napoknak csak humoros aspektusa maradt meg bennem. Ugyanis, házigazdáink karácsonyfát állítottak fel a ritkán használt nappaliban és meghívták szobabérlőiket egy estét velük tölteni. Köztünk nem volt ajándékcsere, de Dov és Ruth büszkén említették az egymásnak adott irhabundájukat. Mi tudtunk Dov gyakran hangoztatott (Holokauszt okozta) németek iránti ellenszenvéről, ezért G. Béla társammal nem tudtunk ellenállni, hogy rámutassunk az előszobában lógó bundák gallér belsején a ’Made in West-Germany’ cimkére. A mindannyiunk nagy hahotázása közben adott „Ya, az más” válasszal ért véget az este.
(2023 március 23, Vancouver, BC)

Phillip Hahn: **Off to new careers** (folytatás 2)

(The following is part of a ‘self published’ book ‘Our University in Two Countries’, a translation of his earlier Hungarian language book, ‘Egyetemünk két országban’, written in (?). Phillip’s intention was to make available for his three daughters, who grew up in an English language environment, the story of his life. Children and grandchildren of other Sopron Alumni will also likely find interesting Phil’s early experiences, which are very similar to those of their own progenitors. The story starts in 1959. The Ed.)

A Summer in Vancouver

As it turned out, I was not the only victim of the strike. A good number of my friends also returned because of it. Several of us set up residence on Mackenzie Street again. And we continued to dine at Paula néni's place. The loss of jobs and wages did not bother us too much. As single and independent people we needed only $3-4 for our daily living cost and an additional small amount to cover our daily expenses for entertainment. I figured that the little accumulated money I had could keep me going for months. Although, this did not seem to be the case for my logging camp companions.

When the loggers returned to town, most of them set up residence in hotels, dressed up at tailor shops, and had everything catered to them, including lady friends. They sure knew how to ‘live it up’. Naturally, under those circumstances their big pile of accumulated money did not last very long. I learned that after a couple of weeks most of them were broke and were ready to go back to work. For this reason, we hoped that the strike might end soon, and we could all go back to work. For certain unknown reasons this, however, did not turn out that way.

We tried to utilize our forced vacation the best we could while not knowing how long it might last. We did know that our chance to land a job while the strike lasted was very slim because when the wood industry shut down, everything else slowed down in the entire Province of British Columbia. The forest products industry governed the economic life. Regardless of this, we kept searching for jobs every morning, to ease our conscience only. At noon, we went for lunch to Paula neni's place. After that, we usually hit the beach to do some swimming and sun tanning the rest of the afternoon. During the evening, we often went out with girls or met with friends for a beer or two. This general schedule got routine, and we enjoyed it.

The beach was the highlight of my summer. Many of us met there daily. Our favorite spot was Jcricho Beach. The weather was excellent, and swimming was great. This was the first time I had a chance to really enjoy the ocean water. With some good swimming instruction, I managed to improve my swimming, which made swimming even more enjoyable.

Another attraction I enjoyed was the International Film Festival staged in Vancouver that summer. This went on for weeks every night. I always loved to go to the movies. So, this turned out to be a marvelous opportunity to satisfy my movie going hobby. The Film Festival gave me a chance to see movies from around the world and most of them were excellent productions.

As it turned out, the forced vacation lasted longer than anticipated. We soon reached the month of August with no sign of the strike to end. In a way, I did not mind that at all. I had a wonderful summer, but I also knew that our leisure time would have to come to an end one day and perhaps soon. This happened when a consulting company (Forestal Forestry and Engineering Consulting Company) started to recruit foresters for a large mapping and timber inventory project. They hired about every forester who walked through their door. This, of course, included me

too. When they got through hiring, they picked up over thirty boys out of our Sopron group and scores of other Canadian foresters. As a result of the large Hungarian contingent, it was suggested that the official language in this outfit should be changed to Hungarian. Of course, this never happened.

Forestal

This company was a privately owned consulting firm engaged in a large variety of forestry and engineering projects. Like most of these types of companies, Forestal was a small outfit and fluctuated in size. This depended on the availability of contracts. It had the ability to expand with short notice. It also shrank just as quickly when large projects came to an end. Forestal operated allover BC and had a few projects in Pakistan, Mexico and in South America.

Forestal's new projects were in various parts of interior BC. I was assigned to one of these new projects near Revelstoke. Our job was to survey a large tract of timber land along the headwaters of the Columbia River. Béla Bölecz, a former classmate, and roommate during the summer, became my survey partner. Other Hungarians were also part of our operation. These included: John Vadai, Steve Spuriga. Joseph Kapuszta, John Ravai and Gábor Szamosi. Béla and I were assigned to initiate the survey work by running transit lines around the property. This established the boundaries and set base lines for the internal survey network. After the completion of this phase of work the map makers and cruisers took over to finish the project. The job promised to be interesting, but the pay was not to our liking. We were paid only $225/month, plus board and room. The room consisted of a dilapidated old motel room and the food service was provided by the company through a primitive local coffee shop and grocery store. The coffee shop served breakfast and dinner and we packed our lunches from the purchased groceries.

The job site was located about six miles north of the town of Revelstoke. Right along the Columbia River. The river separated the timber tract, while the largest portion of the tract was on the far or east side of the river. The property, along the river, was about six miles long. To reach the east portion we had to cross the river daily. Crossing the river was a monumental task. The size of the Columbia River, at that point, was normally about 150-200 feet wide and 10-15 feet deep, and the water always flowed swiftly because of the steep terrain. Our problem was further complicated because of the second rain belt of British Columbia. Here, the average annual rainfall reached over one hundred inches and we happened to be there during the rainiest period of the year. Therefore, the heavy rain drenched us daily and the water level in the river increased.

Since we had no bridges leading across the river, we had to build our own. Our chance to accomplish this was to fall trees across the river. Our limited experience in tree felling worried us because we needed big trees to reach from bank-to-bank. Finding big trees was the least of our problems but laying them in the right direction in a secure position for safe crossings became a monumental task. Because of this, we ended up falling 4-5 trees to build just one successful crossing. It took a week to complete the six crossings, about one mile between each, to enable us to survey the property on the East side of the river.

Crossing the river on a one log bridge, often poorly anchored on the shore, took a lot of courage and a good balancing act. It was very difficult to keep the sense of balance on a log which bounced and swayed while a big mass of water rushed by under it. Fortunately, none of us ended up in the river. This could have ended in disastrous consequences.

Besides the hardship of crossing the river we had to cross over a swampy valley floor first. This was full of beaver ponds and a lot of brushes. In addition, we faced slopes reaching over 100% on the East side of the river. Completing the daily quota of a mile long survey line meant an exhaustive day's of labor. To accomplish this, we worked long hours in the field and used a lot of additional time for hiking in and out of the area. It took a day's worth of work to reach the ridge line on the far side of the property and the farther we progressed the farther we had to hike in and out daily.

When we reached the top of the mountain range with our transit line, to avoid the daily long and tiresome hiking and the dangerous river crossings, Bela and I decided to camp on the job site. For this, we purchased a little Indian tent and bought the needed camping equipment and supply. When we purchased our gear at the sporting goods store in Revelstoke, the clerk asked us where we were heading for camping. After we told him the location, he advised us strongly to take a powerful rifle with us because that is grizzly country. After we took a close look at our equipment, supply, and survey gear we found it to be a very heavy load. Because of this, we could not see how we would be able to carry a gun with us too. So, we hoped that we would not get into a position to have a need for a gun. The clerk's remark still bothered us, and we were not completely at ease with our decision.

The following day we took off for our 8–10-day work while packing our gear across the river and up the tall mountain. This took us a whole day. During our outing we ran the boundary survey line on the top of the ridge parallel with the river. While progressing on the survey line, we packed our entire camping gear and supply with us from survey station to survey station to avoid a mile hike twice a day.

Each day, we pitched our tent where we finished our work. This also became the starting point for the next day's work. We soon learned that pitching a tent turned out to be a difficult and often impossible and useless task because it rained very hard all the time. A tent was a worthless shelter because our clothing, boots, other gear, including our sleeping bags became saturated by water. Because of this, we stayed wet day and night regardless.

We had not only a problem with our shelter, but with our meal preparations also. We made a few attempts to cook a meal but never succeeded. The heavy rainfall and wind prevented us from keeping a fire going. So, we lived off cold cuts, chocolate, and other cold food we brought with us. During the nights, we did not get much sleep because we just shivered in our wet sleeping bags rapped by a tarp. At the same time, we were never able to shed the fear of a potential grizzly attack. We often heard funny noises, like branches braking, which were mostly due to the constant heavy wind. But we were not always sure of that. So, we never knew if such noises could even be generated by an approaching beast. We often hoped for early daylight to be able to get out and move again.

Fortunately, the outing lasted only seven days or less than anticipated. For this we were very glad. At the end, we did survive the cold rain, the hard work, and the potential grizzly attack.

After we spent about three weeks on this survey project, I got a call from the Canadian Forest Products Company. They told me that the long woodworker's strike ended, and the logging camps reopened again. They asked me if I was interested in returning to my job. Naturally, I was interested, but Forestal wanted to keep me and asked me to stay. This gave me a chance to bargain for better job accommodation. As a result, they offered to increase my salary to $300/month and promised a permanent position. This also included a winter job in the Vancouver office. The offer sounded interesting because it gave me a chance to spend a large portion of my time in Vancouver instead of in the dreaded, remote and far away logging camp. Therefore, I chose to stay with Forestal.

It took us about a month to finish the base line survey work at Revelstoke. After this, Béla Bölecz and I moved on to Vancouver Island to work on similar projects. Bela and I worked on a couple of shorter projects until we returned to Vancouver for our winter office assignment. After we worked in the office for a

while, we were told that for us the field season was not over yet. As it turned out the company landed a new project, which had to be completed in the field before the winter set in. As it turned out, Bela and I were the first candidates to be assigned to this project.

Survey camp at Kyuquot

It was at the beginning of November (1959), normally too late to be in the field, when my supervisor approached me and said: "Philip, we have this new project at Kyuquot, which consists of about 6,000 acres of prime timber land. This needs to be surveyed, topographic mapped and cruised this year yet. I want you and Béla Bölecz to go out there and start the baseline survey and a crew of about eight people will follow later to help with mapping and cruising". The supervisor did not leave much choice for me in accepting the assignment, therefore I needed to get more information and get ready for the project. My first question was: "Where in the world is Kyuquot?" I had no idea where Kyuquot was. As it turned out neither did my supervisor. So, we searched the map and finally located the place on the west side of Vancouver Island, close to it is northern tip and on the shore of the mighty Pacific Ocean.

After we assembled all the needed equipment for another campout, we hired a hydroplane to take us to Kyuquot, which was only the nearest village to our area. According to our map we still had to travel about twenty miles on several inlets by boat to reach our work area or destination.

When we arrived at Kyuquot, the entire population of this small Indian fishing village rushed to the shore to greet us. Seeing a plane come in must have been a rare occasion. We were officially greeted by the mayor, the only white man in the village. We learned that beside being the mayor, he was also the owner of the village store, coffee shop and motel; the owner of several fishing and other boats; the owner of the cannery; he was also postmaster and who knows what else. While our plane was unloading the mayor invited us for a cup of coffee. We learned soon that he was looking for an opportunity to learn more about the purpose and destination of our trip. Since even we were not sure about our destination, we hoped that he might be able to assist us in our venture. When we showed him the map and explained where we were heading, he got extremely excited. He immediately asked us if we were prospectors. Knowing that people get charged up about the potential of locating minerals, we felt that we had an opportunity for teasing the mayor about such potential. Therefore, we pretended that we were interested in minerals. Béla was a master of teasing, and he knew exactly how to build a ‘story’ on the mayor's question about prospecting. The mayor ran in and out of the room while he was serving us. We noticed that he stayed more away from us than he was around us. Bela quickly discovered that he stayed within earshot while he was out of sight. Naturally, we continued our discussion about the equipment and supply we might need to explore the area for minerals. With each return, the mayor's smile became broader. This clearly signaled to us that he had future business opportunities on his mind. And we enjoyed the response we got to our fabricated story.

The mayor knew the area around Kyuquot and knew exactly where we wanted to go. He offered to take us to our desired destination. For this he assigned one of his men with a boat and we soon took off in an easterly direction. As we traveled with a pretty good speed, we were winding around many little islands. Bela and I kept looking at each other and hoped that our boatman knew where he was going. It is that we felt completely lost and had no desire to get stranded in the water channel of that beautiful but unknown world. Even reaching the shore of one of those islands would have been no insurance to find our way out because of being on one of the of hundreds of small islands all around us. We travelled for about three hours when we reached a wider bay. With this, we finally recognized a few landmarks on our map. So, we knew that we were getting close to our destination. At the end of the bay, we also spotted a good-looking log cabin to our surprise. So, we aimed for it. We felt this may save us from staying in a tent during that rainy and cold November weather. The log cabin turned out to be in excellent shape, and a lot bigger than we thought. We found it also clean and comfortable. It was furnished with a table, several benches, shelves, and a stove. The stove looked suitable for cooking and heating the place. We found a lot of stacked firewood around the stove and outside the cabin. Of course, getting firewood never caused much of a problem in the forest. We were always equipped with power saws to cut more wood if needed. We wondered how the cabin got there and what purpose it served. Since it had no occupants, we took it over for our own use. After we settled in, our boatman left us. We decided with him to bring us fresh food supply and mail weekly.

Our camp's location was on the West edge of our designated property. With our crude map and aerial photographs, we had a chance to gain some idea about the location of the land we were to survey during the following 3-4 weeks. Seeing a land from pictures and from the ground is often quite different. So, we tried to get a little sample while we explored the area just around our cabin. We learned quickly that the terrain was rough, and it had a very dense brush cover. We happened to be in a rainfall zone of over 250 inches a year and in the coastal fog belt. This made all types of vegetation grow very rapidly. While crawling through the brush, near to the cabin and near the shore of the bay we found another cabin. It was a little bigger than the first one. This had no furnishing beside a stove. We figured this might come in handy for our sleeping quarters for us and for the additional crew which was to join us. We could then use the other for cooking and eating. During our continued exploration we also found a small rowboat. Finding a boat provided some additional excitement. We had no idea if we would ever have any use for the boat, but it was nice to have around. The boat was small, and it was only a one-man boat. We proved this quickly when we tried it out. While two of us sat in the boat there remained only 2-3 inches of clearance on the top of the boat. So, we had to row very carefully to keep the water from splashing into the boat.

Bela and I prepared to start our baseline survey the following day. Naturally, our starting point was the cabins. From there we continued to run our transit-line all around the property to establish the boundary line. We have done this type of work before and felt that we were very good at it. However, when we got into it, we learned quickly that our skill was hampered by a lot of brushes, including the huge salmon berry cover. The salmon berry grew 10-15 feet tall and densely covered all the low-lying areas. This meant a lot of brush cutting between survey stations. Once we reached the mountain sides, the brush got thinner, but the slopes got steeper. We seemed to go from one obstacle to another. It took us days of hard work to finish our transit-line. After we surveyed the land and established the boarders of the property. we started to layout the cruise strips in a cross-sectional pattern. These strips were staked 330 feet apart and served as the cruise lines to determine the timber volume and grade classification for the forest. The same lines were used to establish the contour lines for the topographic map which facilitated road construction, harvesting and additional land and forest management in the future.

When we finished the described initial work, the rest of the survey party joined us to carry out the actual cruising of the timber and making the detailed topographic map. This addition boosted the camp population to ten and eliminated some of our boredom. Although, we could not complain about being bored because we ran into new challenges and excitements daily. The

challenges included the earlier mentioned dense underbrush. Beside this, we faced rugged mountains, large trees, heavy and continuous rainfall, cool temperatures, almost constant fog, the heavy bear population, the dense salmon run in the rivers, the changing tides, and the isolation from the outside world. Commuting from the camp to our daily work location was one of our biggest challenges. As we progressed to the far end of the property the commuting distance got longer. Covering several miles in a nonproductive fashion added a lot of time to our workload, since we still had to complete the daily quota in cruising and mapping. We had no time to build trails. So, we traveled through the brush, over the brush and a lot of time under the brush. Traveling under the brush became our most routine travel path. We discovered that bears made neat tunnels through the dense and tall salmon berry. The trouble was that the bears were not as tall as we were. So, we had to travel on our hands and knees and became 'four legged' as they were. Traveling this way was certainly a lot faster than cutting through the brush or climbing over it. However, we faced the constant threat of meeting a big black bear face to face in their tunnel and were not sure how they would tolerate an intruder. Luckily, we never had a showdown.

We also used the riverbeds as a trail for commuting. This worked out well if the river was not too deep and too fast flowing. Besides this, we had another problem with the rivers because they were filled, from shore to shore, with salmon. This was the time of year when they were traveling upstream to their spawning ground. As soon as we stepped into the river, the fish went wild and tried to escape while scattering in all directions. We tried to avoid the rivers as much as possible for this reason. We also avoided them because the bears hung out there while doing their fishing. The bears knocked the fish out of the water with the paws and often took only one bite out of the fish or just enough to kill it. Then they went back to fishing for some more while leaving the fish on the bank to rot. The rotting fish created a smell which was hard to tolerate.

Since the survey area bordered the bay on one side, we discovered that it was more convenient and quicker to commute by boat. Our little boat came in handy. Since Bela and I discovered it, it became our 'property', and we reserved exclusive right to use it. Adding the weight of our survey equipment to our own weight reduced our clearance even more. This concerned us a little, but we tried not to worry about it. We had two 'homemade' paddles and took turns in careful rowing. This worked well and we had pretty good time with the boat.

Things, however, did not always go smoothly. One day I was rowing the boat while having my back to the direction of travel. Suddenly Bela started yelling: "Sea lion..., Sea lion...." and frantically pointed behind me. When I turned around to look, I could see only waves circling on the suspected area. I knew that we could get into trouble with sea lions if they made waves close to our boat. While trying to decide what to do next, I noticed that Bela started to unlace his caulk boots. I asked him: "Bela, why are you taking off your boots?". His answer was: "To get ready to swim in case we sink". I said to him: "I thought you cannot swim." He said: "I guess you are right, but I forgot all about that for a moment". I had to chuckle despite facing a danger soon. To avoid danger, I decided to make a careful turn and started to reduce our one hundred yards distance from the shore. We made it to the shore safely. However, after that incident, we stayed within a few feet of the shoreline while traveling in our 'little' boat. This increased our rowing distance considerably because of the jagged edge of the shoreline.

While using the boat we developed another problem. It was difficult to figure out where to leave the boat in the morning for easy access at the end of the day. Since we could not predict an exact arrival time at the boat after work, we had a hard time to outsmart the movement of the tides. So, we often either packed the boat into the water or I had to swim for it.

During our survey work, we ran into unexpected mineral rich rock formations in several spots. This started to excite me because I always looked for such rocks. I soon calmed down, however, when I found stakes representing mining claims. This indicated to me that the area had been explored for minerals before we got there. This also clarified the situation we had with the mayor in Kyuquot and the presence of the cabins in the area. In addition to the mining claims, we have had other mining-related discoveries also. One day, as we ran our survey line through the dense brush we stumbled on abandoned buildings. Further exploration revealed that those buildings were a part of a former mining community. Beside the buildings we found mining shafts, machinery, and a lot of equipment. The cookhouse, dining room, office and all the other buildings were left exactly the way they were last used. All the calendars on the walls showed the same year and month ten years earlier. The month when the population moved out. The office looked completely undisturbed. The files, books and records were all there as last used. The only noticeable disturbance came from the increased rodent population and the invading brush and trees everywhere. From the records we found out that it used to be a booming gold mine. Perhaps when the price of gold dropped, it was not feasible to operate the mine any longer and they closed it down on a short notice. After this short and exciting excursion, we went back to our work and faced the familiar elements we faced daily.

During that cold, rainy and foggy month I did not see the sun appear once. The stormy weather kept our supply plane and supply boat from operating a few times. There were times when we had a week delay in receiving supplies. This led us to ration some of our food, but luckily only for a few days.

We had only a few days of work left when we, as usual, returned to the camp at the end of the day. It was very cold and wet that day. So, we were eager to get warm and to dry our wet clothing. We built a huge fire in the cabin stove where we had our sleeping quarter. We had lines around the stove to hang our wet clothing for drying. This helped us to dry our clothing daily. With this, we could at least start our day in dry clothing and feel comfortable for a while or until we got wet to the skin again. After we took care of our wet clothing and warmed up a little, we gathered in the other cabin for dinner. During dinner I got a little concerned about the red-hot stove we left behind. So, I decided to check it. When I got back to the cabin my worries became a reality. I found a part of our clothing in flames. I quickly removed the flaming clothing from the cabin. With this I managed to stop the fire from spreading to the rest of the cabin. This turned out to be very fortunate. The value of our clothing and sleeping bags was very small compared to the value of our survey notes and cruise cards we stored in the same cabin. If they had been burned our month-long hard work would have gone up in smoke.

No matter how exciting and eventful our survey project, at Kyuquot was we were all happy when it finally ended. This happened during the first week of December. With this, the field season for the year ended too. Those of us who had permanent positions stayed for winter office duty and the remainder of the workers were laid off indefinitely. We spent the winter in the office compiling the field data and making the final reports. The opportunity to work in the Vancouver office looked like a privilege. I had a hard time believing that I achieved it. We knew that other field trips would follow the soft winter job, but we did not worry much about that because that time was too far away.

While the large Sopron contingent worked for Forestal, others worked for similar consulting companies also. Beside these jobs, several of our classmates worked for the British Columbia Forest Service Inventory and Engineering divisions. Others

held jobs with large private timber companies. The large private timber companies, as mentioned earlier, included: MacMillan Bloedel, Powell River, BC Forest Products, Canadian Forest Products, Alaska Pine, and several other smaller companies.

We all started at what we called: 'The low end of the Totem Pole'. Timber cruiser, topographer, draftsman became familiar job classifications with us. The desired 'forester' classification was notably absent from all the positions we held. In a way, this was discouraging for us, but after we saw that the Canadian graduates started, in most cases, the same way as we did, we accepted it as the way to start our 'professional life'. We knew that staying on the low end was not a permanent thing. It was only a matter of time before we gained experience and the chance to prove ourselves. And we hoped to move into better positions soon. We were always willing to take the tough assignments and we performed well. This was recognized and often yielded leadership positions. This meant a Party Chief position or project leadership with consulting firms. With timber companies it meant a camp engineer position and later in most case Camp Manager assignments. In government jobs, in the research and educational fields the pattern for advancement took on a similar trend.

The development of matrimonial relationships

While we struggled in getting off the ground with our professional career, most of us long passed the age when young people started thinking about putting an end to a single lifestyle. With us this change did not come easily. We lived in a strange new world where the development of serious boy-girl relationships had many obstacles. Some of those were mentioned earlier. Beside that, we also felt that we needed to establish ourselves in our careers first and lay a financial foundation for starting family lives. As we began to move in the direction to achieve this purpose, we started to look more seriously for potential future mates and members of our group did begin to enter marriages.

Most of us had the desire to meet someone with a similar heritage, with potential European ancestry or background. As it turned out most of us did. Some even met Hungarian girls. I also developed a friendship through correspondence with a girl from Europe whom I introduced earlier. But up to this point of my story I have not met her yet in person and looked forward to meeting her during the 1959 Christmas season. For this I had to travel to Akron, Ohio.

My trip to Akron turned out to be special, most importantly because of meeting Elisabeth. Besides meeting and getting to know her in person, I had a chance to experience a snowy winter. The cold weather with all the snow brought back old Christmas memories. Spending Christmas in such a surrounding was a real treat. This Christmas was the fourth Christmas for me away from home and all four in a different country. The first in Austria, the second in Canada, the third in Germany, and the fourth in the United States.

Our meeting turned out to be very special for both of us and certainly paved the way for a closer relationship. As a result, a few months later we decided to get engaged. This took place at Niagara Falls on July 8, 1960. And our wedding followed on November 19, 1960, in Akron, Ohio.

Off to our first home in Vancouver

Elisabeth and I started our married life with a move to Vancouver, BC. This included a cross-country tour of the United State. Before we got married, we decided already that we would not settle in Akron. Our plan was to move to Vancouver temporarily until I arranged my immigration papers to settle in the US. We planned to make our permanent home in Eugene, Oregon.

The day after the wedding, we filled our little Opel with Elisabeth's belongings and with the few things I had with me. At that time, we did not have many belongings accumulated yet. So, we could travel light. When we completed our packing, we said a tearful goodbye to relatives and friends and left Akron not knowing when we will make it back again.

So, with this, Elisabeth and I embarked on a long trip, and hopefully, on a long life together. We planned to stay on the main highways and on the shortest possible route travelling West, therefore, we missed a lot of the scenic attractions. Despite this, we still got a good idea about the Midwest states. Because of their flat nature we thought they were very monotonous, especially to me. Since I lived in the West I was used to a different countryside. After we passed the continental divide, I started to feel more at home again. Seeing the romantic Rocky Mountains warmed my heart. Elisabeth was also impressed with the western scenery. From there on our trip became more eventful. We even encountered a snowstorm in the Blue Mountains in Oregon. Fortunately, the one-foot-high snow accumulation, beside slowing us down, did not create any problems. The trees and mountains looked even more beautiful with the fresh snow cover. I love mountains and forests. We continued to have a good trip through Oregon and Washington states and arrived safely in Vancouver.

Shortly after we arrived in Vancouver, I gave Elisabeth a quick introduction to the beautiful city by driving around in it. After a brief sightseeing trip, we turned our attention to finding a place to live. We rented a furnished apartment on Granville Street. This became our first home. We had plenty of time to settle in our new home since I still had more than a month vacation left. This gave me a good chance to show Elisabeth the city in more detail. The city I called my home for several years. I also had a chance to introduce her to my old and newly acquired friends.

About a week after we arrived in Vancouver, I paid a visit to the office at Forestal. Everybody congratulated us on our marriage and wished us good luck and a lot of happiness. I had a very friendly visit with my coworkers and in a way, I was eager to start working again. When I inquired about my return date to work, the office manager suggested that I talk to Mr. Bert Reid, the vice president of the company about it. After a brief chit-chat and a lot of excuses about shortages of projects, Mr. Reid told me that I could not continue my employment with the company. This statement floored me, because I knew that there was a big project coming up in Mexico and there were other large projects' in progress. I also knew, without being reminded about it, that the company did not like to employ or keep employed anybody who was married. A married person was not a good candidate to be sent out to remote areas for months. So, I fell victim to their unwritten policy or putting it more plainly to discrimination and I could not do a thing about it. This was very bad news for me. I felt bad about losing my job and even worse about the prospect of telling Elisabeth about it. Before I was married, I did not worry about loosing a job, but then I did not have the responsibilities a married man has.

As it turned out, Elisabeth took it well. We enjoyed our free time in Vancouver and hoped that, before our money ran out, something would turn up again. We did not have to wait too long before I got another job with Kenco Exploration, a mining exploration company. In a way this job turned out to be even better than the job I had at Forestal. My new job dealt with plotting mining exploration laboratory test results to map locations. These maps showed the location and the mineral content of the collected samples. I was able to know first where the high mineral content tests were located. I was trusted with such highly confidential information. Naturally, I had to sign documents to this effect when I was hired. The job was interesting and challenging and I learned a great deal about a new field. I considered the job only as temporary, although they hired me as a permanent employee. My interest was to stay only until I get my papers to immigrate to the U.S. During the first week of May 1961, I did get my papers. So, Elisabeth and I packed up and moved to Eugene, Oregon as we planned earlier.

We arrived in America on May 5, 1961. This turned out to be a historic day for us and for the United States. For us it was

the beginning of our life in America and for America it was the beginning of its manned space program. Allen Sheppard spent a few minutes in space on a non-orbital flight that day. This may have been a small step in this field, but everybody knew it was the beginning of a more meaningful space age.

I R O G A T Á S O K

R E F L E K C I Ó

Laszlo Retfalvi: **Big Lonely Doug**

As a conservation minded older person worried about the state of the Earth and the welfare of its biota, including mankind, I was aware of but paid little attention to the wars of the early 2000s between logging companies and environmental activists in BC's Vancouver Island. Therefore, it came as a surprise, that I have not heard of Big Lonely Doug before my Swiss resident daughter Tisa brought it to my attention. Our older daughter keeps in close touch through all forms of media with happenings in Canada and on her family's regular yearly visits here she comes with detailed plans to see and experience more of her birth country. This summer they headed for a week stay at Port Renfrew to enjoy the open Pacific Ocean and to look up nearby Canada's largest trees: Red Creek Fir (RCF) and Big Lonely Doug (BLD).

The photographs she brought back of her daughter and husband standing at the base of the huge RCF did not impress me as much as did the photo illustrations (by TJ Watt nature photographer) used in Harley Rustad's informative book (Big Lonely Doug - The Story of One of Canada's Last Great Trees, 2018, Anansi Press) which was also her original source of information about the 'giant British Columbians' and of the prompting to seek out the 'one of a kind' experience of seeing the trees in person.

Ever since, I am under the spell of a gratifying awe of the phenomena the tree represents. Likely more than a thousand years old and over 65 meters tall, it is a symbol of nature's grandeur, its potential to produce exquisite beauty for the human eye, its power to make us believe in miracles.

But the picture of the lone giant Douglas fir standing in the middle of a clearcut-logged hillside is also a symbol of human rapacity, the unsatiable appetite to harvest nature's bounty until it is all gone, at least for another thousand years. For the giant tree did not just grow alone on the barren hillside, it was part of a forest, an old growth forest ecosystem, surrounded by other trees, although lesser in stature and age but nevertheless organic parts of the same community.

The media prominence given to the case of Canada's second tallest tree was the work of Vancouver Island's environmental activists, but the person behind the story is the logging company employee tasked with flagging the 'cutblock' with 'orange tape', who gave a 'leave tree' designation to one big tree in the middle by wrapping a 'green tape' around it. 'Leave tree' designations are required in logging operations by law but are usually left to the judgement of logging company men. Our man deserves full credit for using good judgement.

The giant tree, probably owing to its unique qualities, still stands, amid fast growing saplings more than ten years after the forest around it was removed, but its exposure to fierce weather events that frequent the area puts its future in doubt.

Of course, the sad story of BC's tall trees is just one of many such stories the world over. *(Vancouver, BC, 2024 sept. 21)*

□

[*Additional information: BLD is 68 meters tall, but it's trunk diameter at the broken off top is still close to 2 meters and therefore it is probably the oldest of the giants. RCF, standing within a forest is 73.8 meters tall but with a less attractive form. BC's known tallest tree is a Sitka Spruce at 96 meters, but perhaps of less volume than the two Dfs cited. Largest trees in BC by volume are likely giant Western Red Cedars.*]

Bela Gorgenyi: **Searching the UBC archives**

After searching the Vancouver and Powell River archives for information on the Sopron Division, I decided to give UBC a try. I have heard that after the school closed, Dean Roller took the Division files there. My first contact with the Library and the Archives, however, proved fruitless. I had to explain what the Sopron Division was and why I am interested in its files. One of the archivists recalled, after my discussions, that they do have some photographs in their computer files and some articles in the 'Ubyssey' newspapers, but that is all. He showed me how to search their catalogue on-line which I continued from home. I found some file numbers which showed possibilities I probably reached the barest minimum of available files myself. I wrote a short memo about this last January, and I hope that many of you have also tried to search. If anyone finds interesting information, it should be sent to Kapocs.

Sopron Division communications with the UBC had to be two-way and there had to be records. I went back to the Archives and was directed to Special Collections, which is a separate entity. The very first item I asked for was the 'Minutes of the Staff Meetings, Faculty of Forestry', but was told that I needed a special permit from the President's Office. After some running around, I was informed that such could not be granted without a written application. I faxed my request on January 22, 2007, and after many follow-up phone calls I received approval three weeks later.

On February 19, I was given the boxes with the five different files I requested, and my search began. While I was doing my search, there were several files put on my desk with the comment: "This was left out, before we gave the boxes to you". - "Why?"- "Oh! No comment." How many files were thus removed and who decided what I could or could not see, I will never know. By then, I was happy to begin with anything.

Let me begin with the 'Minutes'. I started with the November 1956 meeting. I was certain that all were there up to September 1961, although all seemed to have been convened at random. What information was not mentioned in the meetings was more interesting to me than what was in. I made notes and I also obtained copies of the more interesting ones. We can all draw our own conclusions about what happened and why, so long ago.

There were four meetings until April 1957, without a word about the Sopron Division. In the next one, on June 18, 1957, under #5 "Sopron Forestry School. The Dean reviewed accomplishments to date and tentative plans. To date, all but eighteen students have found summer employment. Four or five staff members still have not found summer work. During the fall, students and staff will be housed at Sea Island or Jericho camps. They will be given subsistence and will probably take lectures and laboratory work at the University in the afternoons and evenings after regular classes. The staff will teach them in Hungarian and the group will stay together as a unit for at least a year. Many problems still exist but these are under active study by Dean Allen and special UBC committees plus Dean Roller and two of his staff hired by UBC to complete plans for the coming fall. Under #8:" Hungarians at Haney" It was agreed that two positions not being used for CFA crew members could be made available to Hungarian staff members not placed to date. Two men for two months or four men for one month could be offered room and board and an honorarium of $120 per month. The staff members would be free to take a constructive part in any activities in the forest but would have no formal duties assigned to them. It was agreed that this offer was extended to the men only and was not to include their families". *(It would be interesting to know members of the 'special UBC committees' and what they discussed. Similarly, what does' CFA' stand for. It must be some special designation for the UBC research forest.*

The next mention is three meetings later. On October 30, 1957. Under #4: "Mr. Kennedy volunteered to represent the faculty and to contact the Sopron Division re: Open House in 1958", under #6: "Providing extra instructions in English for students and staff of the Sopron Division was discussed. It was agreed that individual staff members should help the staff of the Sopron Division on a seminar basis. It was suggested that students be required to converse in English, when in the F&G building, as much as possible". Under #7: "The request for help from the Sopron Division in arrangement of field trips was tabled until Prof. Knapp could attend".

November 14, 1957, item #4: "Professor Knapp reported, that arrangements re: field trips for Sopron staff and students were progressing satisfactorily", in #5:" …concerning the nature of the Sopron Degree, Professor Knapp reported, that the question was still under study. The suggestion that the degree be given in Forestry with note of its equivalent to the Hungarian Forest Engineering degree included in Hungarian on the Diploma was received with interest". (*Received 'with interest' by whom, the Sopron Division or UBC?)*

Two meetings later, on January 9, 1958. In #2:" The question of the status of the Sopron degree was discussed. It was suggested that it should be determined whether all students took the same course. The difficulties involved in granting a Forest Engineering degree, unless it would be acceptable to the Association of Professional Engineers, were noted". For the next four meetings, the only comment was that as a summer job offer, two positions at CFA could be given to Hungarian students if no suitable UBC staff could be found. June 24, 1958. Under #6: "In reply to a request from the Sopron Division, it was agreed that help should be offered in the form of additional lectures and advice to their staff on teaching of For. 251, 365, 380, 460 and 481 courses. A meeting with Adamovich, Kerr, Allen, and Knapp was to be arranged for 3 p.m. on the 25 of June. If that could not be arranged Smith was to serve as alternate for Kerr."

The next meeting was on September 23, 1958. Part of item #2 states that "Courses have been arranged in Forestry 251, 365, 380, 460 and 481 for the Sopron Division". Part of item #4 lists assistance to graduate students, among them Bajzak was given a second $400 'Allotment'. In #8: "Dean Allen requested Prof. Knapp to prepare a preliminary plan for integration of the Sopron Division as of September 1959. About 70 Sopron students will graduate in 1959, 32 in 1960 and 21 in 1961. Everyone will be eligible for the special Sopron BSF. The general problem was to be discussed with Dean Roller and a report was to be made sometime in the fall term."

The meeting on October 21 states that Prof. Knapp will meet with Dean Roller.

The next meeting was on October 30, 1958. In #4: "Prof. Knapp reported on the meeting with the Sopron Division regarding integration. Final plans must await the statement on financial support from Ottawa. There are two possibilities, depending upon availability of funds: Seven or eight Sopron staff will continue on a limited basis after this year. The present staff will instruct students now being taught by the Sopron Division and that Division will be disbanded. Under #5:" Regarding the addition to the staff of a junior man, discussions with the President will not be possible until his return to the campus. At that time, the subject will be thoroughly investigated and will include the possibility of finding a suitable man among the present members of the Sopron Division."

(Financial help must have been found from some sources because there is no further mention of the Sopron Division in the Minutes for the remainder of its function on campus (1959 to 1961) that relates to its association with the Forestry Faculty. There are names of several Sopron students and faculty, either teaching or studying at UBC, in the Minutes, without the mention of the word Sopron in 1959 and 1960)

One interesting item in the December 23, 1958, minutes is under #7 which states that no more Chinese students will be admitted into Forestry.

In January 1959 Prof Koller gave a lecture to the UBC students about the rehabilitation of strip-mined lands in Pennsylvania.

In April, there is a note that there are more jobs available than there are UBC forestry students, let Dean Roller know.

In September Prof. Sziklai joined UBC and Ronay lost his 'assignment' because he did not attend the lectures.

In 1960 Prof. Sziklai was present at several meetings, Kozak and Ronay were hired for $2/hr. In November Prof. Adamovich's appointment was sent to the President for approval and Csanyi was working in the faculty library.

1961 was similarly sparse. Profs. Sziklai and Adamovich attended some of the meetings as members of the faculty. Geza Ifju was to take over some of the functions of Prof. Kennedy after he left, and several other ex-Sopron students were granted financial assistance for their post graduate studies. (It is interesting that at no time are Sopron professors mentioned in attendance of any of the meetings during the two years, 1957 and 1958, when the Sopron Division was discussed. Information that I found in the other files that I requested will be summarized in similar fashion *(Compiled March 7,2007)*

□

After perusing the Faculty of Forestry files with so little success I turned to the material saved for the future by the Alma Mater Society. They had to have some correspondence with the student body of the Sopron Division. Sure enough, there was a file labeled "SOPRON (HUNGARY) 1956-1961. The contents were interesting but too numerous to get copies of each, therefore I must use my own notes to convey what I found. They were filed neatly by dates, and I will follow the pattern.

1956 October 31: Letter addressed to Professor Udvardy in response to his letter questioning the Society about the lack of any response on Campus to the events in Hungary. The reply to states, that the Alma Mater Society is waiting "for the clarification of what direction the revolution will take" before any action will be proposed. Any monetary aid provided for the benefit of the revolution will come from the World University Service.

1956 November 7: Telegram addressed to President Mackenzie from the New York Committee for All American Societies, signed by Josef Szoo MD, president. It exclaims that "Hungary is dying!" What are the Canadian Universities doing for the Hungarian students?

1956 November 9: Letter addressed to the Student Council from a fourth-year student in Agriculture, John Hoes, questioning why no action is taken on Campus in support of the Hungarian Revolution. It includes an article sent to the Ubyssey newspaper on the same topic.

1956 November 13: The Agriculture Undergraduate Society directs the Alma Mater Society to start collecting funds for Hungarian student relief. The Aggies voted 22 to 0 in favor of the action.

November 28: The Alma Mater Society sent a letter to the UBC Film Society asking that a show to be put on to help collect $2,000 for Hungarian students.

1956 December 3: There is a copy of a Newsletter from the World University Service of Canada pleading for help to aid Hungarian students in Austria. A short article is attached with a very realistic description of the events of the revolution.

Memo #4 from the same group with the same date describes the Hungarian Student Relief Fund with explanations showing that their estimate for a student's needs to attend a year at a university would require approximately $2,140 including registration, books, supplies and living expenses for 12 months.

1957 February 14: Letter from the Forest Club at UBC addressed to the Alma Mater Society, thanking them for the Sopron Orientation Day at UBC.

1957 February 16: Letter from Dean Allen, thanking the AMS for the same orientation day.

1957 March 15: Letter addressed to Mr. Paul King at the Powell River Company, stating that the AMS collects musical instruments for the Sopron students and has already sent a three-speed record player with records to the Riverside Camp.

1957 March 30: Letter from Miklos Gratzer, president of the Sopron Student Society, to AMS, thanking them for their help. He also mentions the soccer game where UBC won against Sopron with a promise to play again and win. He also requested sporting equipment for training purposes, like shot-put, discus and hammer -throw.

1957 April 12: Letter from AMS promises that the equipment will be sent, including a javelin.

1957 October 15: The AMS Student Council approved the Sopron Student demonstration for October 24.

1958 February 28: A two-page article from the newspaper Ubyssey about the new life of the Sopron community at UBC with many photographs.

1958 October 29:. Geza Ifju, the new president of the Sopron Student Society, thanked the AMS for their help in commemorating the 1956 Hungarian Revolution.

1959 November 2: Letter from the AMS to the University of Alberta Student Union, urging them to protest the execution of young students in Hungary. Sopron students brought it to their attention after hearing about it on the Ed Sullivan show. A petition will be signed by the students at UBC, and it will be sent directly to Nikita Khrushchev. *(The Hungarian government kept underaged students in jail until they came of age to be executed for their participation in the revolution. Was the petition sent?)*

No date is shown in a four-page article by Dean Allen about the 150th anniversary of the beginning of forestry education in Selmec, which was celebrated at UBC on March 19, 1959. *(All the other documents were in the correct order, so it is assumed that this was received by the AMS in November or December 1959.*)

1961 February 7: The AMS is advising President McKenzie about the proposal by Kamil Apt to erect a memorial on campus to remember the Sopron Division.

1961 February 8: President Mackenzie replied to the AMS in a letter stating that he would like to be kept informed about the proceedings if the memorial will be erected, but he will pass the decision to someone else, and will let the AMS know who it will be.

(This was the last document in the file. We know that a memorial plaque was erected at the International House the same year and the dedication was documented by photographs and articles in the Ubyssey. I was told a few years ago that plaque was removed from the hallway wall of the International House for renovations. While I was on campus for my search of the Archives I went to see if it was reinstalled. It was not there. I went to talk to the current management of the House, and they knew nothing about it, they had never heard of the Sopron Division. I think it would be prudent for one of us to press the UBC management or services department to find out what happened to it and if it could be re-installed at a different location*) (Compiled March 9, 2007).*

□

At the beginning, I was told that there were no files in the Archives about the Sopron Division. Now it was in front of me, on my desk, a thick file folder labeled "SOPRON". It was in Box #33

of the material saved by 'Information Services', an administration office on Campus. It may be the private collection of J. Banham, Information Officer in 1967, which name I found in a letter from MacMillan Bloedel Ltd, returning some items they borrowed to write an article about the Sopron Division. I do not know if Mr. Banham was there in 1956, the year the collected items start.

The file starts with a thick pile of newspaper clippings about the Sopron University of Forestry coming to Canada. The clippings are from right across the country, from every little town and metropolis, all exclaiming their pleasure to let the world know of this event. The very first one is from the Cobden Sun in SK, Dec. 6, 1956. It gives a short history of the events and states that UBC will try to make it work. Dated the same day, an Ottawa, ON paper mentions that the invitation extended to the Sopron refugees was made on Dec.4 in Austria. It was accepted on the spot, and we were coming. There are dozens of articles, all seem to be individually written. Some even mention the organizational problems to arrange 'The Freedom Train', because the CPR workers were on strike. One other interesting item is about the 'Budapest Opera' which also escaped to Austria and wanted to come to Canada with or following the Sopron group. On Dec. 14, the Winnipeg Tribune wrote about the many offers the 'Five Faculties of the Sopron University' were offered. The most promising ones were from the Universities of Manitoba, Ottawa, Toronto, Laval, Niagara Falls College and UBC.

The remainder of the material consists of letters and articles written in the Sopron Division and are more individual in nature. *(I will start their description by their date. I did obtain copies of some and will quote from them or retype some because they are very poor Xerox prints of faded carbon copies made on parchment paper).*

1957 Jan. 15. It is a typed version of Dean Allen's statement to 'Ubyssey', the campus newspaper, intended to clarify the work in progress. *(I will copy the questions and give an abbreviated form of the answers. The document is two and a half pages long. "Will the Sopron Forestry School be absorbed by UBC? - Yes, at the end of one or two years. What degree will be granted to the students graduating from the Sopron School? The one they would have received at Sopron, namely, Diploma in Forest Engineering. How will the Sopron School affect the employment situation for foresters? The shortage of trained foresters is continent-wide. The Society of American Foresters and the Canadian Institute of Forestry will find suitable places for all graduates. What contribution will the Sopron Faculty and students make to North American Forestry? Emphasis is placed on growing and management of forests in Central Europe. They come at a most propitious time. Is the Sopron group likely to remain here or go back to Hungary? Most if not, all are immigrating to Canada and hope to find permanent homes here. What will the Hungarians contribute to UBC? The group includes musicians as well as athletes. We foresee many problems, none of them unsolvable but all requiring mutual tolerance and understanding and effort. The result will be more than worth all the work involved, and all the support given to the refugees during the first difficult stages."*

Jan. 23.A description of the Student Aid Program for the benefit of Hungarian refugees in Austria. There is no mention of the Sopron Forestry group. We were in Canada by then.

Mar. 15. A request by K.B. Pomeray, the American Forestry Association in Washington DC, for information on the Sopron School. There is a two-page reply by Dean Allen.

An article in the 1957 May issue of the 'American Forests' about the Sopron Division, titled "Flight to Freedom" by Robert Forbes and James Craig. There are two versions: a typed copy of a ten-page article, and the actual publication with many photographs. I could obtain a copy of the typed version only. It is interesting, very detailed, somewhat dramatizing the events. It quotes Prof. Adamovich: "the Red secret police even fired on students in Sopron and Budapest when those students were unarmed.", Prof. Tusko about forestry practices in Hungary and it gives a lengthy description of the events that led to the decision to come to Canada by Dean Roller. There is an interesting recap by Dean Allen of the flight of Dean Roller and the three students to Vancouver to make "his on-the-ground reconnaissance as to the needs of his school in the new world". The Sopron students were amazing, Dean Allen relates. While covered by the poorest of clothing, their faces were shining and eager. Had twelve years of Communist propaganda had any effect on them? How they laughed when we asked that. How could any thinking person swallow the theory when everything around him attested to its absurdity, they replied?"

1958 May: A one-page document listing the courses of the Sopron Division. *(Again, my copy is poor, it may not be possible to reproduce for publication).* The list consists of fifty-eight items, both in Hungarian and in English. *(Most of the items are well known forestry and technical courses but there are a few interesting ones).* Item 1 is 'English Language', Item 2 is 'Canadian Forestry'. *(Indicates that the list was typed locally in Vancouver).* Item 58 is 'Marxism-Leninism', Item 57 is 'Drill of National Defense'. Among languages French, German and Russian are included, Item 55 is 'World Literature'. *(The list was probably compiled to include all the courses taught here and in Sopron)*

1958 July: An ample collection of correspondence and newspaper articles about the gift of a' komondor' dog to the Sopron students by a group in Pennsylvania. *(There is more documentation about the veterinary examinations of the dog, the immunization requirements, the customs department declarations, and the reasons why it was held up in Seattle for days than any information relating to the three hundred immigrants of the whole Sopron Division. It shows where some people's interests were)*. There are photographs of Mr. Medveczky who agreed to take care of the dog and some of the students in various newspaper articles.

1958 Dec. 8: A letter from Dean Roller to President McKenzie proposing to celebrate the 150th anniversary of the beginning of forestry education in Hungary. It starts with a short historical recap and then with the proposal: "Our intention would be to commemorate this Jubilee within the hospitable walls of the UBC by setting a date for that soon. To edit a publication at the same time in which to describe the history of this forestry epoch and to evaluate its lessons. To contact all forestry institutions of the world by sending them copies of this publication and by that to serve the promotion of forestry, the conservation of natural resources deposited in the forests." The letter closes with a request for financial help to publish the book, at least partially by UBC. Other options were to request help from Dr. John Bene of Western Plywood Ltd. and from Mrs. Iby Koerner of the Alaska Pine Co., both with Hungarian ancestry. The estimated cost was $1500.

1958 Dec.19: The letter from President McKenzie thanking Dean Roller for the wonderful idea is full of names of people who could help organizing the event from the side of UBC and the dangling carrot, that the cost of the publication may be accommodated half way by the Koerner Foundation if the remainder could be found by Dean Roller as he suggested.

1959 Mar.1: The day of the celebration at Brock Hall. There are nicely printed invitations and program notes. There is a typed-up version of the program as well. It includes a rendition of the 'Hungarian National Anthem from F. Kolcsey, which was sung at the event first by a Canadian student then by a Hungarian student.' Jozsef Balint (who subsequently won a competition of the New York Metropolitan Opera, held in Seattle) sang Hazam! Hazam! from Bank Ban *(both his name and the song badly misspelled!)*. There are several undated, typed copies of the speeches that Dean Allen and Dean Roller gave at the event. There are also variations of a report by Dean Allen on the Sopron Division to respond to the many requests for information in some cases Dean Roller's

story accompanies it: 'Why we fled'.

1959 Apr. 30: An article from the Powell River News about the celebrations with several good photographs. *(It is in too big a format for copying.)*

1959 May 21. A letter from Dean Roller to President McKenzie which presumably constitutes his annual report. *(Too bad that there is no indication where the reports for other years may be). It is copied here in its entirety:*

"Sopron Division, Faculty of Forestry UBC, Vancouver. Dear President Mackenzie. I would like to report to you concerning our faculty members and students. From this you will obtain an up-to-date picture of our situation and perhaps see ways in which additional assistance can be provided.

Professors: Original number of staff were/including administration: 29. Remain for the next years:12. Went out for Sept. 15. 1957:17. Members of Faculty who left are employed as indicated below: J. Bezeredi, Soil Mechanics Lab. Vancouver, M. Salamon, Forest Products Laboratory, Vancouver, L. Sebestyen, Assistant Forestry Professor at UNB, Fredericton, NB, J. Soos, Assistant to Research Forester at University Research Forest, Haney, S. Veres, North American Photogrammetry Co. Ltd. Vancouver, J. Klima, Forest Service, Engineering Dept., Victoria, T. Csizmazia, Permanent job as mining engineer in Ontario, L. Witt, curator, Department of Zoology at UBC, F. Kurucz, undergraduate course, School of Physical Education. He works part time for the school., L. Medveczky, teacher training at UBC. He is working part time for the Faculty of Forestry, L. Gerencser, janitor at UBC, A. Cserjesi, Graduate studies under UBC Research Forest Fellowship/NRC. L. Szanyi, surveying work, temporary, L. Szekessy, Labor worker with construction company in Vancouver. He will be special lecturer in 1959-60 with the Sopron Division 2 hrs./wk., one term, I. Kovacs - labor, J. Csizmazia - labor, E Csanyi - has no job. He hopes to get a job with the Dept. of Mechanical Engineering as lecturer.

Students: A/. Graduated in May 1958: 28, Wives who have no jobs or have temporary jobs: 6, Graduate students, with NRC Scholarship: 3 (2 Biology, 1 Forestry), Professional work: 6, Permanent but not professional work: 9, Different temporary jobs - sometimes labor: 4, B/ Graduated April, and May 1959. (two classes-excluding 5 failed): 63, Wives: 4, Two will take graduate work in USA, Seattle, Yale, with American scholarships. Graduate students at UBC: 3 with NRC scholarships, 6 with different financial assistance and part time jobs in the Biology and Forestry Departments, Professional work:16, Permanent but not professional work:11, Different temporary jobs: 5, No jobs-up-to-date: 16. C/ Undergraduate students who will finish in 1959-60 and 1960-61: 50. One is in the army program, One is in hospital with kidney operation until July 15, On summer jobs: 24, On temporary summer jobs, berry picking, farm work, other field work: 11, No job/ up-to-date: 13.

I think we are now over the hump and the next two years will be easier. Both the professors and the students improved in English and many signs indicate integration, for instance: eighty per cent of the professors took postgraduate courses. None of the students now want to return to Hungary, they are well connected with Canadian people, and they are satisfied. Sincerely yours: Kalman Roller, Dean of Faculty, cc: Dean Allen, Prof. J. J. Deutsch, H. S. Foley, J. Banham. *(Compiled March 13, 2007)*

□

(*The celebrations in March 1959 generated interest from many sources).*

1959 June 23: A request from the US Information Agency in Washington, DC, for facts about the Sopron Division, to check on information from Dean Roller before they would send it 'abroad'. Dean Allen sent a copy of his four-page summary of the 'Sopron Exodus' prepared for the 'Forest Industry Committee on Sopron Forestry Faculty' sent to Mr. Leon Ladner on June 17, 1959.

1960 Jan. 13: A letter from the US Inf. Agency with the note 'As Published'. On the same date, there is new paper article from Vancouver titled "University Closes Doors Forever".

1960 Oct. 22: An article in a Vancouver newspaper by Art McKenzie, titled 'Refugee's horror is fading, but not forgotten', mostly about Alex Horvath and Isabella Balog, with a general recap of the Sopron story. Includes a large photograph of Bella with her young daughter, Erika. Dean Allen is quoted: "The Sopron group has been a big success. Close to 85 per cent have graduated, doubling the university's output of foresters. They meet a real need in BC. They fit in well and employers speak well of them". The last paragraph reads: "Today, Saturday, a handful of Sopron refugees will remember Oct. 23, 1956, with a parade on campus. The Hungarian Club of the city will gather to commemorate the event at 3719 West Broadway."

1961 Apr. 4: A letter from President McKenzie to Kamil Apt about the plaque to be installed at the International House. He says that he will not be there but that he wants the maximum coverage of the event across Canada. There are two letters from International House with the same date inviting Dean Allen and Dean Roller to the dedication ceremonies. *(I hope that the plaque will be found and re-installed somewhere on campus.)* Included under the same date is an article from the Nanaimo Free Press, Mar. 22,1961, saying that Sopron Forestry Closes in Apr.'61.

1961 Apr. 19: A type written copy of a press release from UBC titled "The final chapter…"

1961 Apr. 27: The Toronto Globe and Mail published an article: "Last 23 Graduate."

1961 June 16: A query from the United Nations Committee for Refugee Secretariat in Geneva to the UBC Extension Department re closing ceremonies of the Sopron Division, to verify the 'Times' news story of April 25. In response, a copy of 'UBC Reports' was sent.

1961 Aug. 21: A letter from Dean Roller to Dean Allen, for financial help to post the 'Papers Commemorating 150 years….' to the various recipients. *(It was printed at a cost of $2589. The copy in the file is a soft covered one. It is 140 pages long with many interesting articles by authors in Vancouver, at UBC and from universities around the world. The UBC Library does not have a copy to lend but the Faculty of Forestry Library does)*

This is the end of the four years that the Sopron Division functioned on the UBC campus. The remainder of the items in the files are about the reunions and publications of the ex-Soproners. *(Compiled on March 14 ,2007).*

□

After the closing of the Sopron Division there were no documents saved in this file until it was time to start organizing reunion events. One of the first ones is a letter from Profs. Adamovich and Sziklai to Mr. J. Sinclair, thanking him for his involvement in the exodus of the Division. "1967 Jan. 8, Dear Mr. Sinclair: Ten years ago, today the students and faculty of the 'Sopron' forestry school landed on Canadian soil. May we express, on this anniversary, our sincere appreciation for your generous help in our settlement in our new environment. Under our direction, a study is in progress to evaluate the professional achievements of this group. Out of the 196 students who commenced studies at the University of British Columbia in the year of 1957, 140 obtained BSF degrees and 113 of them are working in Canada. Their replies also show that most of the group found new hope and happiness in their new life. Without your help during the early difficult times of this unique migration no such success could have been achieved. Our group will always be thankful for this to you." Mr. Sinclair's reply: "1967 January 16, I was very touched when I received the letter from Dr. Sziklai and you on the tenth anniversary of the landing of the Sopron forestry school on Canadian soil. It was very vividly brought back to my mind on Sunday morning when Mr. Pickersgill telephoned me from Vienna asking whether I could find lodging and university entrance for the staff and stu-

dents. Thanks to the generosity of Mr. Harold Foley the lodging for the initial period was immediately arranged, and entrance to the University of BC later obtained. I am most impressed by the figures you gave that 140 out of the 196 students earned degrees, and that 113 of them are still in Canada. When the difficult situation of 1957 is recalled, this is a fine record. I will always remember the Sopron incident as being one of the most moving in my time in public office, and I thank you and Dr. Sziklai for your thoughtfulness in writing to me on the tenth anniversary."

1967 Oct 18: The Vancouver Sun article titled 'Sopron Reunion;, remembering the first ten years, is on file.

1967 Nov: "The MacMillan Bloedel News" had a five-page article about the 'Sopron Alumni Reunion' with photographs of the Horvath family with their 'baby Erika', now a young lady, and of S. Ocsko. *(It is a worthwhile reading. Maybe some of the students who worked for the company have copies to lend to others or could obtain it from the company archives.)*

1969 Mar 17: Prof. Sziklai sent a letter to UBC Information Office stating that a copy of the publication 'Professional Achievements….' will be sent (*However, there is no copy on file*).

1969 Nov 27: A long article with photographs in UBC Reports, titled 'Sopron Ten Years Later'. *(The publication and Ubyssey, can be accessed from the Archives' website).*

1976 Aug 13: A letter re 'The University Sopron Memorial Fund' with an explanation that it was originally established to help students of the Sopron Division. They propose to use the funds for loans to the current students in need, but the monies must be paid back.

1977 Oct 5: A one-page 'news release' by Information Services re plans of Sopron students for a reunion in the Graduate Student Center.

1977 Oct: Two 'Quick Notes' in typed format about the Sopron Division, one quoting O. Sziklai and the other quoting T. Kozak. Both give a short historical recap.

1982: The last item in the file is the invitation to the '25th Anniversary Sopron Homecoming Ball'. *(Compiled Mar. 14, '07)*

□

While I was packing away my files I found one more page of my own notes. Box 30 **(**Community Relations) have information about the Sopron Division after it ceased to exist and it was time to think about reunions and the good old days. Undated File 30-19 is a photocopy of Adamovich and Sziklai's 'Foresters in exile'. What is interesting is the reverse side of some of the pages with handwritten notes about the publication and the Sopron Division which were made by an unnamed person during discussions with Les Safranyik and Imre Otvos. I did not read all of it, but probably it would be interesting for the two mentioned. The book was published in 1970, so I expect the interviews were done shortly after that. File 30-20 has information about the 25th Anniversary Celebrations. There is an article from the Oc.1982 issue of 'UBC Reports' about the event. There is a 'tip-sheet' from the Information Services with ideas for the event from UBC and another sheet describing the celebrations in the Graduate Centre. There is a page from the Vancouver Courier newspaper, dated 1982 Oct 13, with the article 'From Hungary to BC – Exiles Gather'. It is a short version of the Sopron story quoting Toni Kozak as the source. With this last little bit, I am really finished. *(Compiled March16, 2007).*

□

In my search of the catalogues of the Archives I found leads that looked promising for information about the actions of the university management. I was surprised that I did not need any special clearance to search these files. Norman McKenzie was the president of UBC during the tenure of the Sopron Division. As it turned out, I was given his personal correspondence files and here are some interesting tidbits.

In 1956-57 there were numerous letters from politicians and individuals praising him for his actions in national and international affairs without one reference to the Hungarian events or the Sopron Division. 1958-59 was a lot more eventful. He declined pressure from many sides to join UNESCO in a management position. He was facing unrest on the campus from within the faculty staff in the form of anonymous letters that condemned his expenditures on administration, (three times that of other universities), instead of raising the salaries of the professors. He sought help from his friends and was advised to ignore the issue. In August '58 the federal government cut back aid to all universities and he faced the problem of either reducing faculty salaries by $1,000 each or raising tuition fees for each student by $100. He did both. Statistical figures given for 1959 shows salaries for full professor at $11,600 down to $5,250 for a lecturer. *(Were Sopron Division staff paid on that scale as well?)*

In Dec. 1998 he received a letter from a friend in New York who praised him for his anticommunist stand. There are also letters from friends in Canada reminiscing about the "good old days" spent in Serbia together and expressing sorrow, that his daughter bowed out from attending a student conference in Belgrade. One of his friends, with a very English name managed 'Belgrade Farms' in Ontario.

Also interesting is his letter to a friend about how 'he saved Bennett's bacon 'when the BC premier faced angry student mobs on his campus visit in 1958 over the 'nationalization' of private companies and the budget cuts that affected students. 1960 was just as eventful. He was given inside information about events in the US. Included with the letter is a copy of the speech by then Prime Minister Diefenbaker delivered to the United Nations Assembly on October 18. In January, he was asked to help interceding on behalf of Canadian scientists who visited Russia, because the RCMP was watching them like a 'Big Brother'. In Feb., he pleaded with Ottawa on behalf of a 'staff member' of UBC in Slavonic studies to prevent or delay his expulsion from Canada. The person was born in Peking to White Russian parents, whose father was the president of the local 'Soviet Club' in the 1920-30s. The federal officials refused to interfere with the case. In Oct., there were a series of letters from friends expressing their sorrow about the cancellation of Tito's visit to Ottawa. In Nov., he went to New York to discuss events and concerns about Yugoslavia and Slovenia. There are no details given.

There is a report, labeled 'Confidential' by an outside agency discussing the management practices at UBC and suggestions to make necessary changes. I did not read it past the first few pages. The system used at the time was set up when the student population was around two thousand.

In 1961 the Yugoslavian connection was prominent again. The newly appointed Canadian ambassador to Belgrade thanked him for his good wishes and help. In July, he sent his regrets to the Yugoslav Embassy in Ottawa for canceling his planned visit to the Universities in Belgrade and Zagreb. He went to Israel instead and visited the Hebrew University

There are many personal letters in the files. My search did not yield much on Sopron affairs, but it was still enlightening and did give an insight into the personality of a man who had a lot of influence on our presence at UBC.

(It was an interesting experience to obtain permission to see these documents and I found it rewarding to be able to share the information with you through the Kapocs. I strongly recommend searching the internet websites and find added information that may have been hidden for fifty years. Compiled Apr 19, 2007, Vancouver, BC.)

Rétfalvi László: **Ezredfordulós (?) év**

A címbe iktatott kérdőjel valóban az ezredforduló tényét vonja kétségbe. Egy szempontból a **2000**. év csupán a XX. századot kerekíti ki, tehát az még az ezredforduló előtti század utolsó éve, de kinézetben már a következő évezredet érezteti. Hogy hová soroljuk, az lehet egyéni választás vagy a többség által preferált változat kérdése. De van ennél egy sokkal több súllyal bíró kérdés, amit ókorral és korai középkorral foglalkozó történészek tettek fel már korábban, s ami most újabban, Heribert Illig német történész és a köré sereglett kutatók által feltárt történetírási hamisítások után feleletre vár. Kutatásaik összegzése alapján öltött testet feltételezésük a 'kitalált középkor'-ról, ami szerint az i.sz. (azaz Krisztus után) 600-as évek elejétől a 900-as évek elejéig tartó időszak, csak úgy 'be lett lopva' a történelembe. Hipotézisük alapján, akkor most csak az 1700-as évekbe kezdtük bele!

A történelem engem mindig nagyon érdekelt s könyvtáram túlnyomó része a múlt eseményeivel foglalkozó könyvekből áll. Az események leírása természetesen a szerzők beállítottságát tükrözi, amely tétel, mint felismerés, elengedhetetlen a leírottak elbírálásában. A beállítottság nagy általánosságban a 'tények' a szerző világnézetén alapuló 'kezelése', de lehet 'beállás' egy ideológia vezérelt propaganda célt szolgáló mozgalomba, lehet téves alapokon nyugvó 'életművek' mentegetése, és lehet személyes vonzalom saját etnikumának magasztalására. A leírottak elbírálása, viszont saját beállítottságunk függvénye is. Az Illig-féle hipotézist, például azért találom nagyon meggondolandónak, mert tükrében a magyar történelmi krónikák új hitelességet nyernek. Van a 'kitalált' történelemnek ellentétele is: a 'kihagyott' történelem, amelynek számunkra legjelentősebb példája a magyar történelemkönyvekből teljesen hiányzó 'Pozsonyi Csata' története és annak történelmi jelentősége. Az esemény ténye nemcsak számomra és hozzám történelemben érdeklődő hasonlóknak volt ismeretlen, de általánosságban majd minden magyar nyelvű embernek, annak ellenére, hogy Ny-európai (főleg bajor és francia) és amerikai (a 'csata', mint tantárgy állítólag szerepel az US West Point katonai akadémián) írott forrásokban megtalálható.

No, de most nem régmúlt, hanem közelmúlt időket akarok felidézni. Az év, ezredfordulós jelképe mellett, számunkra is sok jelentős eseményt tartogatott, amik legjelentősebbje volt lányaink - korábbi szárnypróbálgatásaik után - kirepülése az önálló élet világába. Addig viszont menjünk végig időrendi sorban a történteken.

Két évvel korábban már említettem keresztfiammal és sok más magyarországi barátommal megosztott örömömet s Fidesz nevű párt győzelmén és ezért várakozással néztem elébe egyik 'nagyágyújuk' látogatásának a vancouveri Magyar Házban. Korábbi ottani aktivitásaim ellenére, újabban ritkán járok oda, de nagy ünnepeink megemlékezését és fontos emberek előadásait nem hagyom ki. Kövér László látogatása azért volt emlékezetes, mert a vártnál sokkal jobb benyomással jöttem el március 23-ai előadása végén, mint amit reméltem az otthoni újságokban róla festett kép alapján. Természetesen, nem ez volt az első alkalom, hogy kétségbe vonjam az írott médiában megjent cikkek valóságtartalmát, de ezen alkalom is segített annak megerősítésében, hogy amit az újságokban olvasunk, azzal 'csínján kell bánni'.

Szomorú történet, de ez is az élet, azaz életünk része. Évfolyamtársunk, Farkas Pista, alias 'Szívem' múlt év őszén jelentkező panaszkodásait a fejében forgó zavaros gondolatokról nem vettük komolyan, amíg nem sokkal később fiai arra kényszerültek, hogy a korház sürgősségi osztályára vigyék kivizsgálásra. A történet szomorú voltát az is fokozza, hogy majd egy teljes munkanapnyi időt (8 órát) kellett várni az első orvosi figyelemre, ami talán nem fokozta állapotának súlyosságát, de az is biztos, hogy nem segítette és azért elitélendő! A kivizsgálás annyira egyértelműen agydaganat jelenlétét mutatta ki, hogy órákon belül operálták. Ezután, és egy két héttel későbbi újabb operáció végeztével már meg is szűnt az orvostudomány és Pistát egy 'elfekvő' házba vitték. Családja és barátjai rendszeresen látogatták és bár beszédkészsége megmaradt, beszélgetést lefolytatni viszont már nem tudott. Hetente többször látogattam, de elbúcsúzni tőle 'soproni csoportunk' nevében volt az indíttatóm megszervezni egy összejövetelt az általunk is gyakran látogatott, magyar emberek által vezetett, 'Old Europe Restaurant'-ban, március 25-én. Meglepő és szívmelegítő volt látni a nagyszámú megjelentet, akik közt jelen voltak jóbarátja Fónagy Sanyi, alias 'Péri' és annak családja a messzi Campbell Riverből is. Egy hónappal később, egyik látogatásomkor közölték, hogy aznap kora délután elment az élők sorából. Családja kérésére mondtam egy rövid eulógiát a katolikus szertartáson.

Nóni lányunk folytatódó egyetemi tanulmányai ezúttal csak három szemeszterre szóltak és annak egyik fontos része, a tanítási 'praktikum' májusban kezdődött. Eleinte nem, de később hallottunk eleget a problémákról, amit lányunk a felügyelőtanárral való kapcsolatai alapján tapasztalt. Mint olyan sok mást, Don Flook volt kollégám által szeretettel használt és valamelyik egyiptomi fáraónak tulajdonított, krízisekre tett kijelentésével hárítottunk el: „Ez is el fog múlni!".

Közben, ezermesterkedő igyekezetemet sem tudtam 'kordában tartani' és ez idő tájt építettem ki az újonnan befedett hátsó terasz alatti tért egy műhelynek és tárolónak egyre gyarapodó ingóságaink befogadására. Érdekes vonulata életünknek a materiális gyarapodás. Talán azért is mert idővel többet engedhetünk meg magunknak, vagy azért is mert megtartjuk régi dolgainkat bizonyos vonzódások alapján azután is, hogy használatra már nem alkalmasak. A régi dolgokhoz való 'bogaras' ragaszkodásomat, ahogy valahol már említettem, a háborús évek alatti szűkös lehetőségek formálthatták, ami idővel beidegződéssé vált. Viszont, mikor jön a 'ráébredés', hogy a sok 'lim-lom' és 'kacat' utódainknak már nem kell és csak gondjaikat növeljük azok 'megöröklése' után? Akkor még nem, de most már igen is benne vagyok abban a korban, ami hozza a ráébredést!

Az alagsori bejáratot is akkor nagyobbítottam meg a betonfal kitördelésével és építettem be egy új biztonságos acélajtót. 'Babra-munkát' igényelt viszont egy 'router lathe' (hornyoló gyalu és esztergapad kombináció) szerkentyű megépítése, aminek tervét egy 'fa-fabrikálók'-nak ajánlott könyvben találtam. Szükségét a régóta melengetett tervem szolgáltatta, hogy olyanféle tölgyfabútort készítsek, amelynek képe. majdhogy 'beleégett' emlékezetembe, miután 'kisgimnazista' koromban olyat láttam Berecz orvosprofesszor lakásán, szegedi osztálykirándulásunk alkalmán az '50-es évek elején.

Egy májusvégi foghíjas Gourmet Club vacsoránkon, de a hiányzókat más barátainkkal (Józsa és Toon) helyettesítve, jelentettük be Tisa lányunk Cedric Schär-hez való kapcsolatának komolyságát, amit ugyan 'eljegyzésnek' nem neveztünk, de valóságában az történt. Mindkét lányunk, felcseperedésük alatt is tetszetős kis 'fruskák' voltak, de (hál' istennek) valahogy (talán az intenzív elfoglaltságok - torna és zeneórák okán) elkerülték a 'fiúzás' bonyodalmait és felnőtt koruk szép nőkké válásakor nem volt sok 'gyakorlatuk' a másik nemhez való viszonyulásban. Mi ebbe nem szóltunk bele, hagytuk a dolgok kialakulását a maguk rendje és módja szerint. Természetesen, mind minden szülőnek, nekünk is voltak elképzeléseink jövendőbeli vejeink 'milyenségéről', de bölcsességre törekedve, azokat (gyakran) nem hangoztattunk. Tisa korábban, egy hosszú sétán közölte velünk érzelmeinek alakulását és mi, korára tekintettel (akkor már

majd négy évvel volt idősebb, mint anyja volt hasonló esetben) bátorítottuk döntésének mihamarabbi meghozására. Bár 'érzelmének' személyét mi csak felületesen ismertük, viszont jól ismertük lányunk azon tulajdonságát, hogy cselekedeteit alaposan átgondolja, ezért mi nem kételkedtünk választásában.

A nyár derekát teljességében lefoglalta nagyméretű (több mint öt hétig tartó) európai utunk, ami - az előző év kihagyásával - sorban a hatodik (és 1956-os távozásom óta a 13.) visszaút volt. Több 'csalogató' esemény jött össze az évre, de akkoriban nem is kellett csalogatás, szívesen mentünk minden alkalommal. Sokban segített, hogy felnőtt lányainkra bízhattuk a lakást és ami még fontosabb, Bojtár kutyánkhoz sem kellett idegen társalgót vagy sétáltatót fogadni. A nyári turistáskodás költségeit mérséklendő, ismét egy, a tömegmozgatásban rejlő lehetőségekre újonnan létrehozott 'Canada 3000' nevű 'charter' társaságot választottunk. Talán befolyásolta döntésünket, hogy a társaság európai 'légikikötője' Düsseldorf német város volt, amihez 1967-es utunk alkalmából romantikus (akkori újházasokként) és immáron nosztalgikus (egy emberöltő előtti) emlékek is fűztek. Ezúttal nem hagytuk magunkat 'félrevezetni' az autobahnokra terelő táblától és végig a Rajna-menti mellékutakat használva, de Köln belvárosát is megjárva, haladtunk délnek, első célunk felé. Miután Koblenzen ezúttal is csak 'átsiklottunk', esti megállónkon a vízparti kis Rhens községben, nyugalmunkat talán csak fiatalabb lányunk, az őt ért gyakorlat béli kritikák miatti telefonos panaszkodása zavarta meg, amit akkor is kezelni tudtunk az egyiptomi fáraó mondásával.

A tényleg csodálatos Rajna-völgy vonulatát követve maradtunk a mellékúton egészen Bingenig, ahol megváltunk az erősen keletre forduló folyótól. Onnan is a ritkábban lakott tájakon haladó másodrendű utak kanyargásain jutottunk el a tervezettnél egy teljes nappal korábban Eisenstadt (Pfalz) kisvárosba, a 'Soproni Akadémikusok Társasága' találkozójára. Korhűbb (u.a. évben íródott) hangja miatt, egyenesen idézem a 'Kapocsban' (K34:39) megjelent írásomat:

„Másodszor volt szerencsém részt venni (most a nejemmel együtt) a SAT másodévenkénti pünkösdi összejövetelén. A társaság a soproni Alma Mater 'Európába szakadt' diáktársainkat és kollégáinkat összetartó szervezet, amely az évek folyamán magához vonzott más egyetemeken tanult, de hasonló pályán futó magyar mérnököket is. A kétévenkénti találkozót más-más országban tartják s mindig az 'otthoniak' vállalják a rendezést. Az idén Szalay Feri és Annagret főrendezésében, Kató Feri és Sigrun és Hessz Jenő és Gisela segédletével Heidelberg környékén tartottuk az összejövetelt, majdnem 60 személy részvételével. Büszkén jelenthetem, hogy a kanadaiakat rajtunk kívüli, Jákóy Bandi és neje Adrienne Vancouverből és Viszlai Jancsi és Éva Victoriából is képviselték. A gazdag program minden résztvevő vágyát kielégíthette. Megtekintettük a híres római stílusban épült katedrálist Speyerben, barangoltunk Heidelberg utcáin és a várban, ahol a világ talán legnagyobb tölgyfa boros hordóját tárolják, és sör-ebédeztünk Weinheim egyik legkorosabb pincéjében. A találkozónak 'akadémikusi-jelleget' adott Hessz Gisela történelmi disszertációja a speyeri katedrálisban eltemetett híresség magyar kapcsolatairól, Kató Feri buszbéli előadása Németország egyetemi szintű erdész/erdőmérnök oktatásáról (sajnos, számunkra mindkettő németül) és Masznyik Laci részletes beszámolója (hál 'Istennek magyarul) Eötvös Lóránt heidelbergi fizikai kutatómunkájáról. Emellett, Szalay Feri ismerete a környék magyar vonatkozásairól állandó érdekességekkel tartotta ébren a társaságot. Ezek legérdekesebbje talán, hogy a bortermő környék (volt) legnagyobb földbirtokos családja adta Magyarországnak az 'aradi vértanúk' egyikét, Leiningen-Westerburg Károlyt. Szalay Feriek eljárnak október 6 környékén a családi vár romjaihoz, a magyar vértanúra emlékezni. Ott találkoztak és barátkoztak meg erdélyi zarándokokkal, akik szintén tiszteletüket jöttek leróni. Programunk része volt, bár kulturális/akadémikus jellegét elhomályosíthatta a literes 'steinerekben' felszolgált sör és az egészségügyi étkezést (ideiglenesen) latba vető 'wurst und steak' kínálat az eisenbergi erdőrendezési tanulmányúton. Magasan tanult európai kollégáink hamarosan feladták cönológiai és fahasználati kommentárjaikat a lentebbről jövő 'Tóbiás' kihívásokra és mindannyian torkunk szakadtából váltottunk át az ősi szokásra.

A találkozó legkellemesebb oldala nekünk nem a gazdag turisztikai és 'akadémiai' program volt, hanem a sok új/régi barát megismerése és a velük töltött beszélgetés volt. Annak ellenére, hogy nejem, Leone elég jól ért magyarul, hátrányban érezte magát sok svájci, német/osztrák ás holland feleségekkel, akik nem átalottak egyszerűen megtanulni magyarul. Rendkívül felemelőnek éreztem új barátaim közelségét, amit nem tulajdoníthattam másnak, mint a 'Selmeci-Soproni szellem' hatásának. Legtöbbel most találkoztam először, de a pár nap után úgy váltunk el, mint régi barátok, biztosak annak tudatában, hogy keressük ismét a találkozást. Könnyek voltak a lányok (lányok? - inkább már középkorú asszonyok!) szemeben, amikor el kellett válnunk.

Nem hagyhatom szó nélkül, hogy a barátkozásban sokat segített a kifogástalan szervíz a Wald Hotel étteremben (bár a szoba erősen kopott volt); a gördülékeny szervezés a programban és nem utolsó sorban Perlaki Firinc bátyánk házi készítésű és mennybéli ízű/zamatú barack pálinkája. A tüzes nedű hamarosan feloldotta még a félénkebbek feszültségét is, hogy mindannyian bekapcsolódjunk a régi magyar nóták dalolásába és betöltsük, helytől és helyzettől függetlenül, a körülöttünk lévő németnyelvű légteret. Külön említést érdemel Jacsman Piri és Szilágyi Margit, akik nem csak a dallamot, de a szöveget is ismerik. A szövegek újra ismerésében sokat segített Hessz Jenő sok munkát igénylő összeállítása és sokszorosítása.

Bár a korosztályok az idővel egybesodródtak s nem sok különbség mutatkozik 63 és 67 évesek között (a lányok természetesen fiatalosabbak!), voltak köztünk páran, akik még a tanári gárdához tartoztak. Legidősebb a csoportban Kocsis Pista bátyánk volt, aki már elmúlt 80 éves és kedves felesége, Margit néni, aki röviddel a találkozó után tért örök nyugovóra. Perlaki Feri bátyánk, bár közel a 80-hoz, elvállalta, hogy részt vesz a következő, 2002-talákozó rendezésében Ausztriában. Addigra talán ismét terem barack a fain, aminek erjesztett nedűje oly sok jó kedvet gerjesztett a társaságban. Ausztria olyan közel van Magyarországhoz, hogy nagyon egyszerű lenne összekapcsolni egy otthoni látogatást a két év múlva tervezett SAT pünkösdi találkozóval. Nagy mulasztás lenne nekünk Kanadaiaknak többen nem reszt venni."

További utunkon Magyarország felé, Németországot úgymond keresztbe szelve, már nem kerültük a gyorshajtású autobahnokat és így hamarosan elértük második célpontunkat, az ausztriai St. Wolfgang-ot, ahol 1956-ban hoztam meg azt a sorsdöntő elhatározásomat, hogy a Kanadába tartó csoporttal maradok a továbbiakban. Korábban már többször jártunk Salzburgban és környékén, de felkeresni azon városrészeket vagy város-közeli helyeket, amelyek elvándorolt 'Soproni csoportunk' történetébe örökre beírták a nevüket, mint Siezenheim, Ferienhort és Hellbrunn, sohasem került idő. Tehát, volt nosztalgia bőven a helyszínnel kapcsolatban, de a számomra igazán jelentős siezemheimi tábornak még a 'hűlt helyét' sem találtuk. Ugyanez vonatkozott a kellemetlenebb emlékű Hellbrunnra is. Régen eltakaríthatták azokat (talán sóval is beszórták helyüket?) és mást építettek oda. St. Wolfgang és a Ferienhortnak nevezett iskola/intézet/tábor(?) viszont ott volt helyén és ugyanúgy ragyogott a rendezettségtől mint, ahogy azt az osztrákoktól elvárjuk. Volt valami tábla a ferienhorti épületeket körülvevő kerítésen, ami (az osztrákoktól szintén elvárt 'verboten' szóval) a behajtást vagy bejárást tiltotta, de

mi azt (Észak-Amerikai önbizalommal) ignoráltuk. Nem is maradtunk ott tovább, mint egy fénykép idejéig, amiben egy 1956-ban készült képen mutatott pózban 'kapott le' feleségem. A kisvárosi szállás és a vacsora is kellemes volt, de másnap reggel már hajtottunk tovább harmadik célunkig, Sopronba, a 145-ös másodrendű úton, át mesésen szép tájakon, egészen Liezenig, majd (itt az emlékezet kihagy és nem tudok dönteni két lehetőség között, de) Loeben-nél fordultunk a majd egyenesen Sopron felé vezető, akkoriban épülő főútra. Ami emlékezetemben megmaradt, az a munkagépek sokasága és gyakori elterelések ellenére való jó haladás volt, amiben a szép napos idő segített. Bécsújhely előtt tértünk Sopron irányába és egy kis zig-zaggal Kismarton felé értünk célunkhoz.

Az előtte elhaladó forgalmas út miatt kissé zajos, de általunk ismerős Diana Panzióban szálltunk meg, akkor már rekkenő melegben. Alig csomagoltunk ki, amint kopogtattak ajtónkon és megjelent levélben megbeszélt 'találkánk' ottani egyede, Varga Ferenc, 1956-ban kezdő évfolyamtársam a Soproni Erdőmérnöki Főiskolán. Feri akkor már iskolánk jogutódjának Erdővédelmi Tanszékének volt vezető tanára. Korábban levélben kerestem fel és kértem, hogy jelezze esetleges érdeklődését egy közös Sopronban tartandó évfolyam találkozóra az 'otthonmaradt' és Kanadába 'kivándorolt' diákok közt, aminek 'apropó-'ja diplomázásunk következő évi 40. évfordulója lenne. Találkánk oka, természetesen a személyes viszontlátás keresése mellett, a részletek további megbeszélése volt. Nem ott a forró hőségben, hanem később, feleségeinkkel együtt, vendégjeinkként az általuk ajánlott Bécsi Domb-i (most Rosengarten) vendéglőben. Az érdeklődés meg volt mindkettőnk részéről, sőt Feri, otthoni kapcsolatain keresztül már kapott hasonló jelzéseket másoktól is. Mindezek tetejébe elvállalta a rendezéssel kapcsolatos otthoni teendőket is. Nekem majd a kanadaiakat kell megszerveznem, aminek érdekében, visszaérkezésem után írtam is egy gyors felhívót/tájékoztatót és e-levélben vagy postán küldtem el a potenciális érdekelteknek

("Már egy éve megkérdeztem néhány itteni és Magyarországi volt évfolyamtársamat, hogy érdemesnek tartanának-e egy évfolyam találkozó megrendezését az 1961-ben Sopronban és Vancouverben végzett erdőmérnökök között. ...A gyors és igenlő válaszok után ...most hozzád is elküldjük e hívogatót, arra kérve, hogy…gyorsan…juttasd el hozzánk válaszodat, hogy időben feltudjuk mérni az eshetőségeket és a lehetőségeket. A találkozó összehozná azokat a soproni alumnusokat, akik 1956-ban kezdtek Sopronban és akik1961-ben végeztek Sopronban vagy Vancouverben. Ezek a dátumok fedik mind azokat, akikkel együtt kezdtünk 1956 szeptemberében, függetlenül attól, hogy végeztek-e velünk vagy más pályán kötöttek ki és azokat is, akik később csatlakoztak évfolyamainkhoz (Sopronban vagy Vancouverben), de velünk végeztek 1961 tavaszán. Erdőmérnöki diplománk megszerzésének 40.-ik évfordulója lenne a fő, de nem egyedüli oka, hogy most találkozzunk. Össze kell jönnünk, hogy újra megismerhessük egymást. Össze kell jönnünk, mert sok a közös téma, sok a közös emlék, mert halad az idő, s hogy tudjunk fájó csontjaink mellett még szakmai élményekről is elbeszélgetni. Érdekes lenne megtudni egymástól, hogyan hatottak ránk a történelmi körülmények, akkor amikor kezdtünk s később pályánk során. Abban a korban vagyunk már, amikor van mire visszatekinteni és amikor már a nosztalgia sem szégyen. Minden előttünk végzett évfolyam tartott… hasonló találkozót sikerrel - miért ne lenne a miénk is sikeres!? A találkozót 2001 őszen, Sopronban szeretnénk megtartani. A kora őszi dátum több szempontból is kedvező, mert akkor már vége van a nyári forróságnak és a turista áradatnak. Két vagy három napos találkozó adna annyi időt, hogy elbeszélgethessünk, kiránduljunk helyi érdekességek megtekintésére, több-kevesebb erdész szakmai tartalommal. A közeli kapcsolat megteremtéséhez és tartásához előny lenne, ha mindannyian egy szálláson lennénk és bérelt buszokkal közlekednénk. A program jelenleg teljesen nyitott úgy időben, mint tartalomban és könnyen alakítható hasznos javaslatok alapján. Mielőbbi válaszok döntik majd el, hogy lesz-e igény egy ilyen jellegű családias összejövetelre és hogy érdemes-e belefogni a szervezésbe. Légyszíves küldd el javaslataidat.")

Másnap ismét tovább, ezidei utunk negyedik és egyben végső célpontjához: Magyarország közepén lakó rokonainkhoz és barátainkhoz. Annak ellenére, hogy gyakori látogatásaink alkalmával Budapest részeit egyre jobban megismertük, a járműforgalom közbeni változásai szolgáltattak meglepetéseket, nem ritkán időt emésztő 'eltévedéseket' eredményezve. Ami ezúttal is megtörtént és mindennek tetejébe a délutáni csúcsforgalomba keveredve, csak sok kanyargálás után jutottunk el Gyuri keresztfiam lakásához. Megszokott rutinunk a Budapest és Jászberény közti 'ingázásban' mostanra annyit változott, hogy a szülői jelenlét és maga a szülői ház hiányában egyre kevesebb időt töltöttünk az utóbbi helyen. Bár ezúttal volt saját járművünk, de szüleim sírjának látogatása után, az ide oda való autózgatás helyett most több pihenést választottunk, kihasználva a szép kertes ház üde és csendes környezetét, ami ekkor két hétre, Gyuriék Maldíves-i üdülésre történő távozása okán, egyedüli használatunkba került. Bátyámék lakása is csupán egy 'jókora kődobásnyira' volt, bár közöttünk megnehezítette a gyalogos közlekedést, főleg záporok után, egy hirtelen emelkedő, majd gyorsan ereszkedő hegyhát.

Elsőként, leróni korábbi vendégfogadásaik révén keletkezett tartozásainkat, bátyámék kikerekített családját fogadtuk a közeli Fenyőgyöngye étteremben, majd hasonló célzattal volt gimnáziumi lány-társaimat és férjeiket tiszteltük meg a hidegkúti Balázs-étteremben. Ez utóbbi étkezőhely egyike volt az akkoriban felbukkanó (majd hamarosan eltűnő) gasztronómiai próbálkozásoknak, ahol személyenkénti egyedáron az égvilágon mindent és korlátlan mennyiségben lehetett fogyasztani. (A vállalkozási profit keletkezése valószínűleg a borsos árú italokban volt, ahol a 'literes' vagy annál is nagyobb palackozott vizeket, a 'két decisek' helyett, is csak többszöri erőteljes kérésre hozták az asztalhoz). Nem feledkeztünk meg Kováts Vali, Tisa lányunk volt 'házigazdájának' meglátogatásáról és lett később alkalmunk őt is vendégül látni egy kávézóban. Szintén ezidőben látogatott meg bennünket Komlóssy Jóska barátunk egy késő délután és hozott magával balatoni telkén termett friss zöldségeket ajándékba. A nem kis igyekezetet igénylő tettét nagyon megtisztelőnek vettem.

Évenkénti hazautazásunk lehetett kezdeti rúgója a hasonló gyakorisággal összehívott gimnáziumi osztálytalálkozóinknak, de annak megrendezése, teljességben társunk Gyurkóné Dezső Ági érdeme. Ezúttal velünk együtt utazott 'le' Berénybe az idei eseményre Gellért Panni és János és látogattuk meg közösen a 'Kürt vendéglőt'. Az entrópia a vendéglátóiparban mutatkozik legmarkánsabban. A kezdeti rendezettségen alapuló minőség mihamar szétfoszlik, ha nemtörődés üti fel a fejét és a friss kezdeményezések gyorsan kimúlnak. A vendégek számára az a legrosszabb, ha ilyen helyekre közvetlen kimúlásuk előtt még betévednek. Ez történt velünk a fent nevezett étkezőhelyen. Jobb hírem van viszont az általunk már régóta frekventált 'Kehely vendéglő'-vel kapcsolatban, ahová még aznap este Telek Béla és Éva barátainkat hívtuk vacsorára. Az alacsonyabb igényeket célzó étkező hely, bár néha hullámzó mértékben, de mindig túltett elvárásainkon.

Másnapi gimnáziumi osztálytalálkozónk, érettségink 44. évfordulóját ünnepelte s annak megfelelően, családostól szép számban jelentünk meg az 'Aranysas Vendéglőben'. Bár újabb

gyakoriságuk miatt, az összejövetelek már nem hordozták azt a korábbi „jaj, de régen láttunk, jaj mikor látunk megint” hangulatot, de a mostani szép részvétel jelezte, hogy mindannyian szívesen jövünk és hogy fontosnak tartjuk a kapcsolat-tartást. Nem minden évfolyamon van ez így, legtöbbjük nagyon ritkán jön össze, és vannak sajnos olyanok is, ahol a kezdeti próbálkozások után az újra találkozás teljesen elmarad. Ezt volt egyetemi évfolyamtársaim irigykedő megjegyzéseiből tudom, akikkel itt Kanadában rendszeresen találkozunk. Jó érzés olyan korosztályba tartozni, ahol az életen át tartó kapcsolatkeresés és tartás a jellemző vonás.

Nem tétlenkedtünk a továbbiakban sem, kisebb környékbeli és belvárosi barangolások és gyakori ebédtalálkozások ‘pesti’ (igazában budai!) barátainkkal és bátyám családjával bőven kitöltötték napjainkat. Gyuriék hazaérkezése előtt még tettünk egésznapos kirándulásokat, kettesben Vácra és környékére, G. Panni és János barátainkkal az újra épülő (inkább rendbehozódó) gödöllői kastély megtekintésére, és bátyám családjával Telekék újonnan szerzett, kis Recsk-környéki üdülőtelkére egy bográcsgulyás erejéig. Gyuriék hazaérkezése után talán még forgalmasabb lett a ‘program’. Elsőnek, Kanadából visszaszármazott Boncz Ernő iskolatárs barátunkat és feleségét látogattuk meg Egeralja nevű kis faluban, ahová, vendéglátóink rosszallását kiérdemelve, későn érkeztünk mert a közbeeső Pápán túl sokáig elbámészkodtunk a nemvárt látnivalókon. Ernő, barátjai segítségével, végig mutatta a vidék nevezetességeit, amelyek nem utolsója a Somló hegyoldali borvidék. A gyakori kostoló-megállókon, a jobbnál jobb kínálat miatt nehéz volt kordában tartani érzék ingereinket.

Újra a fővárosban, Gyuri próbálta behozni az új pozíciójából eredő lehetőségek, nyaralásuk miatt kimaradt kihasználását és gyors egymásutáni komoly programokat szervezett számunkra, legtöbbjébe bevonva az egész Rétfalvi-klánt. A több, akkor neves étterem kipróbálása mellett, kiemelkedett a kecskeméti Zwack szeszgyártó üzem látogatása, ahol Gyurit, mint a cég nemrégen kinevezett vezérigazgatóját és természetesen minket is mint vendégeit, VIP túrában részesítettek. A barackpálinka mindig is a magyar szeszfőzés ‘csúcs’-át jelentette, de megvallom a gyár legfinomabb terméke, a kóser minőségű barack párlat, amelyet megkóstoltunk, inkább bármiből készült tisztaszeszhez hasonlított, mint hasonlított eredendőjéhez, a kajszibarackhoz – úgy látszott, hogy buzgó igyekezetükben kipárolták belőle a barackízt! A szeszgyár látogatását kerekítette ki az általuk reprezentációs célra működtetett ‘Somodi Tanya’ nevű ‘alföldies’ kinézetű csárda, ahol viszont jóízűen megebédeltünk.

Gyuri ismerve érdeklődésünket a komoly zene iránt, két alkalommal is próbált a kedvünkbe járni szabadtéri operaelőadásokra szerzett belépőkkel. Minkettő kudarcba fulladt. Az első (Verdi Macbeth-je) jól indult, de a beálló eső miatt, jóval a befejezés előtt ‘takarodót fújt’ a karmester (talán vissza is térítették a belépőt!). A másodikat (egy Mozart opera) pedig a vendég olasz karmester minden lovagias próbálkozása ellenére túlharsogott egy közeli szórakozóhelyen megrendezett lakodalmi mulatásról kiáradó zenebona. A “Ki felelős az ilyenért?” kérdést sugallotta a tehetetlen karmester karjait széttáró póza, amivel ő is a ‘fini’-t jelezte a közönség felé fordulva.

Egy újabb gyors ‘kűr’-el, barátaink és rokonaink társaságában meg- és újra látogattunk ‘repetára’ érdemesnek tartott étkező helyeket, gyors tempóban oda-vissza levezettünk Jászberény és Jákóhalma közbeiktatásával Kőtelekre, hogy ‘vidéki’ barátainktól is elbúcsúzhassunk, majd Gyuri házának terraszán, a Rétfalviakat összegyűjtő ‘cookout’-on már otthoni tartózkodásunk végére is értünk. Másnap reggel, a Passau-Daggendorf-Oberdingen útvonalon érkeztünk hazatérő repülőnk terének ‘kődobásnyi’ közelségébe. Az, hogy a Düseldorfban bérelt autónkat Münchenben adhattuk le, kis újdonságnak számított. Július 14-én késve, de így is kora délután érkeztünk vissza lakóhelyünkre Vancouverben. Még Európába utazásunk előtt Tisa, függetlenségét továbbra is hangsúlyozva, kiköltözött házunkból egy kis bérelt alagsori apartmanba. Így, távollétünk alatt Nónira maradt a ház és Bojtár felügyelete, de idéjét úgy lekötötte a tanítási gyakorlat és a felügyelője által okozott ’fejfájás’ kivédése, hogy alig érzékelte az idő múlását.

Közben, a ’város’ csatornázási egysége bekötötte az utcán haladó fővezetékbe, az általam múlt nyáron a telekhatárig lefektetett elvezető csatornát, ami által (remélhetőleg végérvényesen!) megoldódott az évek óta tartó ’eldugulási’ problémánk. Főnyereménynek könyveltem el tettüket, mert egy évi ’ügyködésem’ (könyörgés-fenyegetés-majd újabb könyörgés) után már majd, hogy feladtam minden reményt. Ezután már megértő sajnálkozással viszonyultam a környék idősebb házai előtt gyakran megjelenő ’Roto-rooter’ (’csőgörény’) feliratú szolgáltatási járművekre.

Tisa már új lakóhelyén fogadta magyarországi látogatóját, ottani tartózkodása alatt szerzett jó barátját, Lucza Gabit, de legtöbb idejüket így is családunk és ismerőseink körében töltötték. Mint vidékünk legjellegzetesebb vonásának, a hegyvidéki táj szépségének bemutatására szerveztünk ismét családi-baráti kirándulást Gabi itt tartózkodása alatt a Garibaldi Park környékére.(3)

Egyben Tisának is ez lehetett, ha ideiglenesen is, ’búcsú hike’-ja a Vancouver-közeli ösvényeken, mert röviddel ezután ő is indult vissza Európába. Ezúttal nem Magyarországra, hanem ’jegyesének’ családjához, a svájci Vaud kantonbeli kis Essertines nevű faluba, ahogy korábban megbeszélték. Cedric már júliusban visszatért hazájába, hogy munkát keressen, mert korábbi hosszantartó - nyelvtanulási - kanadai tartózkodása alatt feladott minden otthoni kötelezettséget, de most a dolgok komolyra fordulásával ’egzisztencia’ után kellett néznie. Nem tartott sokáig a keresgélés, de közben volt egy rövid kommunikációs szünet, ami teremtett pillanatnyi aggályokat mindannyiunk körében.

Mind ezalatt, Nóni lerótta a tanítás-gyakorlati elvárásokat és augusztus közepére kész is volt újabb ’BEd’ (Batchelor of Education), sorban a második UBC diplomájának kézbevételére. Ugyanekkor, több végzős társával együtt bejelentette érdeklődését egy angliai (UK), biztos elhelyezkedési lehetőség ígéretével toborzó tanítói-programra és gyors döntéssel már szeptember 6.-án útnak is indult Londonba. Fiatalabb lányunk közel sem volt olyan gyakorlott a tengerentúlra való utazásban, mint nővére és ezideig csupán nem ritka korábbi családi útjaink alkalmából nyert ismeretséget az ’öreg’ kontinensről. De közben ő is felnőtt lett, egyetemi tanulmányaival bizonyított önmagának, így önbizalma megerősödött. Mi meg, szülők, ha kicsit aggódva is, mentünk az ’árral’ Szeptember ugyancsak forgalmas hó-

napnak bizonyult mindannyiunknak. A ház körül belekezdtem (vagy folytattam?) az újonnan vynillel befedett terasz korlátjának újraépítését. A hónap elején részt vettünk a Szász Tanyán rendezett 'Sopron Piknik'-en, ahol az esős idő ellenére szép számban összegyűltünk és még magyarországi látogatóink is voltak (Kassay Viktor vendégei), a Siezenheimet megjárt, de otthon végzett volt ötödéves Fatalin Gyuszi és felesége személyében. Nem sokkal később 'Soproni Bált' is tartottunk a Magyar Házban.

A Svájcból hamarosan érkező hír Tisa és Cedric elhatározásáról, hogy a hónap végén, szeptember 30-án házasságot kötnek egymással lett számunkra az év fénypontja. Független felnőttekként döntöttek úgy, hogy csupán a maguk erejéből fogják az eseménnyel együtt járó ünneplést megrendezni, ami meg is történt, de azért minden oldalról családi és baráti lelkes besegítéssel. A bejelentés és meghívások három nyelven (angol, francia és magyar) svájci pontossággal és gyorsasággal lettek kiküldve családtagoknak és barátoknak. Minden meghívott jelezte megjelenését. Magyarországról bátyám családjából csak legkisebb fia maradt el, de jött helyette Rita lányuk 'jövendőbelije' és Gyuri keresztfiamék jöttek mind a négyen. Eljött Lucza Gabi, akit Tisa megkért 'tanújának' lenni és otthonszerzett angoltanár-jóbarátja, az ausztrál Chris és magyar (ügyvéd) felesége. Kanadából jöttünk mi és Emanuelle Barras, Tisa akkori legjobb barátja. 'Manu' a forgalmas napok alatt pótolhatatlan segítséget nyújtott mindenben, de főleg Tisa 'mindenese'-ként tűnt ki. Nóni, mint alig három hetes UK lakos, jött Londonból. Cedric családjából, szülei, öccse és felesége mellett még ott volt anyai nagyapja és apai nagyanyja is néhány nagynénje mellett. Legtöbben viszont Cedric széles korábbi baráti köréből jöttek. A csoport mérete csak akkor tűnt fel, amikor a Vuarrens falubeli hivatalnok előtt tett formális eskütétel után mindannyian beszálltunk a megrendelt buszba, hogy felmenjünk a keskeny kanyargós szerpentinúton a Jura Hegység legközelebbi magaslatán lévő Chalet du Suchet fogadóba. (5) A magaslati kirándulás, az 'újházasok' valami különleges ital keverékkel való felköszöntése mellett azt a célt szolgálta, hogy kicsit 'összerázza' a felfelé vezető úton, majd a fogadóban kevert ülésrenddel megismertesse egymással a több nyelvű társaságot. A kisebb csoportokba osztott társaság, az italok és falatok mellett, fejtörő feladatokat kapott, amit közösen kellett megoldani. Az első sikeres csoportot, mint győzteseket ünnepeltük. Volt alkalom felszólalásokra is. Bátyám „Je suis Francois Retfalvi" bejelentése összpontosított figyelmet keltett mindenkiben, de amikor már magyarul folytatta, a figyelem nagy derültségbe csapott át. (Itt jut eszembe bátyám, gimnáziumi barátjával, Paksy Bandival, lánybarátaik lenyűgözésére tett 'csínja', amint a 'Le Marseillaise' francia nyelvű szövegét soronként egymásnak visszamondva, azt sugallták, hogy ők franciául társalognak). A kirándulás ötlete, ami talán Manutól származott, sikeresnek bizonyult mert lefelé jövet már ismerősökként viszonyultunk egymáshoz. Egy kis délutáni 'pihenés' után estére a 'magnum opus' következett, azaz az esküvői fogadás. Egy kis (kicsi az a hely ahová ötven ember befér?) erdei 'cabin'-ban, előkelően terített asztalok várták az ünneplőket. Időbe telt míg a fűszeres ételízekhez szokott rokonaim megbarátkoztak a főételként felszolgált, svájci specialitásnak számító 'raclette'-el, amiben sokat segített a hozzáillő, környéken termelt fehérbor. A majdhogy üzemi-konyha méretű felszerelést igénylő feladat, hogy mindenki időben megkapja a frissen főtt burgonyával és a frissen olvasztott speciális sajttal telt tálat, gyakorlott hozzáértést igényelt. Itt jött előtérbe a szülőktől és baráti körüktől származó lelkes és szakszerű besegítés - mintha az egész kis falusi közösség összejátszott volna. Bár a monda szerint a helyi fehér bor a raclette megemésztéséhez szükséges kellék, de fogyott az a továbbiakban is. Viszont a hangulat akkor kapott igazi lendületet, amikor Gyuri előkerítette és körbejárva, végig kínálgatta a társaságot a magával hozott Zwack barackpálinkával, ami még a megrögzött svájciakat is 'hatalmába' kerítette. A későbbi, szülők és barátaik által előadott zenei hozzájárulás is mintha gördülékenyebben ment volna a magyar kajszibarack nedű segítségével. Nem volt hajnalig tartó 'dáridó', de így is sokáig maradtunk egymás társaságában.

Másnap már mindenkit a következő teendők foglalkoztatták. Bátyámék már indultak is vissza, de Gyuri maradt családjával még egy napra és tettünk közös kirándulást Genfbe. Aznap este Nóni is visszarepült Londonba. A fiatal házasoknak akkor már volt bérelt, de bútorozatlan lakásuk Zurichben, ahol Cedric talált megfelelő állást, korábbi alkalmaztatója, a MIGROS nevű kereskedőház egyik leányvállalatánál.

Visszautunkon, egy rövid szemlét tartottunk náluk, majd vezettünk tovább le délnek, különösebb célpont nélkül, de eltökélve, hogy jobban megismerjük lányunk jövendő lakhelyének környezetét. Andermatt nevű síparadicsomban szálltunk meg, ahol a síszezon előtt minden probléma nélkül találtunk szállást. Másnap hasonló céltalansággal a 2431 m magasságú Furka hágón át a 2165 méteres Grimsel hágóig folytattuk 'felderítő' utunkat, és az Aare folyó ottani forrásától, annak völgyét a Brunig hágóig követve haladtunk északnak igazi svájci hegyóriások között, majd az utóbbi elágazásnál Luzern irányába vettük utunkat. Céltalan és tervezetlen 'barangolásunk'-nak jó oldala volt, hogy időben nem szűkölködve, mindent tüzetesen megnéztünk, de árnyoldala az lett, hogy esti szállásunkat már sietve kellett keresnünk. Több kellemes környezetű fogadókban már nem volt hely, sűrűn lakott helyeket pedig kerülni próbáltuk. Így jutottunk el Zürichen keresztül Winterthurba, ahol már nem válogatva, az egyik 'teltház' fogadós ajánlatára, a belváros legbelsejében egy lift nélküli idősebb fogadóban - ahová autónkat sem tudtuk behajtani - találtunk szállást.

Jobbra fordult sorsunk másnap, amikor Donáthékhoz beugorva a közeli Neftenbachba, meghívást kaptunk náluk megszállni kanadai visszautunk előtti éjszakán. A napot továbbá kihasználtuk elbúcsúzni a költözködésben 'nyakig' levő frissházasoktól és meglátogatni dübendorfi rezidenciáján Komlóssy Jóska és Zsuzsa barátainkat. A zürichi repülőtér már könnyedséggel volt megközelíthető Donáthék lakásától.

Korán kezdve, de a torontói kapcsolat miatt későn érkeztünk haza, hogy egyből 'kiszabadítsuk' Bojtár kutyánkat a majd tíz napos 'Pads and Paws' kennel fogságából. Másnap, a szegény állat nem tudta, hogy fejezze ki örömét - nem annyira láttunkra, mint inkább szabadulására - ahogy leggyorsabb tempójában futott el a ketrec közeléből. Csak azután, hogy messzire elhajtottunk a kenneltől volt hajlandó autónkba beszállni. Nem volt már fiatal kutya és ez volt első esete, hogy ketrecbe zárva, idegenek közt töltsön időt.

A korábbi jelentős események okán, az év hátramaradott részét csak fényképeim alapján tudom visszaidézni. Minden folyt a megszokott mederben. Fogadtunk vendégeket és jártunk vendégségbe. Karácsonyra szakállt növesztettem, amit csak az új évben távolítottam el, nagyon tarka-barka volta miatt. Karácsonyt, lányaink nélkül, csak kettesben, 'Szilvesztert' Józsa Laci és Erika társaságában töltöttük . *(2018 február 9, Vancouver, BC)*

N O S Z T A L G I A

Rétfalvi László: ***Abutilon*** **történet (2)**

Két év előtti csodaszépen virágzó *Abutilon* példányaim mind odavesztek a kegyetlenül hideg ’2023 -’24-es tél alatt, amikor a szokottnál tovább maradt a fagyos levegő Vancouverben és nekem volt ’merszem’ kint hagyni őket a szabadban, annak reményében, hogy megedződnek. Korábbi években mindig behoztam a cserepes növényeket a fagy felett maradó alagsori műhelyembe, de miután kutakodásaim azt bizonygatták, hogy ’kinti’ nővény az *Abutilon* határoztam el a külső áttelelést. A várható, ha hosszan is tartó hideget talán kibírtak volna növényeim, de január elején a vidéken ritka, három napig tartó -15°C hideget kaptunk, ami a végeket jelenthette. A szokatlan hideget megsinylették saját és a szomszédságban is gyakori sövénynek használt örökzöld Laurel bokrok is. Tavaszodva aztán hiába vártam, hogy a gyökérből újra kihajtsanak friss *Abutilon* ágak és levelek.

Reményt vesztve, már el is sirattam őket, amikor eszembe jutott a konyhaablak peremén felejtett vízben gyökerező korábban nyesett kis ág, amin az egyedüli levél mutatta, hogy még van benne élet. Azóta is ’bábáskodok’ felette, a nyári melegben pedig virágozni kezdett s azóta is több a virág és virágbimbó rajta, mint a levél. De eddig nem akar magasodni, minden energiáját a virágokba fekteti. Talán a kis nővény is ’tudja’, hogy utódlását a termésein keresztül tudja segíteni leghatékonyabban? *(2024 szeptember 25, Vancouver, BC)*

K Ö Z Ö S Ü G Y E I N K

S O P R O N A L U M N I E S E M É N Y E K

Kapocs **78** megjelenése, április 15, 2024

Korábban elkészült, de csak jelzett dátumán küldtem szét folyóiratunk legfrissebb számát. Mentegetőzésként említhetem, hogy többszöri átolvasás után is maradtak benne elírásos betűhibák, amiket kiküszöbölni eddig sem sikerült, tehát hozzá kell szoknunk. Legszembetűnőibb elírás a megjelenési szám 78. helyetti a 79. használata, amit valószínűleg legtöbben észre se vettek élesszemű és kritikus olvasónk Markó Csumy halála óta. A borítón látható kép a közeli tengerparton való gyakori sétáinkon készült feleségem IPhone-ja által, de saját meglátásom alapján. Feltűnt, hogy mennyire hasonló a kicsiben lejátszódó, a visszavonuló ár után a homokban visszamaradó ‘erodálás’ a légi fényképeken látható erek, patakok, folyók által képzett földformációkhoz.

Mint szerkesztőnek nagyon jól esett a nagyszámú azonnali visszajelzés olvasóinktól, sokszor szívet melengető megfogalmazásban. Sokban, a Kapocsban megjelent sorok lesznek Sopron Alumni csoportunk legtovább maradó hagyatéka.

(A Szerk.)

Ebéd, május 14, 2024

Több napfényes, de hűvös nap után az emelkedő hőmérséklet megengedte, hogy nagykabát nélkül jelenjünk meg, ezúttal viszonylagos rekord számban, 15-en, folytatólagos összejövetelünkön. A helyszín és a menű maradt. Régen látott vendég volt Jandó Magdi a ‘Szigetről’, aki megemelte és színesebbé tette a társaságban gyakran megjelenő nők számát. Meg is ígértettük vele, hogy ezután is rendszeresen jön a leginkább törzstagnak számító Tibor férjével együtt. Szintén a Szigetről jött velük Szamosi Gabi, akit most nem bátortalanított el a nanaimoi kompkikötőig való kora reggeli sötétségben való autózás. Jó volt látni a mozgási nehézségekkel megbirkózni kényszerült Jákoyné Adrienne határozottságát a további részvételben, férje Bandi és Vető Laci segédletével. A társaságot a ‘Csabák’, Hajdú és Tuskó, Ruth és Mária nejeikkel, valamint az alulírott, Leone feleségével és a ‘szinglik’ Görgényi Béla, Gyöngyösi Sándor, no meg a ‘szervezést’ ismét betöltő Kocsis Tibor kerekítették ki. Jó hírként hallhattuk Grátzer Anni gyors felépülését váratlanul szükségessé vált műtétjéből, Kulacs sikeres túllétét a megpróbáltató ‘kemény’ kemoterápián, valamint a legidősebb Sopron Alumnus Székessy Laci terveiről ‘haza’-utazni Kolumbiából személyesen kézbe venni Műegyetemi Alma Materétől a ‘Rubin’, vagy talán már a ‘Gránit’ díszdiplomáját. Szomorú volt hallani a tavaszi Kapocsból kimaradt hírt Rédey Jóska még januárban történt haláláról. *(A Szerk.)*

Ebéd, június 11, 2024

Elmaradt tavaszunk után a nyár is lassú beköszönni, ezúttal felső kabát nélkül - de esernyővel felszerelve - mentünk az ebéd találkozóra. Múlt havi megjelenőink közül csak Görgényi Béla, hosszú évek óta talán először és a Seattle-be vonattal rokonlátogatásra utazó Jákóyék hiányoztak. Az ebéd jó hangulatban, élénk beszélgetéssel telt el s feltűnt a mindig is jeles, de

ezúttal különösen figyelmes felszolgálás. Érdekes megjegyezni, hogy minden egyes látogatásunkkor új felszolgálók néznek utánunk – nagy lehet a forgalom a vendéglátó stábjában – de a nívó marad. Szamosi Gabi bejelentette, hogy megy Sopronba, lánya és veje kíséretében, ahol találkoznak Görögországból érkező fia családjával, hogy körükben, személyesen vegye át '**vas**' díszdiplomáját. Volt 'harmadéveseink' még kilencen vannak, akik megélték a megtiszteltetést. Jandó 'Pöfi' ismertette Komlóssy Jóskától kapott e-mail javaslatát, hogy készítessünk egy újabb filmet idevándorlásunk történetéről, de mindannyian azon a véleményen voltunk, hogy kevés már a hírmondó közöttünk, akik érdemben hozzáadhatnának a már elmondott és rögzített korábban készült részletekhez.

A 'Szigetről' való ideutazás fáradalmait elkerülendő, Safranyik Laci és Erzsike Kurucz Jancsi és Marika nanaimói lakásán, megtoldva Ravai Jancsival és Erzsivel, valamint egy ismerős párral 'mini-Sopron Lunch'-ot tartottak, bár nem hiszem, hogy ők annak nevezték. *(A Szerk.)*

Ebéd, július 9, 2024

Három napja tartó 30°C+ hőségben találkoztunk júliusi ebédünkön. A már 'megszokott' társaságból Görgényi B megint hiányzott, a Szigetről pedig Jandó T kertjük locsolásával elfoglalt felesége, Magdi maradt el, valamint a Vancouver és Budapest között 'ingázó' Palasik-Tuskó duo. De jöttek Jákóyék, Bandi Diana lányával kiegészítve, akivel legtöbben most találkoztunk először. A segítségre szoruló Adrienne és Andy azt ismét megtalálták Vető Laci társaságában. Találkánk helyén ismét változó személyzettel, de kifogástalan kiszolgálással találkoztunk.

Időközben a korábban törzstagnak számító, de újabban komoly betegséggel küszködő Nagy Miska távozott el sorainkból. Jó volt hallani viszont, hogy Grátzer 'Kulacs' legutóbbi kemoterápiás kezelése sikerrel járt és többrétű bántalmai közül a legfenyegetőbb 'kihúzható' lett. *(A Szerk.)*

Józsa Klán találkozó, július 25, 2024

Józsa kötődésű családtagok (remélem nem haragsznak, ha 'klán'-ként hivatkozunk rájuk) szép számban gyűltek össze Kuruczék nanaimói lakásán. A gyülekezetet az teszi SA eseményé, hogy három Sopron Alumni tag, korsorrendben Józsa József, Kurucz János és Safranyik László adta a társaság (ha fájósan is) derekát. Az összejövetel évenkénti eseménnyé vált, aminek apropója talán J. Jóska Saskatchewanba elszármazott Sopron Alumnusz Csendes Parti látogatása. A három generációt megjelenítő J. Alexa két kislánya csak ízelítő a távolmaradó nagyszámú Józsa unokákból. A vendéglátás költségei, gondoljuk megosztott volt, de nem csodálkoznánk, ha J. Marika, régi szép szokásához híven vitte a 'prímet'. Nagyon megtisztelőnek vették Rétfalviék a meghívást reszt venni az eseményen, de svájci lakos nagylányuk Tisa és egyszem unokájuk Loreena látogatása okán Vancouverben maradtak. *(A Szerk.)*

Ebéd, augusztus 13, 2024

A globális klímaváltozás ellenére Vancouver tartja magát a hat-hét hétig tartó napsugaras kellemes nyári napokhoz, de most talán a végére érkeztünk a napsugaras periódusnak, mert ebédünk már egy második 'beborult' napra esett. A megjelenési kvóta viszont maradt a szinten mivel Görgényi B ismét megjelent, a 'Szigetiek' és az Adrienne-Andy Jákóy and Vető L trio, valamint Gyöngyösi S és a Hajdú meg Rétfalvi házaspárok jöttek rendületlenül. Ritka vendégként eljött közénk SA 'Csizi' Diane lánya is. A menü sem változott és a felszolgálás, friss személlyel ismét kifogástalan volt. Viszont, már korábban is feltűnt több más vendéglátó látogatása során is az 'elharapozó' szokás a 'tip'-et, azaz 'borravalót' magas rátával egybe számolni a 'ceh'-hel, ahelyett, hogy a vendég maga döntse el hogyan értékeli a felszolgálás milyenségét. Mind ez az 'üzleti érdek'-et szolgálhatja, mert így a felszolgáló bérét többnyire a vendéggel fizettetik meg. Ez is egy újabb 'kapitalista trükk'?

Szamosi Gabi elmondta tapasztalatait soproni látogatásáról és körbe mutatta Magyarországon, családi körében készített fényképeit. Amennyire tudomásunk volt, beszámoltunk 'betegeink' állapotáról és megosztottuk a szomorú híreket több SA társunk távozásáról. Volt 'negyedéveseink közül most Dibúz (Bruckner) Jutka és Magasi Laci haláláról jött hír, Bakonyi Nándi három év előtti távozásáról pedig csak most vehettünk tudomást. Marad-e valaki, hogy 'lekapcsolja majd a villanyt'? *(A Szerk.)*

Ebéd, szeptember 10, 2024

A kellemes nyári időjárás fent jelzett elromlása a továbbiakban bebizonyosodott, mert a meleg napok mellett a naposak is hiányoztak - mint ha igazolni akarná megállapításomat, hogy Vancouverben hat hétig tart a nyár. No, de azért nincs min panaszkodnunk a lehűlés ellenére meg mindig kabát nélkül jelenhettünk meg. Számban is maradtunk tizenketten mert a hiányzó Görgényit kiegyenlítette vendégünk, a Jákóy családot támogató Persinovic Brigitta. A sok férőhellyel működő vendéglő is megtelt vendéggel, valószínűleg egy újabb turistahajó érkezéseként. Hazafelé tartva felmerült a kérdés, hogy mi vonhatja a turistákat a belváros ezen részére, amikor Vancouver igazán különleges látnivalóit és élményt-adó helyeit a tenger és folyó partok, valamint a közeli hegyek jelentik.

Hányan kell összejönnünk, hogy SA találkozónak nevezhessük egyes gyülekezeteinket? A válasz talán az, hogy (sajnos) egyre kevesebben. Ezért, Nanaimóban – (megint a Kuruczéknál!) - e hónapban tartott három SA-val, valamint feleségeik részvételével tartott kis társaság (Varga Pali és Sharon, Safranyik Laci és Erzsike, Kurucz Jancsi és Marika) szintén 'Sopron Lunch'-nak vehető. *(A Szerk.)*

Ebéd, október 8, 2024

Ezúttal ismét esernyőhöz kellett fordulnunk a kellemesnek nem mondható időjárás miatt, sőt kabátot is viseltünk. Nem az időjárás miatt, de több ismert vagy ismeretlen okból kevesen jöttünk össze.

Nem régen még összejöveteleink 'kősziklájának' nevezhető Görgényi Béla maradt el második hónapja. Már múlthavi hiánya okán, sikertelen telefonálás után kerestük lakásukon, amit kivilágítva találtunk, de dörömbölésünkre sem volt válasz. Egy jó szomszédjuktól tudtuk meg hogy Béla és Pat is korházban vannak. Meglátogatásuk után megnyugodhattunk, mert bár gyengélkednek, életveszélyben nincsennek. No de, már korábban is előfordult, hogy közösségünk társnélküli tagjai egy ideig segítség nélkül maradtak. Ezen esetben, szerencsére Calgaryban lakó fiuk intézi ügyeiket.

Hiányzott Jandó T. második 'sziklánk' is, de csak - ami a hiányzó Hajdúékra is vonatkozhat - más fontos elfoglaltság miatt. Így, két vendéggel kiegészítve is csak kilencen voltunk.

A sok vendéget befogadni képes étterem is szinte 'kongott az ürességtől', de kiszolgálásunk, megint egy új személlyel kifogástalan maradt. *(A Szerk.)*

M A G U N K R Ó L

Király Ilona versei *2021 október -2022 április*

NEHÉZ SZEREP

Mi is a kor? - Az éveinknek száma?
Mit is mesél majd rólunk itt a fáma,
még nem tudom, és nem is érdekel.
Hisz azt a szintet sosem érem el,
mit nagy költőtől nyilván el is várnak.
Nekifeszülök mégis itt az árnak,
s úszom egyre a mai ár ellen.
Így csiszolódik az igaz jellem.
Mégis valami belső indittatás
arra kényszerít, hogy legyen folytatás:
ne hagyjam abba az írást soha.
Bár úgy érzem az éltem mostoha,
hiszen átéltem korunk sok csapását.
De tapasztalhattam Isten áldását!
Parányi pont az emberek között,
tehetetlen és földhöz kötözött:
mégis úgy érzem, le kell mindent írnom
- bármi formában, bármilyen papíron-
-mit a belső hang általam üzen.
Nehéz szerep - s az időm veszi el.
Mégis teszem; talán erre születtem?
Csak sose bánjam meg, hogy költő lettem!

BESÖTÉTEDETT

Besötétedett. - Nem csak odakint.
Az életünk szinte minden terén
sötétebbnek látszik itt a jövő.
Gyakran azt kérdjük: van még itt remény?
Csúf járvány járja, nő a szegénység,
már vezetőinknek sem hihetünk!
Sokan Isten létét is tagadják,
kitől kérjük a napi kenyerünk.

Csapások sújtanak: árvíz, tűzvész.
Éghajlatváltozás lenne oka?
Vagy sokasodó vétkeink miatt
csap le reánk az Isten ostora?
Ki tudna erre pontos választ adni?
Ha így megy ez tovább, elpusztulunk!
Próféta módra figyelmeztetek.
Besötétedett! - Fényt kell gyújtanunk!

CSENDÉLET

A virágok elhervadnak,
a pillangó messze száll.
Ha a földet hó takarja,
álomba merül a táj.

Az öreg tölgy állva alszik,
mint a réten kint a ló.
Ágaira levél helyett
nagy pelyhekben hull a hó.

Cinke, mókus mégis éber,
az etetőt kémleli,
mikor töltöm reggelente
friss magokkal azt teli.

A nap laposakat pislog.
Nem aludta ki magát?
Pedig ugyancsak hosszúak
most a téli éjszakák!

Hát az ember mivel töltse
ilyenkor az idejét?
Olvasson, és élvezze az
otthonának melegét!

A Kanadai Sopron Alumni Emlékérem kilencedik nyertese

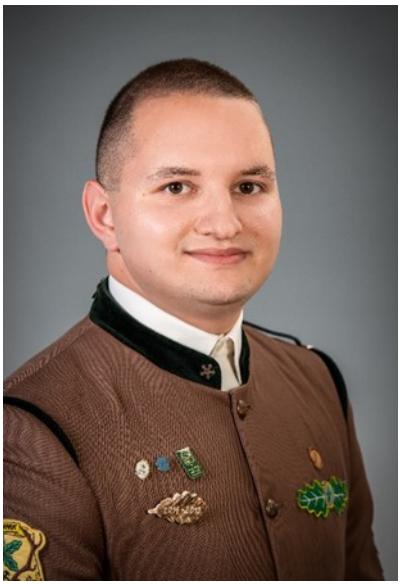

Ujpesti Krisztián 2000-ben született Esztergomban. Élete eddigi részét Pilisszentléleken töltötte, egy kis faluban a Pilis hegység szívében. Az alig 300 fős település, melyet minden oldalról erdők vesznek körül, ideális környezetet biztosított számára, hogy a természet iránti szeretetét ápolja.

Krisztián az általános iskolát is itt kezdte meg, és negyedik osztályig a pilisszentléleki általános iskolába járt. Már ekkoriban tudta, hogy az erdők és a természet világához fűződő szeretete és érdeklődése nem csak pillanatnyi fellángolás. Szüleivel már gyermekkorában is gyakran töltötte szabadidejét az erdőben, rengeteget túráztak a környékbeli hegyekben és az országban egyaránt. Kisgyerekkora óta jár édesapjával dolgozni, aki fakitermelőként tevékenykedik. Krisztián szabadidejében sokat járt a helyi erdészekkel is munkába, akiktől megismerte a szakma rejtelmeit. Amikor elérkezett a középiskola választás ideje, nem volt kérdés számára, hogy merre folytatja tanulmányait. Célja világos volt: erdész szeretne lenni. Így esett választása Sopronban a Roth Gyula Erdészeti és Faipari Szakközépiskolára. A döntés egyértelmű volt, hiszen az iskola híres volt a magas színvonalú oktatásáról. Krisztián itt folytatta útját, hogy valóra váltsa gyermekkori álmát, és hogy a természet szeretetét szakmaként gyakorolhassa.

Középiskolás évei alatt Krisztián teljesen belemélyült az erdészeti szakmába. Minden lehetőséget megragadott arra, hogy többet tanuljon és tapasztalatot szerezzen ezen a területen. Emellett nagy hangsúlyt fektetett a közösségi élet elősegítésére is. Számára fontos volt, hogy összefogja az embereket, és segítse a közösségépítést mind az iskolai, mind a lakóhelyi környezetben.

Középiskolai tanulmányait 2019-ben fejezte be, amikor is sikeresen letette a technikusminősítő vizsgáját. Ezt követően szeptemberben megkezdte tanulmányait a Soproni Egyetemen Erdőmérnöki Karán. Az egyetemre érkezéskor a hagyományokat nem ismerte, de már az első napon, amikor Firmái elkezdték bevezetni az egyetemi életbe, tudta, hogy jó helyen jár. A hagyományok megismerése majd ápolása, már a beiratkozás után megkezdődött. Az évek múlásával egyre több tudást szerezett ezen és az erdészeti tudományok terén is. Fontos volt számára, hogy a hagyományokról szerzett tudását át tudja adni az újonnan érkező hallgatóknak is, ezért 2022-ben a balekhét egyik főszervezője lett. Innentől kezdve az alsóbb éves hallgatók patronálását vállalta, az újonnan bevezetett tanrendet a Dékáni Hivatal vezetőségével és munkatársaival véleményezte, valamint a hallgatók és a hivatal közötti kapcsolattartást segítette. Évfolyamában hasonlóképpen tett, az érdekképviseletet mindig próbálta maximálisan ellátni. Ezeket az ötödik évének végéig egyszer sem helyezte háttérbe. Évfolyamtársainak felkészítését is vállalta a sikeres vizsgák teljesítésének érdekében, mások segítségkérését sohasem utasította el. Számára mások támogatása legalább olyan fontos, mint saját céljai elérésének az előmozdítása. Erdőmérnöki diplomájának megszerzését követően, még az egyetemen marad, ugyanis a földmérő és földrendező mérnöki diplomáját 2026 februárjában tervezi megszerezni.

Az évfolyama 2024-ben őt tartotta a legesélyesebbnek egy igen erős mezőnyben a Kanadai Soproni Alumni kitüntetésének elnyerésére, ami számára egy hatalmas megtiszteltetés és a közösségben végzett munkájának egy rendkívül értékes visszaigazolása.

Korábbi évek SA érem nyertesei

1. Baumgartner Péter	2016	4. Gadácsi Júlia	2019	7. Gyovai Tamás	2022
2. Iski Richard	2017	5. Vargovics Máté	2020	8. Jóna Zoltán	2023
3. Aczkor Szlavko	2018	6. Kármán Róbert	2021		

Sopron Alumni Ösztöndíjak a Soproni Egyetemen

□

Jegyzőkönyv

Tárgy: **Roller Kálmán Ösztöndíj**, Időpont: 2024. július 16., 9.30

Jelen vannak: Dr. Heil Bálint, dékán - bizottsági elnök, Dr. Kovács Gábor, egyetemi docens, oktatási dékánhelyettes (on-line) Dr. Czimber Kornél, egyetemi docens, kutatási és külügyi dékánhelyettes (on-line), Kele Zsombor István, HÖK elnök (on-line) Dr. Facskó Ferenc, titkár.

Az ösztöndíj felhívása a Kar honlapján olvasható volt, és 2024. május 27. és július 4. között lehetett leadni a pályázatot a Neptunon keresztül. A határidőig 41 formailag hibátlan pá-lyázat érkezett.

Az ösztöndíj a 2024-től új rendszer szerint kerül elbírálásra. A Kanadai Soproni Alumni Ösztöndíjbizottsága úgy döntött, hogy a teljes ösztöndíj alapot átadja a Soproni Egyetem-nek. Lényeges kikötés volt, hogya pénzalapot 2050-re le kell nullázni.
A pályázatok értékelésének alapelveiben megegyezés született a két fél között, és a szempontokat (pontozást) az Erdőmérnöki Kar tanácsa 15/2024. (Ill. 26.) számú határo-zatával szentesítette.

A tavasszal érkezett összeget (CAD 192,256.35, 2024. július 15-i árfolyamon = HUF 50,584,476.16) 27 év alatt kell kiosztani. Ez egyenletesen elosztva erre az évre 1.873.499,12 Ft-ot jelent.

A bizottság egyhangúan javasolja a hét, legtöbb pontot elért**, Kele Zsombor István, Janzsó Milán Gábor, Biró Máté Bence, Benke Dénes, Edelényi Flóra, Jakabffy Lili és Nagy Péter Márton** számára személyenként **250,000 Ft** ösztöndíj kifizetését. Az ösztöndíjak átadására és az ösztöndíj utalására 2024 szeptemberében kerül sor.

Dr. Heil Bálint, elnök és Dr. Facskó Ferenc, titkár

□

Tárgy: **Grátzer Miklós Ösztöndíj**, Időpont: 2024. július 16., 10.00

Jelen vannak: Dr. Heil Bálint, dékán - bizottsági elnök. Dr. Kovács Gábor, egyetemi docens, oktatási dékánhelyettes (on-line) Dr. Czimber Kornél, egyetemi docens, kutatási és külügyi dékánhelyettes (on-line) Dr. Facskó Ferenc, titkár

Az ösztöndíj felhívása a Kar honlapján olvasható volt, és 2024. május 27. és július 4. között lehetett leadni a pályázatot a Neptunon keresztül. A határidőig 14 formailag hibátlan pá-lyázat érkezett..

Az ösztöndíj adományozó Anna Martinek óhaja volt, hogy egy pályázó csak egyszer kapja meg az ösztöndíjat, valamint, hogy olyanokat részesítsünk előnyben, akik az adott tanévben más ösztöndíjat, támogatást nem nyertek el.
A leadott anyagok kiértékelése alapján **Som Alexandra Judit** és **Ujpesti Krisztián Csaba** nyerték el a 2024/25-ös tanévben az ösztöndíjat:

Dr. Heil Bálint elnök és Dr. Facskó Ferenc titkár

Soproni Egyetem Erdőmérnöki Kar SOPRON

Sopron Alumni Ösztöndíjak a UBC-n

Summary of assets (current value): **SA Fellowship** CAD 63,119; **SA Scholarship** CAD 80,162; **SA Roller Scholarship** CAD 85,196; Mindhárom ösztöndíj alap értéke egyenlő, vagy meghaladja az eredetileg átutalt összeget. Az úgynevezett 'student inpact' (a diákok által kézhez kapott pénz) komoly, megbecsülendő összeg, ami kell, hogy mindnyájunkat jóérzéssel töltsön el. Nem számítva a korábbi Erdészeti Kar kezelésében megitélt ösztöndíjakat a jelenlegi UBC Endowment (ami szintén kizárólag erészeti diákokat támogat) 107 diáknak nyújtott segítséget CAD 177,675 értékben. Mind ez úgy, hogy az eredeti alap minden fillére meg van. A fenti jelentéséből láthatjuk, hogy Sopron alma materünk milyen odaadással, szakszerűen kezeli a hozzájuk átutalt ösztöndíjat. (Az éleszeműek észrevehetik, hogy azon ösztöndíj alapösszege kétszerese a UBC-n levőnek. Mikor a Roller Ösztöndíjat lezártuk, akkor pontosan elfeleztük. A határidő utáni (sokszor jelentős) adományok mind kizárólag soproni elhelyezésre ékeztek, okozva a nagyság különbséget). *(Grátzer Miklós, Bellingham, WA, 2024 július 29)*

K É P - E G Y V E L E G

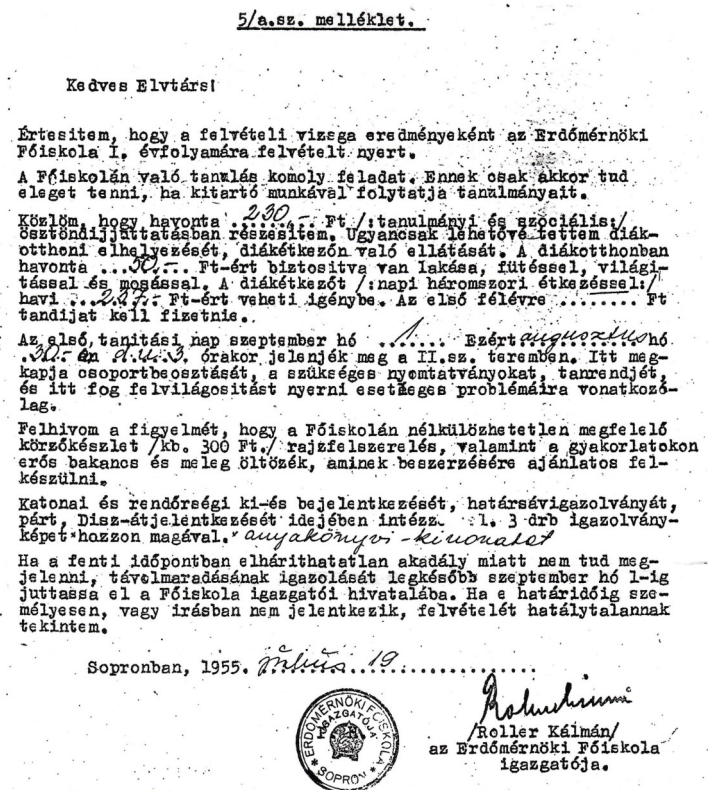

5/a.sz. melléklet.

Kedves Elvtárs!

Értesitem, hogy a felvételi vizsga eredményeként az Erdőmérnöki Főiskola I. évfolyamára felvételt nyert.

A Főiskolán való tanulás komoly feladat. Ennek csak akkor tud eleget tenni, ha kitartó munkával folytatja tanulmányait.

Közlöm, hogy havonta ...230.-... Ft /:tanulmányi és szociális:/ ösztöndijjuttatásban részesitem. Ugyancsak lehetővé tettem diákotthoni elhelyezését, diákétkezőn való ellátását. A diákotthonban havonta ...50.-... Ft-ért biztositva van lakása, fütéssel, világitással és mosással. A diákétkezőt /:napi háromszori étkezéssel:/ havi ...237.- Ft-ért veheti igénybe. Az első félévre ..... Ft tandijat kell fizetnie.

Az első tanitási nap szeptember hó ...1..... Ezért augusztus hó ..30.- án d.u.3. órakor jelenjék meg a II.sz. teremben. Itt megkapja csoportbeosztását, a szükséges nyomtatványokat, tanrendjét, és itt fog felvilágositást nyerni esetleges problémáira vonatkozólag.

Felhivom a figyelmét, hogy a Főiskolán nélkülözhetetlen megfelelő körzőkészlet /kb. 300 Ft./ rajzfelszerelés, valamint a gyakorlatokon erős bakancs és meleg öltözék, aminek beszerzésére ajánlatos felkészülni.

Katonai és rendőrségi ki-és bejelentkezését, határsávigazolványát, párt, Disz-átjelentkezését idejében intézze. 1. 3 drb igazolványképet hozzon magával. anyakönyvi-kivonatot

Ha a fenti időpontban elhárithatatlan akadály miatt nem tud megjelenni, távolmaradásának igazolását legkésőbb szeptember hó 1-ig juttassa el a Főiskola igazgatói hivatalába. Ha e határidőig személyesen, vagy irásban nem jelentkezik, felvételét hatálytalannak tekintem.

Sopronban, 1955. Május 19.....

ERDŐMÉRNÖKI FŐISKOLA IGAZGATÓJA SOPRON

/Roller Kálmán/
az Erdőmérnöki Főiskola igazgatója.

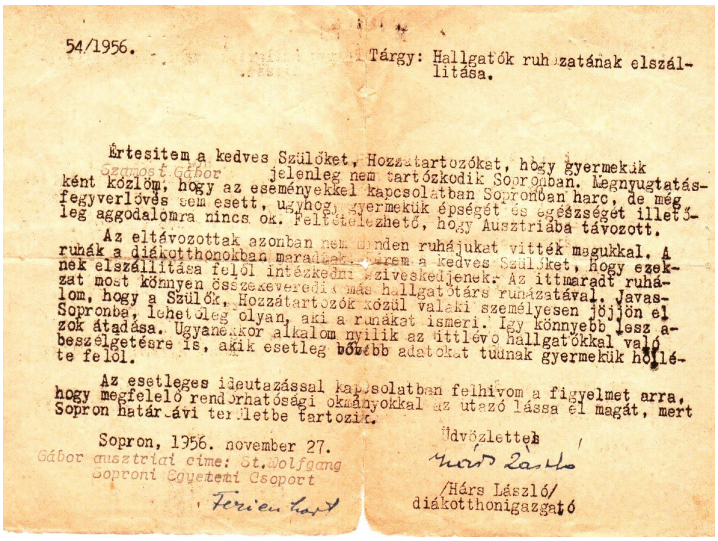

54/1956. Tárgy: Hallgatók ruhazatának elszállitása.

Értesitem a kedves Szülőket, Hozzátartozókat, hogy gyermekük Szamost Gábor jelenleg nem tartózkodik Sopronban. Megnyugtatásként közlöm, hogy az eseményekkel kapcsolatban Sopronban harc, de még fegyverlövés sem esett, ugyhogy gyermekük épségét és egészségét illetőleg aggodalomra nincs ok. Feltételezhető, hogy Ausztriába távozott.

Az eltávozottak azonban nem minden ruhájukat vitték magukkal. A ruhák a diákotthonokban maradtak. Kérem a kedves Szülőket, hogy ezeknek elszállitása felől intézkedni sziveskedjenek. Az ittmaradt ruházat most könnyen összekeveredik más hallgatótárs ruházatával. Javaslom, hogy a Szülők, Hozzátartozók közül valaki személyesen jöjjön el Sopronba, lehetőleg olyan, aki a ruhákat ismeri. Igy könnyebb lesz azok átadása. Ugyanekkor alkalom nyilik az ittlévő hallgatókkal való beszélgetésre is, akik esetleg bővebb adatokat tudnak gyermekük hőlléte felől.

Az esetleges ideutazással kapcsolatban felhivom a figyelmet arra, hogy megfelelő rendőrhatósági okmányokkal az utazó lássa el magát, mert Sopron határsávi területbe tartozik.

Sopron, 1956. november 27.
Gábor ausztriai cime: St.Wolfgang Soproni Egyetemi Csoport
Ferienhort

Üdvözlettel
Hárs László
/Hárs László/
diákotthonigazgató

Tudja-e valaki, hogy milyen alapon állapították meg az ösztöndíj havi összegét, az első évfolyamra felvett hallgatóknak mert 230 Ft tól 490 Ft-ig terjedő számokat ismerünk?. (A politikai okokból adott igen magas ösztöndíjak 'más lapra' tartoznak).
(A Szerk.)

Vesd össze a 29. oldalon takálható képpel

1956 Karácsonya a salzburgi Hellbrünn táborban. (Balról Selmeczi Gy, Tőgel Gy, Homoki I, Görgényi B, Ambach M, Ötvös I.

Elhunyt Soproni Családtagok és Barátok

Csányi Elek volt UBC Faculty of Forestry-Sopron Divisio oktatónk özvegye, **Csányi Julia** 2024 július 25-én, **96**. életévében elhunyt Vancouver, BC-ben.

□

Many of the Sopron Alumni still remember **Babinszki Imre** as a person who was a great support and help to many students, not just my Laci. Please notify the members of the Sopron Alumni that on September 5, 2024, Babinszki Imre passed away at the age of **105 years and 8 months** in Vancouver BC. Mourning their loss are children Andy Babinszki and family; Al Duska and family; Susanne Duska Anema and family and Charlotte Magasi and family. *(ex Magasi Sárika)*

□

On Fri, Aug 8, 2014 at 3:54 PM Annegret Mizser <annegretmizser@gmail.com> wrote:
Lajos Mizser was born in Cserepfalu 25th of September 1933. During his childhood he was living close to the Bükk mountains where his interest in forestry started.

He began his studies to become a forester in Sopron 1954. After the student revolution he continued his studies in Stockholm, Sweden. He graduated in 1959. During his studies in Stockholm he met his future wife, Annegret from Germany. They were married for 55 years and got two children together, who were later joined by four grandchildren. Most of his time in Sweden the family lived in Falun. During his working years he had different types of engagements. For example, he was investigating the woodland possibilities for research purposes, redoing forest layout for the Swedish Land Survey and also selling equipment and installations for sawmills.

The last years of his working time he took care of the family forest. As retired he spent his time with his family and friends both in Sweden and Germany. **Lajos Mizser** suddenly passed away on the 31st of July 2014 at home during work in the garden. Best regards, Annegret, Anika and Anders. *(ex Imre Bella)*

Üzenet a szerkesztőnek

Üzenem Rétfalvi Lászlónak

Az idő szalad—a kapocs marad—a kapocs marad.
Nagy fába vágtad a fejszédet. Nem gondolhattad
volna hogy huszonkét év múlva, nagy akarat erővel, negyven
három Kapocs példány megszületik.
Adjon a jó Isten erőt, egészséget, hogy csak így tovább.
Az idő szalad—a kapocs marad—a kapocs marad.

Egyik a sok hálás olvasóknak.
Anni

Üdvözöljük **Baranyay Valeszkát 101.** születésnapja alkalmából. *(A Szerk.)*

Sopron Alumnusz **Kocsis Tibor** augusztus 28-án újraindította, a Vancouveri Magyar Ház tatarozása miatt szünetelő, hagyományos Nosztalia Klub néven működő programját, amit és kapcsolódó gondolatait körlevélben hozott résztvevőinek figyelmébe:
„Ebben a nehéz időszakban egy kicsit behúzódom magamba. Megpróbálom elérni, hogy a kifordult világ szörnyűségéi ne épüljenek be a gondolataimba. A televízió rémhírei nem érdekelnek, inkább azzal foglalkozom, hogyan tudok összeállítani egy -egy érdekesebb programot a Nosztalgia Klub látogatói részére. Ez azért is fontos számomra, hogy így találkozhassunk egymással, hiszen mindenkinek szüksége van töltődésre. Úgy érzem, hogy ezek a válogatott filmek és zenék nagyon sok Nosztalgia tagot inspirálnak, ami nekem nagyon jól esik és fontos is számomra. mert egy jó program, elkápráztat elgondolkodtat, kiszakít bennünket a mindennapi negatív hírkéből, problémákból. Ez lehet egy igazi vakáció.” *(A Szerk.)*

A **Sopron Alumni** azon egyének közössége, akik diákjai vagy oktatói voltak a Soproni Erdőmérnöki Főiskola 1956-ban Kanadába vándorolt részének, ami mint a University of British Columbia, Faculty of Forestry - Sopron Division működött 1957 és 1961 között. Szintén a közösséghez tartoznak azon Sopronban korábban végzett erdőmérmökök, akik szoros kapcsolatot tartottak fenn a csoporttal.
Kapocs - A Sopron Alumni időszakos közleménye..
Szerkesztő: Rétfalvi László, 4646-West 5th Ave, Vancouver, BC; Tel: 604-224-3655; (e-mail: llretfalvi@shaw.ca)

S O P R O N A L U M N I

Adamovich László 1921-2019
Ambach Mihály 1938-2015
Andódy Edit 1932-1993
André Béla 1937– 2922
Apt Kamil 1937-2023
Apt Ödön 1901-1990
Ifj. Apt Ödön 1934-2019
Bajzák Dénes 1933-2021
Bakó József 1935-2018
Bakonyi Nándor 1933-2021
Bakos Tibor 1935-2010
Balatinecz János 1937-2017
Balpataki György 1938-2009
Bándi Péter
Barabás József
Baraksó János
Baranyay József 1922-1974
Bátay János ?
Báthy István 1936-2020
Bella Imre
Benkő Géza 1934-2020
Benyovits Gyula ?
Bezerédi Gyula 1926-2005
Bige Zsolt 1924-2005
Boa Sándor 1937-2021
Boda Zoltán
Bódig József 1934-2007
Bogyay Elemér
Bölecz Béla 1934-2019
Boncz Ernő 1934-2020
Bordulák Zoltán 1936-2010
Borovits Ferenc
Borsos Zoltán 1935-1979
Budai Géza 1930-2003
Csányi Elek 1920-2009
Csapó Imre 1934-2014
Császár Rudolf
Cserjesi Antal 1925-2006
Csima István 1928-2015
Csizmadia Ferenc 1927-2015
Csizmazia József
Csizmazia Tibor 1932-1979
Deminger Károly 1935-2022
Dibúz Jenő 1933-2011
Dibúz (Bruckner) Judit 1936-2024
Dobozy Tamás 1935-2018
Domsa Zoltán
Draskóy György 1930-2023
Farkas István 1937-2000
Farkas Mihály 1937-2018
Fazokas Ferenc
Fekete Róbert
Ferdinánd István 1937-2022
Fodor Gyula 1890-1982
Ifj.Fodor Gyula
Fodor (Tormássy) Erzsébet 1937-2021
Fónagy Sándor 1937-2017
Frey Otto 1933-2017
Fülöpp Zoltán 1929-2017
Fűr Károly
Füstös Árpád 1926-2004
Gáspár József ?
Gerencsér László 1914-1976
Gőgös Ferenc 1938-1972
Görgényi Béla
Grátzer Miklós
Grozdits György 1936-2017
Gyöngyösi Sándor
Gyöngyösi (Danczinger) Edit 1936-1989
Háhn Fülöp 1933-2022
Hajdú Csaba
Héder István
Héjja Anna 1936-2019
Héjjas József 1932-2023
Héjjas (Bernsdorfer)Katalin
Herczeg Endre
Hidasi István
Hirczy Béla 1933-2016
Hokhold Ferenc 1923-2015
Homoky István 1929-2013
Horváth Cz.Emil 1934-2019
Horváth István 1934-2010
Horváth Otto 1926-1984
Horváth Sándor 1933-2013
Horváth (Balogh) Izabella
Hudák János 1935-1997
Huszár Károly 1935-2019
Ifjú Géza 1931-2014
Illés István
Jablánczy Sándor 1908-1999
Jagodits (Kundráth) Júlia 1937-1989
Jagasits (Kercsó) Edit 1927-2019
Jákóy Endre
Jancsik Károly
Jandó Tibor
Józsa József
Józsa László 1938-2016
Juhász (Gyöngy) Erzsébet
Juhász Gyula 1934-2002
Jutasi Béla 1933-2007
Kafka Péter 1899-†?
Kalmár Lajos
Kapitány Gyula 1937-2008
Kapuszta József 1932-2019
Kassay Viktor 1933-2005
Kémes József 1934-2019
Kenedi (Király) Ilona
Kerekes József 1932-2022
Kiss-Tóth János 1934-1977
Kiss Gyula
Kiss János
Kiss János
Klíma Imre 1924-2000
Kocsis Tibor
Koczó Mihály
Koller Pál 1894-1972
Koltai István ?
Komlóssy József
Komondy Gyula 1921-?
Kondor Gyögy 1934-2012
Koós Béla 1934-2021
Korán Zoltán 1934-2023
Kornya Lajos 1917-1979
Kósa Zoltán 1936-2018
Kováts István 192?-2010
Kováts (Erdős) Márta 1934-1967
Kováts Miklós 1932-2023
Kozák Antal 1936-2017
Krajczár Ernő 1932-2017
Krétai Ernő 1933-1995
Kurucz Ferenc 1929-2020
Kurucz János
Leskó György 1933-2018
Leskó (Rácz) Anna
Lovrics (Somogyi-Tóth) Eszter 1936-2012
Magasi László 1935-2024
Major Richárd 1929-2017
Markó Imre 1935-2023
Márkus Gábor 1937-199?
Matolcsi Géza.1936-2019
Medveczky Lajos 1910-1989
Molnár József 1931-2924
Must (Hankovsky) Éva
Nagy Géza 1933-1991
Nagy (Link) Magda 1930-2006
Nagy Mihály 1937-2024
Nagygyőr Sándor
Németh József
Németh Lajos 1931-2011
Németh László 1936-2018
Németh Zoltán †?
Noviczky Zoltán 1936 -1992
Nyers Ferenc
Ocskó István 1933 - 2010
Orlóci László
Orlóci (Mihály) Márta 1933-2021
Orosz Iván 1937- 2009
Oroszlán József †?
Ötvös Imre
Pál László 1937-2018
Pálffy Csaba 1927-1999
Pálka László 1937-1995
Palkovics János 1932-2019
Pandák László 1932-2020
Papp Ferenc 1901-1967
Pászner László 1934-2016
Pataki István 1937-2009
Péch Gyula
Pendl Ferenc 1933-1998
Pénzes László 1927-2010
Ping Ferenc 1922-2014
Pintér László
Poprádi László
Porpáczy Lehel
Prém Béla 1931-2018
Puskás László 1936-2021
Rab Rudolf 1935-2005
Rabóczi László
Ravai János
Rédey József 1933-2024
Rétfalvi László
Réthy Sándor
Rikli Olga
Roller Kálmán 1913-2004
Rónay Sándor
Ronyecz József 1935-1998
Rupf László 1937-2019
Safranyik László
Salamon Marion 1911-1990
Sebestyén László 1923-1995
Selmeczi György
Simon József 1937-2019
Sinka Gyula
Sivák Béla 1935-2005
Skorka Mihály 1935-1992
Soós József 1930-2014
Spándli Imre
Spuriga István 1934-1977
Szablya János 1924-2005
Szabó György 1938-2021
Szabó Tivadar 1938-2021
Szalamin Gábor
Szalkai András 1934-2023
Szalkai (Somogyi) Eszter 1927-2015
Szamosi Gábor
Szántai Ferenc
Szanyi László 1933-2012
Szármes Kornél 1927-2014
Szász István 1933-2013
Szász (Kubinyi) Júlia 1932-2018
Szauer János 1932-2019
Szauer (Szikszai) Klára 1935-1999
Székessy László
Sziklai Oszkár 1924-1998
Szy Ferenc 1923-2014
Takács József 1934-2021
Takaró László ?
Tamási Miklós 1936-1994
Tarnócai Károly
Tőgel Gyula 1938-2001
Tolnai István
Tóth Endre
Tóth (Molnár) Erzsébet 1933/2023
Tóth Géza
Tóth János 1936-2016
Tóth József 1936– 2015
Tóth Tibor
Tresó Bertalan 1930-2008
Tresó Ferenc 1932-2012
Túrmezei Zoltán
Tuskó Ferenc 1913-1965
Tutunovszky Koszta
Vadai János 1928-2006
Vajas Jenő 1936-2000
Váradi Béla 1932-2003
Váradi (Fejes) Mária 1934-2014
Varga Pál
Vári Miklós
Veres Gábor 1933-2013
Veres Sándor 1927-1998
Vető László
Viszlai (Delkin)Éva
Viszlai János
Vlaszaty Ödön 1937-2012
Weidinger Imre 1934-2013
Witt Lajos 1898-1994
Zoltay Endre 1935-2006

Akik elmentek, de el nem szakadtak
Kanadában is magyarok maradtak,
Akik meggőztek egy messzi világot,
De ma se mások: soproni diákok,
Az ősi otthont, az Akadémiát,
Szívből köszöntik: Vivát, Vivát, Vivát!

Vargha Domokos